

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ Α

ΣΚΗΝΗ Α

Βενετία. Δρόμος

ΓΕΝΑΡΟΣ, ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ, ΣΟΛΑΝΗΣ

ΓΕΝΑΡΟΣ

Δε νιώθω αληθινα γιατι έχω τέτια ανορεξια. Ναι, με στενοχωρει, και λέτε σας στενοχωρει κι'εσας πως μ' έπιασε όμως, πως τη βρήκα, πως την έσμιξα, απο τί νάναι κανωμένη ή πώς γεννήθηκε, ακόμα δεν το ξέρω. Και τόσο αλήθεια μ'ούριασε, που ο ίδιος δε γνωρίζω πια τον εαφτο μου.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Ο νους σοι θαλασσοχτυπιέται απάνου στον ωκεανό· εκεί που τα καράδια σου με μεγαλόπρεπα πανια, καθώς αρχόντοι απας στο κύμα ή χωραίτες πλούσιοι, ή λες σαν κυριάρχοι τάχα του γιாலου, χαμηλοβλέπουν τ' άσχημα κάρνια που μπροστα τους σκύδουν και τα προσκυνουν, καθώς πετούνε δίπλα τους με τις λινες φτερούγες.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Μα να σου πω, τέτια δουλια κι' εγω στο χέρι ναν την είχα, η πιο πολλη καρδια μου θα μ' αρμένιζε όξω εκεί με τις ελπίδες μου μαζί. Το χέρτο ήάκοθα ολοένα για να δω απο που φουσα χάρτες θα ξέταζα να βρω λιμάνια, σκάλες, και παραβοστάσα· κι' ότ: έβλεπα μπορούσε να μου βλάψει τα καράδια μου, απο το φόβο θα μου χάλωνε την καρδια.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Το φύσημα μου εμένα, σα φυσούσα το ζουμι μου, ρίγος θα μούφερνε σα συλλογιούμουν τι κακο όξω στο γιαλο μπορεί να κάνει φύσημα υπερβολικο. Σαν έβλεπα να τρέχει την κλεψύδρα, ρηγα ήα συλλογιούμουν κι' αμμονδιες· ήάβλεπα λες τον Αη - Αντρέα μου χωμένο μες στους άμμους, με την κορφούλα του πιο κάτω απ'τα πλεθρα γυρμένη, έτσι για ν'ασπαστει τον τάφο του. Στην εκκλησια να πήγγαινα και νάβλεπα απο πέτρα τ'άγιος χτίριο, ήλες δε θα μούρχουντουν εφτυς στο νου μου οι άγριοι βράχοι, που μοναχα αν αγγίξουν τα παγίδια του καλου μου καραβιου, όλα του τα μπαχαρικά θαν τ'άσπαιρναν στο κύμα απάνου, και τα βαρύφωνα νερα θα στόλιζαν με τα μεταξωτα μου· και μ'ένα λόγο, μια στιγμή προτύτερα πως είχα τόσο, και πως τώρα τίποτα; Θέλεις

κεφάλι: νάχω αφτα ναν τα συλλογιστω, και να μην έχω να συλλογιστω πως τέτιο πράμα αν τύχαινε, θα μου χαλνούσε την καρδια; Όμως μη μου το λες εμένα· το ξέρω εγω, ο Γενάρος τις πραιμάτιες του θυμάται κι'είναι έτοι πικραμένος.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Όχι, σου λέω αλήθια. Δόξα σοι ο Θεος, σε μια καρίνα μοναχα δεν το μπιστέφτηκα όλο μου το πράμα, μήτε σ' έναν τόπο· μήτ'όλο μου το βιος στην τύχη αφτου του χρόνου. Έτσι δεν είμαι απ'τις πραιμάτιες μου συλλογισμένους.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Ε τότες κάπια θ'αγαπας.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Ντροπιης ντροπιης!

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Μήτε δεν αγαπας καμιά; Λοιπον ας πούμε θάσαι μελαγχολικος, γιατι δεν εχεις κέφια· κι'έτσι το ίδιο θα μπορούσες να γελας και να πηδας, και να μας λες πως εχεις κέφια, τι δεν είσαι μελαγχολικος. Τώρα μα το διπρόσωπο Ιανο, έπλασε η Φύση, στον καιρο της κάτι αλλόκοτες ψυχες· άλλους που στον αιώνα χάσκουν και που σου γελουν ακόμα και στα λείψανα· άλλους με κάτι μούτρα ξυμισμένα που τα δόντια δε σ'τα δείχνουν μ'ένα χαμογέλιο τους, κι'ο Νέστορας αν ορκιστει πως είναι να ξεκαρδιστεις το χωρατο.

Έρχουνται ο ΒΑΣΑΝΗΣ, ο ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ,
κι'ο ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

ΣΟΛΑΝΗΣ

Μα νά! μας έρχεται ο Βασάνης, ο λαμπρος σου συγγενης, μαζί με το Λορέντζο και το Γρατιανο. Για σου λοιπον, σ'αφίνουμε με πιο καλύτερή, μας συντροφιά.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Θάμενα εγω ώστε να σε ζωηρέψω, μα νά! με προλαβαίνουν φιλοι· εδω με πιο μεγάλη αξία.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Έχεις μεγάλη αξία στα δικα μου μάτια. Θαρρω, θα σε γυρέβει κάπια υπόθεση δικη σου, κι'η εφκαιρία ναι καλη να πας.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Καλη σας μέρα, αρχόντοι μου!

ΤΟΥ
ΣΟΦΟΥ ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΜΟΥ

ΦΙΛΟΥ

Δ. Ν. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ

Π Ρ Ο Σ Ω Π Α

ΔΟΓΗΣ

ΑΦΕΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΡΟΚΟΥ

ΙΡΙΓΚΙΠΑΣ ΤΗΣ ΑΡΑΓΩΝΑΣ

ΓΕΝΑΡΟΣ ο Έμπορος της Βενετίας

ΒΑΣΑΝΗΣ φίλος του

ΣΟΛΑΝΗΣ

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ | φίλοι του Γενάρου
και του Βασάνη

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ αγαπητικός της Γέτσικας

ΣΑΗΛΟΚ

ΤΟΥΒΑΛ φίλος του Σάηλοκ

ΣΑΧΛΟΤΟΣ ΓΟΜΠΟΣ καραγκιόζης, δού-
λος του Σάηλοκ

ΓΕΡΟ-ΓΟΜΠΟΣ πατέρας του Σαχλότου

ΛΙΝΑΡΔΟΣ άθρωπος του Βασάνη

ΒΑΛΘΑΖΑΡ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ | άθρώποι της Πόρσιας

ΠΟΡΣΙΑ

ΝΕΡΙΤΣΑ παρακόρη της

ΓΕΤΣΙΚΑ κόρη του Σάηλοκ

Προεστοι της Βενετίας, Δικαστικοι υπάλληλοι, Δεσμοφύλακες,
Δούλοι, Ακόλουθοι

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ Α

ΣΚΗΝΗ Α

Βενετία. Δρόμος

ΓΕΝΑΡΟΣ, ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ, ΣΟΛΑΝΗΣ

ΓΕΝΑΡΟΣ

Δε νιώθω αληθίνα γιατί έχω τέτια ανορεξία. Ναι, με στενοχωρεί, και λέτε σας στενοχωρεί κι'εσάς: πως μ' έπιασε όμως, πως τη βρήκα, πως την έσμιξα, απο τί νάναι κανωμένη ή πώς γεννήθηκε, ακόμα δεν το ξέρω. Και τόσο αλήθεια μ'ούριασε, που ο ίδιος δε γνωρίζω πια τον εαφτο μου.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Ο νους σου θαλασσογτυπιέται: απάνου στον ωκεανό: εκεί που τα καράδια σου με μεγαλόπρεπα πανιά, καθώς αρχόντοι απας στο κύμα ή χωραίτες πλοίοιοι, ή λες σαν κυριάρχαι τάχα του γιαλου, χαμηλοδλέπουν τ' άσημα καίκια που μπροστα τους σκύδουν και τα προσκυνουν, καθώς πετούνε δίπλα τους με τις λινες φτερούγες.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Μα να σου πω, τέτια δουλία κι' εγω στο χέρι: ναν την είχα, η πιο πολλή καρδια μου θα μ' αρμένιζε όξω εκεί με τις ελπίδες μου μαζί. Το χόρτο θάκοθα ολόένα για να δω απο που φύσα: χάρτες θα ξέταζα να βρω λιμάνια, σιάλες, και παραδοστάσα: κι'ότι έβλεπα μπορούσε να μου βλάψει τα καράδια μου, απο το φόβο θα μου χάλναε την καρδια.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Το φύσημα μου εμένα, σα φυσούσα το ζουμι: μου, ρίγος θα μούφερνε σα συλλογιούμουν τι κακο έξω στο γιαλο μπορεί να κάνει φύσημα υπερβολικό. Σαν έβλεπα να τρέχει την κλεψύδρα, ρηγα ή σα συλλογιούμουν κι' αμμιουδιές: θάβλεπα λες τον Αντ - Αντρέα μου χωμένο μες στους άμμους, με την κορφούλα του πιο κάτω απ'τα πλεθρα γυρμένη, έτσι για ν'ασπαστει τον τάφο του. Στην εκκλησια να πήγαίνα και νάβλεπα απο πέτρα τ'άγιο χτίριο, λες δε θα μούρχουντου εφτυς στο νου μου οι άγριοι βράχοι, που μοναχα αν αγγίξουν τα παγίδια του κάλου μου καραβιου, όλα του τα μπαχαρικά θαν τ'άσπαιρναν στο κύμα απάνου, και τα βαρύφωνα νερα θα στόλιζαν με τα μεταξωτα μου: και μ'ένα λόγο, μια στιγμή προτύτερα πως είχα τόσο, και πως τώρα τίποτα; Θέλεις

κεφάλι: νάχω αφτα ναν τα συλλογιστω, και να μην έχω να συλλογιστω πως τέτιο πράμα αν τύχαινε, θα μου χαλνούσε την καρδια: Όμως μη μου το λες εμένα: το ξέρω εγω, ο Γενάρος τιςπραμάτιες του θυμάται κι'είναι: έτσι πικραμένος.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Όχι, σου λέω αλήθεια. Δόξα σοι ο Θεος, σε μια καρίνα μοναχα δεν το μπιστέφτηκα: όλο μου το πράμα, μήτε σ'έναν τόπο: μήτ'όλο μου το βιος στην τύχη αφτου του χρόνου. Έτσι: δεν είμαι απ'τιςπραμάτιες μου συλλογιζμένος.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Ε τότες κάπια θ'αγαπας.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Ντροπης ντροπης!

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Μήτε δεν αγαπας καμιά; Λοιπον ας πούμε θάσαι μελαγχολικός, γιατί: δεν εχεις κέφια: κι'έτσι το ίδιο θα μπορούσες να γελας και να πηδας, και να μας λες πως εχεις κέφια, τι δεν είσαι μελαγχολικός. Τώρα μα το διπρόσωπο Ιανο, έπλασε η Φύση στον καιρο της κάτι: αλλόκοτες ψυχες: άλλους που στον αιώνα χάσκουν και που σου γελουν ακόμα και στα λείψανα: άλλους με κάτι μούτρα ξυρισμένα που τα δόντια δε σ'τα δείχνουν: μ'ένα χαμογέλιο τους, κι'ο Νέστορας αν ορκιστει: πως είναι να ξεκαρδιστεις το χωρατο.

Έρχονται ο ΒΑΣΑΝΗΣ, ο ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ,

κι'ο ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

ΣΟΛΑΝΗΣ

Μα νά! μας έρχεται ο Βασάνης, ο λαμπρος σου συγγενης, μαζί με το Λορέντζο και: το Γρατιανο. Για σου λοιπον, σ'αφίνουμε με πιο καλύτερή μας συντροφιά.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Θάμενα εγω ώστε να σε ζωηρέψω, μα νά! με προλαβαίνουν φίλοι εδω με πιο μεγάλη αξία.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Έχεις μεγάλη αξία στα δικα μου μάτια. Θαρρω, θα σε γυρέθει κάπια υπόθεση δικη σου, κι' η εφκαιρία ναι καλη να πας.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Καλη σας μέρα, αρχόντοι μου!

ΒΑΣΑΝΗΣ

Καλοι σινιέροι, πότε θα γελάσουμε; για πέστε, πότε; Ξένοι πια γίνατε όλως διόλου; μα τί, έτσι πάντα;

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Σα μας θελήστε, εμεις στους ορισμούς σας!

Φέβγει ο ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ κι'ο ΣΟΔΑΝΗΣ

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Βασάνη φίλε, τώρα που τον βρήκες το Γενάρο, εμεις οι δυο σ'αφίνουμε· σαν έρθει μεσημέρι, μην το ξεχνας, παρακαλω, που τρώμε.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Δε θα ξεχάσω.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Δε φαίνεσαι καλα, σινιερ Γενάρο. Σε παραμέλει για τον κόσμο· τον χάνεις σαν τον αγοράζεις με πολλές φροντίδες. Σου λέω αλήθεια, έγινες αγνώριστος.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Τον κόσμο εγω σαν κόσμο τότε παίρνω, Γρατιανέ· σα θέατρο όπου παρασταίνουν ο καθένας κι'ένα πρόσωπο, και το δικο μου λυπηρο.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Τον Καραγκιόζη δώστε μου να παραστήσω γω! Με γέλια και χαρες ας έρθουνε σ'εμένα οι σούφρες! Κάλια το αίμα μου ν'ανάψει απο κρασι παρα η καρδια μου να κρουώσει απο χτικιάρη βογκητα. Γιατι ένας με ζεστο το αίμα μέσα του να κάθεται σαν του παππου του τ'αγαλμα απο μάρμαρο; έξυπνος να κοιμάται; να σιγοσυρθει μες στο χτικιο απ'το φάγωμα; Μα να σου πω, Γενάρο — σ'αγαπω, κι'απ'την αγάπη σου τα λέω — υπάρχουν κάτι άνθρωποι εδω στον κόσμο που τα πρόσωπά τους πρασινίζουν και πετώνουν σα νερο στεκάμενο· και πάντα δεν ανοίγουν στόμα επίτηδες, τάχα απο σοβαρο κι'απο σοφία κι'απο στοχασμούς βαθιους, σα να σου λένε «Εγώμαι ο»σιερ Προφήτης! σαν ανοίγω στόμα εγω, κανεις» μην τζαμπουνα!» Ε, αγαπητε Γενάρο, γνωρίζω μερικους που μοναχα για αφτο φημίζονται σοφοι, γιατι δε βγάζουν λέξη που νάσαι βέβαιος, αν μιλούσανε, θα μισοκόλαζαν τ'αφτια, π'ακούγοντάς τους θάλεγαν τ'αδέρφια τους μουρλους. Μα πιο πολλα για αφτο σου λέω άλλη φορα· μονάχα εσυ με τέτιο δόλωμα μαθρόχολο να πιάσεις μη ζητας αφτο τον φωροκοκοβιο, του κόσμου την υπόληψη. Έλα, Λορέντζο. Για την ώρα έχετε για! τη διδαχη μου την τελιώνουμε έπειτα... σα φάμε.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Λοιπον πηγαίνουμε ως στην ώρα του φαγιου... Είμαι κι'εγω απο κείνους τους σοφους και σωπηλους, γιατι ποτες του δε μ'αφίνει ο Γρατιανος εμένα να μιλήσω.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Έλα λοιπον μαζί μου, αν θες, εις χρόνια ακόμα, και τότε θα ξεχάσεις και της γλώσσας σου τον ήχο.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Ώρα καλη σου! . . . Κι'έννια σου, σαν ξανανταμωθούμε, θα με βρεις πολυλογα κι'εμένα.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Ναι, θα μου κάνεις χάρη, αλήθεια· γιατι η σωπη ναι μοναχα καλη για γλώσσες γελαδήςες καπνιστες.

Φέβγει ο ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ κι'ο ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

ΓΕΝΑΡΟΣ

Και τώρα τι θα πουν αφτα;

ΒΑΣΑΝΗΣ

Ο Γρατιανος μιλα ένα σωρο τίποτα πιο πολυ παρα καθ' άλλος μέσα σ'έλλη τη Βενετια. Τα νοήματά του είναι δυο σπυρια στάρι μέσα σε δυο κοιλα άχερο· μια μέρα φάχνεις ναν τα βρεις, και σαν τα βρεις δεν αξίζουν το φάξιμο.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Καλα... Και τώρα πες μου πιά'ναι αφτη η αρχόντισσα που της ορκίστηκες το μυστικο προσκύνημα και μούταξες πως σήμερα θα μου την πεις:

ΒΑΣΑΝΗΣ

Το ξέρεις, φίλε μου Γενάρο, πόσο κολοβώθηκε η κατάστασή μου με το να θέλω κάπως πιο ογκωμένη επίδειξη παρ'ότι τα στενα μου μέσα αντείχαν να εξακολουθήσω. Και τώρα εγω δεν κλαίγουμε· που πρέπει ναν την περιορίσω τέτια αρχοντικια ζωη· μα αφτή'ναι η πρώτη μου φροντίδα, πώς με τιμη να βγω απ'τα χρέη τα βαρια που μ'άφισε δεμένο η νιότη μου, η άσωτή μου αλήθεια νιότη. Εσένα, φίλε, σου χρωστω τα πιο πολλα και χρήματα κι'αγάπη, κι'απ'την αγάπη σου θαρρέβω να σου ξανοιχτω τί σκέψες κάνω, τί λογαριασμούς, για να γλυτώσω απ'όλα μου τα βάρη που χρωστω.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Παρακαλω, καλε μου φίλε, ναν τ'ακούσω, κι'όξω αν δε βγαίνει απ'όσα βλέπει της τιμης το μάτι, όπως ακόμα μήτ'εσυ, να μη φοβάσαι, εγω και το πουγγι μου και τα τελεφταία μέσα μου είναι όλα στην ανάγκη σου ανοιχτα μπροστα σου.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Παιδι σαν είμουν στο σχολιο, σαν έχανα καμια σαίτα, κατα το ιδιο μέρος έρριχν' άλλη τεριαστόδρομη, με πιο συγκεντρωμένη προσοχη, να βρω την πρώτη· και παίζοντας τις δυο, συχνα ξανάβρισκα τις δυο. Σου φέρνω αφτο το παιδιακήσιο πείραμα, γιατι ότι τώρα θα σου πω είναι καθάρια αθωοσύνη. Πολλα εγω σου χρωστω παιδι ασυλόγιστο σου τάχασα ότι σου χρωστω· μα αν θες

να ρήξεις κι' άλλη μια σαΐτα σου κατα το ίδιο μέρος με την πρώτη, δεν έχω φόβο, μόνε σαν που θα προσέξω το σημάδι, ή και τις δυο θα βρω, ή θα σου ξαναφέρω καν τη δέφτερή σου δοκιμη και για την πρώτη σου χρεώστης θα σου μείνω όχι αχάριστος.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Με ξέρεις, και μ'αφτα μον τον καιρο σου χάνεις που γύρω στην αγάπη μου κλωθογυρνάς με τόσα λόγια. Και με τους φόβους σου πιο μ'αδικεις που σα να μην πιστέβεις τα καλύτερά μου παρα αν μ'αφάνιζες, ότι κι'αν έχω. Μον έλα πες τί θες να κάνω, που ξέρεις πως περνα απ'το χέρι μου, και σούμαι αγχαρεμένος. Το λοιπον ν'ακούσω.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Μεσ στο Μπελμόντο βρίσκεται μια κόρη, πλούσια κληρονόμα, ωραία νια, κι'ότι είναι πιο ωραιότερο, μ'απιστεφτη αρετή. Έχω παρμένα εγω απ'τα μάτια της καλα μηνήματα άφωνα. Πόρσια τη λένε: τίποτε κατότερη απ'την Πόρσια και του Βρούτου, απο του Κάτωνα την θυγατέρα. Κι'είναι γνωστη στον κόσμο τον τετράπλατο η αξία της: ανατολη και δύση απ'όλες τις γωνίες της στέλνουν ξακουστους γαμπρους. Τα λιόθωρα σγουρα της κρέμουνται απο τους κροτάφους σαν ολόχρυση προβια, και κάνουν της Κορχίδας περιγιάλι το Μπελμόντο της, κι'έρχονται: Γιασωνες πολλοι ναν τη ζητήσουν. Ω φίλε μου Γενάρο, αχ τα μέσα ας είχα έτσι να παραδγω κι'εγω μαζί τους, και κάτι σα να προμηνα στο νου μου τόση προκοπή που νικητη θα μ'έβλεπες με δίχως άλλο.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Το ξέρεις, όλο μου το βιος τόχω με τα καράβια: μήτ'έχω χρήματα μήτε καν πράμα που ναν το γυρίσω εφτυς σε μετρητα. Σύρε λοιπον, δεσ τί μπορεί να κάνει: τ'όνομά μου μεσ στη Βενετια. Την πίστωσή μου θα τεντώσω όσο κι'αν παίρνει πιο πολυ, κι'εσυ θ'αρματωθεις για το Μπελμόντο και για την ωραία Πόρσια. Εμπρος λοιπον εφτυς και ξέτασε — κι'εγω το ίδιο — χρήματα πιδός έχει, και δε φοβάμαι, με την πίστωσή μου ή για χατίρι μου θα βρω να μου δανείσουν.

ΣΚΗΝΗ Β'

Μπελμόντο. Κάμαρη της Πόρσιας

ΠΟΡΣΙΑ, ΝΕΡΙΤΣΑ

ΠΟΡΣΙΑ

Νερίτσα, αλήθια, η μικρούλα μου ψυχη τότε εαρέθηκε αφτο το μεγάλο κόσμο.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Ναι, θαν τότε βαρύνουσουν, γλυκια μου Κυρία, αν είταν τα βάσανά σου τόσο πλήθος όπως τ' αγαθα

σου. Κι'ωστόσο απ' ότι βλέπω, αρρωστουν το ίδιο οι λιγωμένοι απο πάρα πολυ όπως κι'οι πεινασμένοι απο τίποτα. Γ'αφτο δεν είναι λίγο να βρισκεται κανεις στο μεταξυ η πλησμονη ασπρίζει νωρίτερα, εκει που τ'αρχετο ζει πιο πολυ.

ΠΟΡΣΙΑ

Καλες ορμήνιες και καλα ειπωμένες.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Και θάτανε καλύτερες αν τις έκανες καλα.

ΠΟΡΣΙΑ

Αν να κάνεις είταν έφκολο όσο να ξέρεις τί ναι καλο να κάνεις, θα γίνονταν μητρόπολη κάθε ξωκλήσι, και βασιλια παλάτι κάθε φτωχου η καλύθα. Δεν είναι κανος διδαχος που κάνει όσα κηρύχνει. Πιο έφκολα μαθαίνεις είκοσι τί ναι καλύτερα να γίνει παρ'ένας απ'τους είκοσι κι'εσυ να κάνεις κατα το μάθημά σου. Ας στρώνει νόμους το κεφάλι για το αίμα: όμως η καρδια που βράζει ξεπετιέται όξω απο τον κύο κανόνα: λαγος είναι η παραφορα, η νιότη, και πηδάει τα βρόχια της φρονιμάδας, του σακάτη. Όμως τέτιοι στοχασμοι άντρα δε θα μου διαλέξουν... Αχ η λέξη διαλέγω! Μήτε να διαλέξω μπορω όπιον θέλω, μήτε ν'αρνηθω όπιον δε μ'αρέσει: έτσι στη βουλη κόρης ζωντανης στέκει: χαλινος η βούλα νεκρου πατέρα. Δεν είναι σκληρο πράμα, Νερίτσα, που δε μπορω μήτε να διαλέξω έναν μήτε ν'αρνηθω κανέναν:

ΝΕΡΙΤΣΑ

Ο πατέρας σου είταν ενάρετος άνθρωπος πάντα, κι'άγιοι άνθρωποι σαν πεθαίνουν έχουν καλη φώτηση. Λοιπον το λαχείο που σοφίστηκε μ'αφτα τα τρία κουτια — απο χρυσάφι, απ' ασήμι κι' απο μολύδι — που όπιος μ'αφτα διαλέξει το νόημά του σε διαλέγει εσένα, αδύνατο κανεις σωστα ναν το διαλέξει παρ' όπιος σ' αγαπα με τα σωστα του. Μα σαν τί φλόγα νάχει μέσα η καρδια σου για κανένα απο τ'αρχοντόπουλα πούρθαν ως τώρα να σε ζητήσουν:

ΠΟΡΣΙΑ

Παρακαλω, για ξαναπες μου τα ονόματά τους πάλι, και καθως τους λες, τους περιγράψω, κι'εσυ κατα την περιγραφη μου μάντεψε την καρδια μου.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Πρώτα, ο πρίγκιπας απο τη Νάπολη.

ΠΟΡΣΙΑ

Μάλιστα! Σωστο πουλάρι αλήθια, γιατι όλο τ'άλογό του μελετα, και το νομίζει τάχα μεγάλο στολισμο πως μπορεί ο ίδιος και το πεταλώνει. Πολυ φοβούμαι, η κυρα-μητέρα του θαν τα καλονόθεψε με τον πεταλωτη.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Έπειτα, ο κόντε - Παλατίνος.

ΠΟΡΣΙΑ

Αφτος όλο κατσουφιάζει μοναχα σα να λέει «Εμένα αν δε με πάρεις, όρσε διάλεξε!» Ακούει νοστιμιες και δε χαμογελα. Φοβούμαι, σα γεράσει, θα γίνει ο κλαφοφιλόσοφος, αφου 'χει τέτια χωριάτικη σοβαροσύνη στα νιάτα του. Καλύτερα να παντρεφτω κεφάλι του θανάτου μ'ένα κόκκαλο στο στόμα παρα να πάρω αφτους. Θεος να με φυλάξει κι'απ'τους διο!

ΝΕΡΙΤΣΑ

Τί λες για τον άρχοντα το Γάλλο, το Μισε Μπαμπουν;

ΠΟΡΣΙΑ

Ο Θεος τον έκαμε κι'ας τον πούμε άθρωπο. Το ξέρω είναι αληθινα αμαρτία να περγελας' μα αφτος! μπα, αφτος έχει καλύτερο άλογο απο του Ναπολιτάνου, καλύτερη κακη συνήθεια να κατσουφιάζει απο τον κόντε - Παλατίνο' είναι καθέννας μέσα σε κανένα' τσίχλα αν κελαιδήσει, ίσα αρχίζει και χοροπηδα' και με τον ήσκιο του ακόμα θα παίξει σπαθι. Ναν τον πάρω, παίρνω είκοσι. Αν με καταφρονούσε, δε θαν του κάκιωνα, γιατί και να τρελλαίνεται για μένα, εγω ποτες δε θαν τον ανταγαπήσω.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Και τί σου λέει ο νέος ο Κουφομοριτς, ο Άγγλος ο βαρόνος.

ΠΟΡΣΙΑ

Δε μου λέει τίποτα, μήτ'εγω του λέω, γιατί δεν τον νιώθω, μήτ'αφτος εμένα. Λατινικα ή Γαλλικα ή Ιταλικα δεν ξέρει' κι'όσο για μένα, όρκο μπορείς να πάρεις πως τ'αγγλικα μου δεν αξίζουσι τίποτα. Είναι ζουγραφια ενος ομορφαθρώπου' αχ όμως! πώς μπορεί να μιλα μ' άλλαλη φιγούρα; Και τί αλλόκοτα ντυμένος! Πρέπει ν' αγόρασε το σουρτούκο του στην Ιταλία, το βρακι στη Γαλλία, το σκούφο του στη Γερμανία, το φέροσιμό του παντου.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Κι'ο λόρδος ο Σκοτσέζος, ο γείτονάς του, πώς σου φαίνεται;

ΠΟΡΣΙΑ

Πως έχει την αγάπη του γείτονα μέσα του. Γιατι άρπαξε μια κατακεφαλια απο τον Άγγλο κι'ορκίστηκε ναν τον πλερώσει άμα αξιωθει. Ο Γάλλος, θαρρω, έδωκε εγγύηση κι'υπόγραφε απο κάτω για μια άλλη.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Κι'ο νέος ο Γερμανος σου πάει, ο ανιφος του Δούκα της Σαξωνίας;

ΠΟΡΣΙΑ

Αηδία το πρωι σαν είναι νηστικος, και πιο αηδία το βράδυ σαν είναι μεθυσμένος. Στα καλύτερά του είναι χειρότερος απο άθρωπο, στα χειρότερά του καλύτερος απο ζώο. Και το χειρότερο χειρότερο να τύχει, θα κατορθώσω, ελπίζω, να οικονομηθω χωρις την αφεντια του.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Μα αν θέλει να διαλέξει και διαλέξει το καλο κουτι, τότες θα παραβεις τη διαθήκη του πατέρα σου αν δεν τον δεχτεις.

ΠΟΡΣΙΑ

Λοιπον, μην τύχει συφορα, παρακαλω, βάλε ένα ποτήρι' μπέρα απάνου σ'αντίθετο κουτι, γιατί κι'αν είναι μέσα ο Σατανας, το ξέρω, αφτος θαν το διαλέξει, μ'αφτο τον πειρασμο απ'όξω. Κάλια ότι θες, Νερίτσα, πάρα να παντρεφτω σφουγγάρι.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Μην τους φοβάσαι, Κυρία, αφτους, τι μου την είπαν την απόφασή τους' θα φύγουν χωρις να σε ζαλιζουν πια, εξον αν έχει άλλον τρόπο να σε κερδίσουν κι'όχι τον όρο του πατέρα σου με τα κουτια.

ΠΟΡΣΙΑ

Κι'αν ζήσω να γεράσω ίσαμε τη Σίβυλλα, αγνη θα πεθάνω σαν την Άρτεμη, εξον αν με πάρουν όπως όρισε ο πατέρας μου. Καλα π'αφτη, η καραβια των γαιμπρων είναι τόσο λογικoi, γιατί για όλους τους δίχως εξαίρεση, τρελλαίνουμαι να φύγουν, και τους στέλνω καταβόδια.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Δε θυμάσαι, Κυρία, στον καιρο του πατέρα σου ένα Βενετσιάνο, στρατιωτικο, γραμματισμένο, που ήρθε εδω μαζί με τον κόντε - Μοφεράτο;

ΠΟΡΣΙΑ

Ναι ναι, το Βασάνι, έτσι τον έλεγαν νομίζω.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Μάλιστα, Κυρία. Απ'όλους όσους είδαν τα λωλα μου μάτια, αφτος, εγω θαρρω, άξιζε καλη νύφη.

ΠΟΡΣΙΑ

Τον θυμάμαι καλα... και τον θυμάμαι π'άξιζε τον έπαινό σου.

Έρχεται Δούλος

Τί θέλεις; τί τρέχει;

ΔΟΥΛΟΣ

Οι τέσσερεις ξένοι, Κυρία, σε ζητουν να σ'αποχαιρετήσουν. Κι'ήρθε ένας ταχυδρόμος απ'ναν πέμτο, απο τον πρίγκιπα του Μορόκου, και φέρνει ειδηση πως ο αφέντης του φτάνει εδω απόψε.

ΠΟΡΣΙΑ

Αν μπορούσα ναν του πω του πέμτου καλωσ όρισε, με την καρδια που λέω των άλλων καλω

καταβέδισο, θα χαίρουμαι με το φτάσιμό του. Αν έχει άγιου καρδιά με χρώμα διαβόλου, πιο καλα έχω ναν του ξαγορεφτω παρα ναν τον παντρεφτω. Έλα Νερίτσα... Εσυ, πήγαινε εμπρος...

Σ'έναν γ, πόρτα μου σφαλα
κί'άλλονε ακούω που χτυπα.

ΣΚΗΝΗ Γ'

Βενετία. Αρόμος

ΒΑΣΑΝΗΣ. ΣΑΗΛΟΚ

ΣΑΗΛΟΚ

Τρεις χιλιάδες τάλαρα... καλο.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Ναι, για τρεις μήνες.

ΣΑΗΛΟΚ

Τρεις μήνες... καλο.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Κί'ο Γενάρος, όπως είπα, εγγυάται.

ΣΑΗΛΟΚ

Ο Γενάρος εγγυάται... γ. ο.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Μπορείς να μ'εγκολήνεις; Μου κάνεις τη
χάρη;... Θα μ'απαντήσεις:

ΣΑΗΛΟΚ

Τρεις χιλιάδες τάλαρα... για τρεις μήνες...
κί'ο Γενάρος εγγυάται.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Την απάντησή σου σ'αφτο.

ΣΑΗΛΟΚ

Ο Γενάρος είναι καλος.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Ακουσές τίποτα ναν του κατηγορουν:

ΣΑΗΛΟΚ

Ω όχι, όχι, όχι! Το νόημά μου που λέω είναι
καλος είναι για να καταλάβεις πως αξίζει. Κί'οσ-
τόσο το έχει του είναι υποθετικό. Ένα καράβι
που πάει στην Τρίπολη, άλλο που πάει στις Ίν-
τιες κί'ακούω στο Ριάλτο έχει ένα άλλο στο
Μεξικο και ένα άλλο για την Αγγλία κί'άλλες
δουλιες στο χέρι σκορπισμένες στα ξένα. Μα τα
καράβια τί'ναι; Ξύλα, κί'οι νάφτες ανθρώποι.
Έχει ποντίκια της ξηρας και ποντίκια του για-
λου, κλέφτες του γιαλου και κλέφτες της ξηρας,
τους πειρατες που λένε κί'έπειτα είναι ο φόβος
απο νερα, ανέμους, και βράχους. Ο άνθρωπος ωσ-
τόσο αξίζει. Τρεις χιλιάδες τάλαρα... νομίζω,
μπορω να πάρω τ'ομόλογό του.

Α' παράτημα του "ΝΟΥΜΑ",—'Αριθ. φύλλον 406

ΒΑΣΑΝΗΣ

Βεβαιώσου πως μπορείς.

ΣΑΗΛΟΚ

Και βέβαια θα βεβαιωθω πως μπορω και για
να μπορέσω να βεβαιωθω, θαν το συλλογιστω.
Μπορω ναν του μιλήσω του Γενάρου:

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αν μας κάνεις τη χάρη να φας μαζί μας.

ΣΑΗΛΟΚ

Μάλιστα, για να μυρίσω χοιρνο να φάω απ'τη
φωλια όπου με τα μάγια του ο προφήτης σας ο
Ναζαρινος έχωσε το διάολο. Αγοράζω μαζί σας,
πουλω μαζί σας, κουβεντιάζω μαζί σας, σεργια-
νίζω μαζί σας, και πάει λέοντας όμως δεν τρώω
μαζί σας, δεν πίνω μαζί σας, προσεφκη μαζί σας
δεν κάνω. Τί νέα απ'το Ριάλτο;... Μα πώς μας
έρχεται εδω;

Έρχεται ο ΓΕΝΑΡΟΣ

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αφτος είναι ο σινιερ Γενάρος.

ΣΑΗΛΟΚ (απο μέσα του)

Πώς φαίνεται σα χαμερπος τελώνης! Τένε
μισω γιατί είναι χριστιανος, μα πιο πολυ γιατί με
σιχαμένη απλακωσια δανείζει χάρισμα, κί'εμας
μας κατεβάζει εδω στη Βενετία τον τόκο. Μα να
μου πέσει μια φορα στα νύχια εμένα, και θα
παχίρω απάνου του την όχτηρήτά μου την παλια
που τούχω. Μισει το άγιο μας το έθνος και βλα-
στημάει, εκει που πιο πολυ μαζέδονται οι εμπό-
ροι, εμένα, τις δουλιες μου, το καλοβγαλμένο κέρ-
δος μου, τον τόκο όπως τον λέει αφτος. Ανάθεμα
να πέσει στη φυλή μου ανίσως του το λησμο-
νήσω εγω.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Σάηλοκ, ακους;

ΣΑΗΛΟΚ

Το τί κρατω στο χέρι λογαριάζω σήμερα. Κί'
όσο θυμάμαι απάνου κάτω, τις τρεις χιλιάδες να
σηκώσω εφτους γιομάτες δε μπορω. Μα τί μ'αφτο:
Ένας Οθραίος της φυλής μου πλούσιος, ο Του-
βαλ, θα μου τα καταβάλει εμένα. Μα αγάλια
πόσοι μήνες σου χρειάζονται;...

(Στο Γενάρο)

Καλο στα μάτια σου, σινιέρ μου! Ότι είχαμε
στο στόμα μας την αφεντία σου.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Σάηλοκ, μήτε δανείζω εγω μήτε δανείζουμαι,
δίνοντας ή ζητώντας παραπάνου έτσι όμως για
να εγκολήνω ανάγκη που δεν περιμένει φίλου,
θα παραβλέψω μια συνήθια.

(Στο Βασάνη)

Γνωρίζει ακόμα πόσα σου χρειάζονται;

ΣΑΗΛΟΚ

Ναι ναίσαι, τρεις χιλιάδες.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Και για τρεις μήνες.

ΣΑΗΛΟΚ

Το ξέχασα, τρεις μήνες, ναι μου τότε. Λοιπόν τ'ομολογώ σου, και να δω... Μα για άκουσέ με. Είπες, θάρρω, πως δε δανείζεις και δανείζομαι με διάφορο.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Ναι, δεν το συνηθίζω εγώ ποτες.

ΣΑΗΛΟΚ

Σαν έβρισκε του θίου του ο Ιακωβ τα πρόβατα, του Λάθαν, αφτος ο Ιακωβ, μετρώντας απ'τον άγιο μας Αβραάμ, είταν (η γνωστικια του μάννα κατα πως του τα βόλεψε) ο τρίτος πατριάρχης... τρίτος μάλιστα.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Και τί για λόγου του; λες τόκιζε;

ΣΑΗΛΟΚ

Όχι, δεν τόκιζε... δεν τόκιζε άμεσα, όπως λέτε. Μα νά τί έκανε ο Ιακωβ. Σαν τα συμφώνησαν αφτος κι' ο Λάθαν το να μετρηθουν μιστος του Ιακωβ έλα τ'αρνια τ'αραδωτα και παρδαλα, οι προβατινες όντας ώριμες στο τέλος του ψιμοκαιριου παγαίνουν στα κριάρια. Και τον καιρο π' αφτοι ξεβγάρωναν οι γεννητόροι οι μαλλιαροι, σου ξεφλουδιζέι ο άξιος ο τροπάνης μερικες βεργούλες, κι' απάνου εκει στο βάτεμα τις κάρφωσε μπροστα στις πυρωμένες προβατινες κι' αφτες που τότες έπιαναν, γεννουν στην ώρα τους αρνια χρωματιστα, κι' είταν αφτα του Ιακωβ. Νά πως προκόθει ο κόσμος. Και τότε βλόγησε ο Θεος τον Ιακωβ, κι' είναι εβλογία η προκοπή, μονάχα να μην κλέψεις.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Αφτή είταν, Σάηλοκ, μια του πράξη που δούλεψε για αφτήνε ο Ιακωβ: πράμα που για να τύχει, δεν περνούσε απο το χέρι του, μον το βαστούσε και το μόρφωσε το χέρι του Θεου! Κι' είναι γραμμένο αφτο, τον τόκο για να δικαιώσαι, ή μήπως είναι το χρυσάφι σου κι' ασήμι προβατινες και κριάρια;

ΣΑΗΛΟΚ

Μπορει τα κάνω και γεννοβολουν το ίδιο. Μα να σου πω, Σινιόρε...

ΓΕΝΑΡΟΣ

Άκου το λόγο μου, Βασάνη. Ο διάβολος για το σκοπο του και οτις Γραφες, αν θες, σου παραπέμπει. Κακη ψυχη πούχει στο στόμα μαρτυρία απ'τις Γραφες είναι όμια σαν κακούργο με τα

χειλια γελαστα, σα μύλο ροδοκόκκινο με σάπια την καρδια. Ω τι καλη πούχει θωρια το ψέμα!

ΣΑΗΛΟΚ (συλλογιέται δυνατα)

Τρεις χιλιάδες τάλαρα καλο και στρογγυλούτιχο ποσο... Τρεις μήνες απ'τους δώδεκα... Λοιπον, ας δω τον τόκο...

ΓΕΝΑΡΟΣ

Σάηλοκ, θα μας την κάνεις το λοιπον τη χάρη;

ΣΑΗΛΟΚ

Σινιόρ Γενάρο, εσυ μες στο Ριάλτο μ'έβρισες και με ξανάβρισες για τους παράδες μου και για τους τόκους μου. Κι' εγω μ'απομονη κουνούσα μοναχα τους ώμους: γιατι όλης της φυλγης μας το σημάδι είναι η ανοχη. Άπιστο εσυ με λες... σκύλο, φονια με λες -- και φτεις μου τον οβραϊκό μου τον τζουμπε κι' αφτα γιατι; γιατι ωφελιέμαι απ' ότι ναι δικο μου. Καλα λοιπον, να σε βόηθώ θελεις τώρα, ως φαίνεται τρέχα και γύρεβε λοιπον! Έρχεσαι και μου λες «Αμαν, παράδες, Σάηλοκ!» έτσι λες... Εσυ που γιόμισες με τα συνάχια σου τα γένια μου, που μ'έσπρωξες με τις κλωτσιες όπως κλωτσας όξω απ' την πόρτα σου των σοκακιων τους μούργους; Παράδες μου ζητας. τί θέλεις να σου πω: Να μη σου πω «Αμ έχουν τα σκυλια παράδες: πως να δανείσει μούργος» τρεις χιλιάδες τάλαρα; Η θες να σκύψω ως χάρμου, και με τόνο σκιάθου και με βασταγμένο ανασασμο και σιγανη ταπεινοσύνη να σου πω «Αφέντη μου, προχτες την τρίτη μ'έβρισες, με κλώτσιες την τάδε μέρα, κι' άλλη μια φορα μούπες είμαι μούργος, κι' εγω για αφτες σου τις» εβγένειες να σου δανείσω τόσα χρήματα».

ΓΕΝΑΡΟΣ

Το πιθανο ναι πως και πάλι θα σε πω το ίδιο, και θα σε φτύσω πάλι, και θα σε κλωτσώσω ακόμα. Αν θες αφτο το δάνιο ναν το κάνεις. δάνεισ'τό μας όχι: σα σε φίλους (τι φίλος απο φίλο δε ζητα ναν το πληθήνει: τ'άκαρπέ του μετάλλο), μον κάλια δάνεισέ το στον εχτρο σου, που το πρόστιμο, ανίσως δεν πλερώσει, με τις λιγότερη ντροπή, μπορείς ναν τ'απαιτήσεις.

ΣΑΗΛΟΚ

Νά νά για δες πως άναψες! Εγω ζητω να φιλιωθούμε, νάχω την αγάπη σου, ναν τις ξεχάσω τις ντροπες που με περιχύσες, να σ'εφκολήνω τώρα στην ανάγκη σου, και να μην πάρω μια πεντάρα τόκο για το χρήμα μου, κι' εσυ δε θέλεις να μ'ακούσεις. Αφτο προτείνω και κακο δεν είναι.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αφτο ναι αλήθια καλοσύνη.

ΣΑΗΛΟΚ

Και θαν την κάνω αφτη την καλοσύνη εγω. Έλα μαζί στου συμβολαιογράφου· υπογράφε μου εκεί τ'ομόλογο με την υπογραφή σου μοναχα, κι'έτσι για χωρατο, πες α δε με πλερώσεις ως στην τάδε μέρα και στο τάδε μέρος, τόσο ποσο ή ποσα κατά πως είναι μες στ' ομόλογο γραμμένο, ας οριστεί το πρόστιμο μια λίτρα απο τ'αφράτο σου το κρέας, και· ναν την κόψω εγω και ναν την πάρω απ'ότιο μέρος του κορμιου σου μου καπνίσει.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Δέχουμαι, ας είναι. Αφτο το ομόλογο το κάνω, και θα πω κιόλας έχει μέσα του ο Τσιφούτης καλοσύνη, και πολλή.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Δε θα υπογράψεις τέτιο ομόλογο για μένα· καλύτερα να μείνω με τη στενοχώρια μου.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Βρε άνθρωπε, τί, μη φοβάσαι, δε θα χάσω. Μεσ σε δυο μήνες, ένα μήνα πριν να λήξει, προσμένω πίσω τριδιπλή, εγω τρεις φορές να λάβω την αξία του.

ΣΑΗΛΟΚ

Ω πάτερ Αβρααμ, δεσ τί'ναι ετούτοι οι Χριστιανοί π' απ' τα δικα τους τα σκληρα τα έργατα μαθαίνουν να φοβάνται τους σκοπους των άλλων! Παρακαλω, για πες μου αφτο· αν παραδει τη διορία, τί κερδίζω, εγω με το να θέλω και· καλα το πρόσ-

τιμο; Μια λίτρα σάρκα ανθρώπινη, απ' άνθρωπο παρμένη, δεν έχει τόσο αξία μήτε φέρνει τόσο κέρδος· σα μια λίτρα βόδιο ή πρόβιο ή και τραγήσο κρέας. Σου λέω, εγω για την καλη του γνώμη θέλω ναν του δείξω τη φιλία αφτη· του κάνει; πάει· καλα, αν όχι, σας αφίνω για. Κι'έτσι· να ζείτε, μη μου κάνετε άδικο... για την αγάπη μου.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Ναι, Σάηλοκ, το υπογράφω εγω τ'ομόλογο.

ΣΑΗΛΟΚ

Τότε έλα αμέσως να με βρεις στου συμβολαιογράφου. Δώσ'του οδηγίες για το νόστιμό μας το χαρτι, κι'εγω παγαίνω εφτυς να πάρω τα λεφτα... Να ρήξω κιόλας μια ματια στο σπίτι μου, που τ'άφηκα στα χέρια ενους διαβόλου παστρικου ναν το φυλάξει, κι'είμαι ανήσυχος. Σε λίγο θα σας ανταμώσω. (Φέθει).

ΓΕΝΑΡΟΣ

Τρέχα, καλε μου Αλάδωτε. Ετούτος ο Οθραίος θα μας γίνει χριστιανός· καλοσυνέθει.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Λόγια καλα με κατεργάρη σπλάχνα εμένα δε μ'αρέσουν.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Έλα, και τίποτα κακο
ο νους σου μη σου βάνει·
τα πλοία μου ένα μήνα πριν
θα μπουν μες στο λιμάνι.

ΜΕΡΟΣ Β

ΣΚΗΝΗ Α

Μπελμόντο. Σάλα στις Πόρσιας

Σαλπάρματκ. Μπαίνε· ο ΑΦΕΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΡΟΚΟΥ, Μπαρμπάρεζος μαλαφος, ντυμένος ολόασπρα, με τους ακόλουθούς του ντυμένους το ίδιο· κι'η ΠΟΡΣΙΑ με τη ΝΕΡΙΤΣΑ κι'άλλες γυναίκες της.

ΑΦΕΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΡΟΚΟΥ

Απ' τη θωρια μου μη μ'αποστραφεις, την γοκωμένη, οικροστολη του λαμπρυσμένου Φοίδου, που τούμαι γείτονας του και κοντα γεννήθηκα. Φέρε μου απο το βορια το πιο ξανθο του πλάσμα, εκεί που μόλις νιώθει του ήλιου τη φωτια το κρούσταλλο, κι'οι δυο για την αγάπη σου ας ανοίξουμε τις φλέβες, και θα δούμε τίνος αίμα 'ναι πιο κόκκινο, εκείνου ή το δικο μου. Σου λέω αφτη την όψη μου, Κυρία, οι αντριωμένοι τη φοδήθηκαν· και μα τον έρωτά σου την αγάπησαν κι'οι πιο λαχταριστες του τόπου μας παρθένες. Αφτο το χρώμα μου δεν τ'άλλαξα, εξον για να σου κλέψω την καρδια, βασιλισσά μου λατρεφτη.

ΠΟΡΣΙΑ

Σε ζήτημα εκλογης αντρος, δε μ'οδηγουν εμένα οι λογισμοί· οι μικρόλογοι παρθενικων ματιων έπειτα μ'αποκλείνει και της τύχης μου ο λαχνος να πάρω ότιον μ'αρέσει. Αν όμως ο πατέρας μου μ'είχε αφισμένη λέφτερη, αν η σοφία του δε μ'έδενε εκείνον άντρα να δεχτω που με κερδίζει με τον τρόπο που σου ξήγγησα, τότε κι'εου θα είχες, ξακουσμένε πρίγκιπα, τόσες ελπίδες όσες και καθ'άλλος που ν'αρθει· είδα ως τώρα της αγάπης μου.

ΑΦΕΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΡΟΚΟΥ

Και για το τσοοδα σ'εφχαριστω. Και τώρα στα κουτια, παρακαλω, να δω την τύχη μου. Μα αφτο το γιαταγάν· πούφαγε το Σάχη, κι'έναν άλλο Πέρση πρίγκιπα που τρεις φορές είχε νικήσει το Σουλτάνο Σουλεϊμαν, τα μάτια θα κατέβαζα τα πιο γουρλόθωρα, στην τόλμη θα περνούσα την καρδια του κόσμου την πιο τολμηρη, θα ξεκολνούσα απ' τα βυζια της της αρκούδας τα μικρα, ναι, το

λιοντάρι θα γελούσα όταν μουγκρίζει και πεινα— κυρα μου, για να σε κερδίσω εσένα. Όμως αλίμονο! αν ο Δίγας παίζει με τον Ηρακλή πώς είναι ο πιο καλότερος, μπορεί ίσως απ' το χέρι το πιο αδύνατο να βγει το πιο μεγάλο ζάρι: έτσι κι' ο Ηρακλής νικιέται απ' το κοπέλλι του. Κι' εγώ το ίδιο, αν η τυφλή με σπρώξει τύχη, μπορεί να μην πιτύχω ότι ίσως άλλος πιο χειρότερος, κι' η πίκρα να με θανατώσει.

ΠΟΡΣΙΑ

Πρέπει να πάρεις ότι σου φέρει η τύχη. Κι' ή διόλου να μη δοκιμάσεις, ή πριν εκλέξεις θα μου κάνεις όρκο, ανίως αποτύχεις, να μη ζητήσεις πια ποτες γυναίκα. Σκέψου το λοιπόν.

ΑΦΕΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΡΟΚΟΥ

Ποτες, σ' τ' ορκίζομαι. Εμπρός, ας δοκιμάσω τώρα.

ΠΟΡΣΙΑ

Πρώτα στην εκκλησία: κατόπι δοκιμάζεις, αφού φάμε.

ΑΦΕΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΡΟΚΟΥ

Λοιπόν ο Ύψιστος βοηθός!
Θνητο πιο ζηλεμένο
δε θάχει ο κόσμος σήμερα
ή πιο λαχταρισμένο.

ΣΚΗΝΗ Β

Βενετία. Δρόμος

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Δεν έχει λόγο, η συνειδήσή μου θα μου κάνει τη χάρη να φύγω απο' φton τον Τσιφούτη, τον αφέντη μου. Ο Οξαποδως στέκει δίπλα μου και με σκανταλίζει και μου λέει: «Γομπτε, Σαχλότο Γομπτε, καλε μου Σαχλότο, ή καλε μου Γομπτε, ή καλε μου Σαχλότο Γομπτε, σάλεφε τα πόδια σου, πάρε φόρα, ξέκοψε.» Η συνειδήσή μου λέει: «Όχι, πρόσεξε, τίμιο Σαχλότο, πρόσεξε, τίμιο Γομπτε, ή (όπως είπαμε) Σαχλότο Γομπτε, μη φέβγεις, μην καταδεχτείς ναν το βάλεις στα πόδια.» Πάλι ο Σατανας δεν τραβάει χέρι, μόνο μου λέει να τραβήξω. «Δρόμο!» λέει ο Οξαποδως. «Σύρε» λέει ο Οξαποδως. «Για το Θεο! κάνε καρδια. λέει ο Οξαποδως «φέβγα!» Μα νά! η συνειδήσή μου μου σφιχταγκαλιάζει το λαιμο της καρδιας μου και μου λέει πολυ φρόνιμα «Σαχλότο, τίμιο μου παλικάρι, εσυ πούσαι απο τίμιον πατέρα, δαγλαδη απο τίμια μάννα—γιατι η αλήθεια είναι ο πατέρας μου έκανε κάτι που σα να μύριζε, κάτι που σα να βρωμούσε—το λοιπον ή συνειδήσή μου μου λέει «Σαχλότο, μην το κουνας.» «Κούνα το» λέει ο Οξαποδως. «Μην το κουνας» λέει η συνειδήσή μου. «Συνειδήσή μου» λέω γω «καλα μου λες.» «Οξαποδω» λέω γω «καλα μου λες». Για ν' ακούσω τη

συνειδήσή μου, πρέπει να μείνω με τον Τσιφούτη, τον αφέντη μου, που—τιμη στα μούτσουνά σας—είναι ως είδος Σατανας: και για να φύγω απ' τον Τσιφούτη, πρέπει ν' ακούσω τον Οξαποδω, που—να με συμπαθάει η αφεντια σας—είναι ο Σατανας ο ίδιος! Όμως δεν έχει λόγο, ο Τσιφούτης είναι ο Σατανας σαρκωμένος καθαφο: και μα τη συνειδήσή μου το λέω, η συνειδήσή μου είναι ως είδος άσπλαχνη συνειδηση που βγαίνει και με δασκαλέθει να μείνω με τον Οθριο. Ο Οξαποδως με δασκαλέθει πιο σα φίλος... Θα φύγω, Οξαποδω μου, τα πόδια μου στους ορισμους σου, θα φύγω!

Ερχεται ο ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ κρατώντας πανέρι

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Αφεντικο, παλικάρι μου, του λόγου σου, κάνε μου τη χάρη: απο που πάνε στου Κυρ Σάηλοκ:

ΣΑΧΛΟΤΟΣ (απο μέσα του)

Ω Χριστε, νά ο πατέρας μου ο μονογενης, που έντας θεόστραβος, στραβος του διαβλου, δε με γνωρίζει. Θαν του βάλω σκάνταλα, να δω.

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Κυρ αρχοντόπουλό μου, πες μου να χαρεις τα μάτια σου, απο που πάνε στου Κυρ Σάηλοκ:

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Στρίψε δεξά μερια στο πρώτο σοκάκι: όμως στο πρώτο πρώτο σοκάκι, αριστερα. Μάλιστα, στο κατα πρώτο σοκάκι μη στρίψεις καμια μερια, μόνο στρίψε κάτω στραδα κατα του Σάηλοκ το σπίτι.

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Αχ Παναγια μου, δύσκολος δρόμος, πού ναν τον πετύχεις! Για πες μου, ένας Σαχλότος που κάθεται μαζί του, ξέρεις αν κάθεται μαζί: του ή έχι:

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Μήπως λες το παλικάρι τον Κυρ Σαχλότο:... Ακούστε με τώρα: τώρα θαν του τα κάνω θάλασσα... (Αφα) Τον Κυρ Σαχλότο, το παλικάρι, λες:

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Όχι Κυρ, αφεντικο, μον ένα φτωχόπουλο. Ο πατέρας του, να μη σ' το παινεφτω, ένας χρήσιμος φτωχος κατάφτωχος άνθρωπος, κι' ας έχει δόξα ο Θεος! με το δικό του.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Καλα, ας είναι: ότι θέλει ο πατέρας του, εμεις μιλάμε για το γιο του, τον Κυρ Σαχλότο.

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Για το δούλο της αφεντιας σου, και Σαχλότο, αφεντικο.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Άρα να ζεις—να χαρεις τα μάτια σου, γέροντα—άρα μιλας για τ' αφεντόπουλο τον Κυρ Σαχλότο.

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Το Σαχλότο, να με συμπαθήσει ή αφεντία σου.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Λοιπον τ'αφεντόπουλο τον Κυρ Σαχλότο. Μη μιλας για τον Κυρ Σαχλότο, γερο - πατέρα. Γιατι τ'αφεντόπουλό μας (όπως τόγραφαν οι Μοίρες κι' οι Τύχες, και τέτια αλλόκοτα λόγια, οί τρεις αδερφάδες και τέτιοι κλάδοι της επιστήμης) πάει πέθανε· ή ναν το πούμε απλα, ανήρθεν εις τους ουρανους.

ΓΕΡΟ ΓΟΜΠΟΣ

Θεος φυλάξει, παιδι μου! Το καημένο μου τ'αγόρι είταν τ'αντιστύλι μου, το μοναχο μου στήριγμα.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Τί, μιάζω με ματσούκι εγω, ή με κολλόνα ή μ'αντιστύλι ή με παλούκι;... Με γνωρίζεις γερο - πατέρα;

ΓΕΡΟ ΓΟΜΠΟΣ

Αχ αρχοντόπουλό μου, δε σε γνωρίζω... Για πες μου, να ζεις, για το παιδι μου (ο Θεος σχωρέσει την ψυχη του!) ζει για πέθανε;

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Δε με γνωρίζεις, γερο - πατέρα;

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Αχ αφεντικο, είμαι ντιπ τυφλος, δε σε γνωρίζω.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Ναί, μάλιστα, και μάτια νάχες, μπορεί να μη με γνώριζες· γνωστικος πατέρας που γνωρίζει το παιδι του. Λοιπον, γέρο, εγω, να σου δώσω χαμπάρια του γιου σου.

(Γονατίζει.)

Δύσ'μου τη εφηκη σου... Θα βγει στο φως η αλήθεια· τ'άδικο καιρο δεν κρύβεται μάννας γιος μπορεί, μα στο τέλος θα φανει η αλήθεια.

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Περικαλω σε, αφεντικο, σήκω απάνου. Το ξέρω δεν είσαι εσυ ο Σαχλότος, τ'αγόρι μου.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Έλα, φτάνει πια οι κροϊδίες, και δωσ' την εφηκη σου. Εγω 'μαι ο Σαχλότος πούμουνά τ'αγόρι σου, πούμαι ο γιος σου, που θάμαι το παιδι σου.

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Δεν το πιστέβω πως εσυ 'σαι ο γιος μου.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Αφτο, κι'εγω δε ξέρω τί να πιστέψω. Όμως εγω 'μαι ο Σαχλότος, ο άθρωπος του Σάηλου, και ξέρω πως μάννα μου είναι η Μαργαρο, η γυνάικα σου.

Α' παράρτημα του "ΝΟΥΜΑ",...-Αριθ. φύλλου 407

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Ναι, έτσι τη λένε τ'όνομά της, Μαργαρο. Όρκο παίρνω, αν είσαι εσυ ο Σαχλότος, είσαι απο τα σπλάχνα τα δικα μου. Ας έχει δόξα ο Θεος! Τί γένη που μούβγαλες! Εσυ έχεις πιο πολλες τρίχες στο πιγούνι σου πάρα ο ψαρος, το πουλάρι μου, στην ουρα του.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Τότες θα πει τον ψαρου η ουρα μεγαλώνει πίσω. Δίχως άλλο αφτος είχε πιο πολλες τρίχες στην ουρα του πάρα γω στη μούρη μου, σαν τον ειδα τη στερνη φερα.

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Θε μου, πώς άλλαξες!... Πώς τα πας με τ'αφεντικο σου;... Τούφερα 'να πεσκέσι... Πώς τα πάτε τώρα;

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Καλα, καλα. Όμως όσο για μένα, μια και σηκώθηκα να ξεκόψω, δεν κάθουμαι ως που να κέψω λίγο δρόμο. Ο αφεντικος είναι Τσιφούτης καθαφτο... Ναν του δώκεις πεσκέσι λέει; τριχια ναν του δώκεις! Ψέφησα απ' την πείνα στη δούλεψή του· μετρας πόσα δάχτυλα έχω με τα παγιδια σου. Πατέρα, καλα πούρθεσ. Δύσ' το το πεσκέσι σου σ'έναν Κυρ Βασάνη που τότε λένε· νά άθρωπος που δίνει καινούργιες φορεσες, σπουδαίες μια φορα! Α δε με πάρε; στη δούλεψή του, θα φύγω όσο βλέπουν γης μπροστα τα μάτια μου. Μα δεσ τί τύχη! νάντος, έρχεται. Πες του ένα λόγο, πατέρα· γιατι α δουλέψω τον Τσιφούτη πια, Τσιφούτης να καταντήσω.

Έρχονται ο ΒΑΣΑΝΗΣ, ο ΑΙΝΑΡΔΟΣ, κι' οι ακόλουθοι τους

ΒΑΣΑΝΗΣ

Ας γίνει κι'έτσι. Όμως γλήγορα, κι' ετοιμάστε το τραπέζι για τις πέντε τ'αργότερο. Στείλε αφτα τα γράμματα, διόρισε τις στολες, και παρακάλεσε το Γρατιανο να περάσει αμέσως απ'το σπίτι.

Φέβγει ο Δούλος

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Απάνου του, πατέρα!

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Θεος σχωρέσει τα πεθαμένα σου!

ΒΑΣΑΝΗΣ

Σπολλάτη. Με θέλεις τίποτα;

ΓΕΡΟ - ΓΟΜΠΟΣ

Αφτος είναι ο γιος μου, αφέντη, ένα φτωχο δουλάκι...

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Όχι φτωχο δουλάκι, αφέντη, μόνε ο επιστάτης του πλούσιου του Οβριου· και θέλω, αφέντη, όπως εδω ο πατέρας μου θα στο κοιλοποιήσει...

ΓΕΡΟ-ΓΟΜΠΟΣ

Έχει μεγάλη λιγοθυμία, αφέντη, σα να πούμε, να μπει σε δούλεψη...

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Ναι, αφέντη, το κάτου κάτου είναι, εγω 'μαι στη δούλεψη του Οθριου, και πολυ το θέλω, όπως εδω ο πατέρας μου θα κοιλοποιήσει...

ΓΕΡΟ-ΓΟΜΠΟΣ

Ο αφέντης του κι'αφτος, με το συμπάθιο της αφεντίας σου, δεν τα πολυτεριάζουν...

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Κοντολογης, η αλήθια είναι, ο Οθριος αδικώντας με μ'αναγκάζει, όπως εδω ο πατέρας μου, όντας ολπίζω γέρος άνθρωπος, θα κοιλοπονήσει...

ΓΕΡΟ-ΓΟΜΠΟΣ

Αφέντη, αφτο το γαλλόπουλο τόφερα της αφεντίας σου κι'η χάρη που σου γυρέβω είναι να...

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Μ'ένα λόγο, η χάρη μ'αγριοβλέπει εμένα, όπως θαν το μάθει η αφεντια σου απο τίμιο στόμα, απο το γεροντάκι δω που κι'αν το λέω γω, κι'αν είναι γέρος άνθρωπος, όμως φτωχος άνθρωπος, ο πατέρας μου...

ΒΑΣΑΝΗΣ

Ένας ένας, ένας ένας. Τι θέλεις;

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Να σε δουλέψω, αφέντη.

ΓΕΡΟ-ΓΟΜΠΟΣ

Αφτη 'ναι όλη η οσια της υπόθεσης, αφέντη.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Πιός είσαι σε γνωρίζω, κι'έγινε ότι μου ζητας. Μου μίλησε ο αφέντης σου πολιώρα, ο Σάηλακ, και σε σύστησε, —αν είναι: δα συστατικο ν'αφίσεις πλούσιο Οθραίο και να πας μ' άρχοντα φτωχο καθως εμένα.

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Μα η περσομιά σωστα σας τα μοιράζει «Σα σε βλογάει ο Θεος, τί το θες το βιος;» Το βιος τόχει κείνος, μα η αφεντια σου του Θεου τη χάρη.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Καλα ειπωμένο. Και: τώρα πήγαυε με τον πατέρα σου, πες του παλιου σου αφέντη το έχε για, κι'έλα να με βρεις στο σπίτι μου.

(Στους ακόλουθούς του)

Σ'αφτόνε δώστε του μια φορεσα πιο στολισμένη απ'των συντρόφων του. Δέστε να γίνει. (Μιλάει σιγανα με το Δινάρδο).

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Πατέρα, ζήτω! Δε μπορω να βρω σπίτι γω, όχι έ; Εγω δεν έχω γλώσσα μες στο στόμας μου, έ; Καλα!

(Κοιτάζει τη χούφτα του)

Πιός άλλος μέσ' σ'ούλο τον κόσμο έχει καλύτερο χέρι, που και στο Βαγγέλιο απάνου μπορεί να πει πως θάχει καλη τύχη; Κοίτα: νά εδω μια ίση αράδα ζωης, νά ένα τίποτα απο γυναίκες. Αχ τί'ναι δεκαπέντε; Έντεκα χήρες και πέντε κορίτσα μικρο νοικοκυριο για ένα παλικάρι. Κι'έπειτα να γλυτώσω απο πνίξιμο τρεις φορες, να κοντέψω να σκοτωθω απ'την άκρη πουπουλένιου κρεβατιου, νά γλυτώματα έτσι απλα! Η τύχη αν είναι γυναίκα, δεν είναι άσημη, τσουπρα όπως πάει. Έλα, πατέρα. Θ'αφίσω για του Οθριου ως να πεις αμην.

Φέβγει ο ΣΑΧΑΟΤΟΣ κι'ο ΓΕΡΟ-ΓΟΜΠΟΣ

ΒΑΣΑΝΗΣ

Παρακαλω, Δινάρδε, μην ξεχάσεις. Σαν τ'αγοράσεις όλα αφτα τα πράματα κι'αφου τα συγυρίσεις, γύρνα γλήγορα, γι'ατι έχω σε τραπέζι: απόψε τον καλύτερό μου φιλο. Καιρο μη χάνεις, πήγαυε.

ΔΙΝΑΡΔΟΣ

Θα κάνω τα καλύτερά μου.

Έρχεται ο ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Πες μου, πού 'ναι ο αφέντης σου;

ΔΙΝΑΡΔΟΣ

Εκαι 'ναι, να τος, περπαται.

Φέβγει ο ΔΙΝΑΡΔΟΣ

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Σινιορ Βασάνη!

ΒΑΣΑΝΗΣ

Α, ο Γρατιανος!

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Μια χάρη.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Έγινε.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Θέλω ναρθω μαζί σου στο Μπελμόντο.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Τότε λοιπον θαρθεις. Μον άκουσέ με, Γρατιανε. Είσαι πολυ τρελος, απρόσεχτος και θαρρετόγλωσσος: συστατικα που σου τεριάζουν και που στα δικα μας μάτια δε μας φαίνονται ψεγάδια. Όπου όμως δε σε ξέρουν, σα να φαίνονται κομάτι ξεσκισμένα. Προσπάθησε λοιπον να μετριάσεις με διο κρύες στάλες φρονιμάδα αφτο το αίμα σου που βράζει, μήπως αφτου που πάω με κακοκρίνουν απο το τρελο σου φέρισμο και χάσω τις ελπίδες μου.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Σινιορ Βασάνη, να σου πω. Αν δε σου κάνω εγω το σοβαρο, αν δε μιλω με σέβας (μόνε με καμα βλαστήμα εδω κι'εκει), τις τσέπες μου αν δεν τις γιομίσω με προσεφηητάρια και δε φαίνουμαι κατανυγμένος: κι'αν θες ακόμα, κι'όταν λεν τη προσεφηκη, αν δε στενάζω με τα μάτια μου έτσι σηκω-

μένα απάνου και δε λέω αμην· κι' αν δε φυλάξω της εβγένιας όλους τους κανόνες, σαν κάποιος πούχει σπουδασμένα πώς να φαίνεται λιπυητερος για ναν τον χαίρεται η γιαγιούλα του, τότε να μη με μπιστεφτεϊς ποτες σου πια.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Καλα, θα δω πώς θα φερθεις.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Μα απόφι όμως δεν πιάνεται. Να μη με κρίνει απο τ'ότι κάνω απόφι.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Όχι, θάταν κρίμα. Μάλιστα θα μου κάνεις ίσα ίσα χάρη να ντυθεις την πιε ξεθάρεφτη ανοιχτοκαρδια, γιατι έχω φίλους και σκοπέβουμε ξεφάντωμα. Τώρα καλη σου αντάμωση, γιατι έχω μια δουλια.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Πρέπει κι'εγω να πάω στου Κυρ Λορέντζου και στων άλλων φίλων. Ξαναβλεπόμαστε την ώρα του φαγιου.

ΣΚΗΝΗ Γ

Βενετια. Κάμαρη στου Σάηλοκ

ΓΕΤΣΙΚΑ, ΣΑΧΛΟΤΟΣ

ΓΕΤΣΙΚΑ

Λυπούμαι που έτσι τον αφίνεις τον πατέρα μου. Κόλαση ναί το σπίτι μας, κι' εσυ, ανοιχτόκαρδο δαιμόνιο, του λιγότεδες του βαρεμου την πίκρα. Μα σύρε στο καλο, νά ένα τάλαρο για σένα. Θα δεις κατα το δειλι το Λορέντζο στου καινούριου σου τ'αφέντη που τον έχει μουσαφίρη. Νά δωσ' του αφο το γράμμα, δωσ' του το κρυφα. Και τώρα σύρε στο καλο, δε θέλω να μας δει ο πατέρας πως μιλούμε.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ (θακρυσμένος)

Σ'αφίνω για. Δάκρυα διοσμέβουν τη γλώσσα μου. Πεντάμορφή μου ειδωλολάτρισσα, γλυκότατή μου Οθριοπούλα! Αν κάποιος κατεργάρης Χριστιανος δε σ'έσπειρε εσένα, να μου κέβουν το κεφάλι. Μα έχε για... Αφτες οι παλαβες σταλαματιες σα να μου πνίγουν την παλικαρήσα μου καρδια... Έχε για.

Φέβγει ο ΣΑΧΛΟΤΟΣ

ΓΕΤΣΙΚΑ

Όρα καλη σου, Σαχλότο. Αχ τί φριχτη αμαρτία εγω έχω μέσα μου και ντρέπουμε πως είμαι του πατέρα μου παιδι! Μα κληρονόμα αν είμαι εγω των σπλάχνων του, των τρόπων του δεν είμαι. Ω αγαπητε Λορέντζο, αν κάνεις ότι μούταξες θα πάψει αφοτος ο πόλεμος,

Θα γίνω τέρι σου πιστο,
και Χριστιανη θα βαφτιστω.

ΣΚΗΝΗ Δ

Βενετια. Δρόμος

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ, ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ, ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ
και ΣΟΛΑΝΗΣ

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Ναί, φέβγουμε κρυφα την ώρα του φαγιου για να μασκαρεφτούμε σπίτι μου, κι'όλοι γυρίζουμε ξανα σε καμια ώρα.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Όμως δεν κάναμε σωστες ετοιμασίες.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Και μήτε πήραμε λαμπαδοφόρους.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Ή όλα οργανισμένα νόστιμα, ή φαίνεται σαν πρόστυχος κανεις και κάλια να μην πάμε, εγω θαρρω.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Τέσσερεις είναι ακόμα η ώρα· έχουμε διο ώρες για να ετοιμαστούμε.

Έρχεται ο ΣΑΧΛΟΤΟΣ μ'ένα γράμμα

Αί φίλε Σαχλότο, τί καινούρια;

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Αν το ξεβουλώσει αφο η αφεντια σου, κάτι θα μάθει.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Έέρω το γράψιμο, απ'αφράτο χέρι πιο ασπρουδερο κι' απ' το χαρτάκι πούγραψε είναι τ'ωραίο χέρι πούγραψε.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Μυρίζει ραβασάκι.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Με την άδια σου, αφέντη.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Και πού πηγαίνεις;

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Νά, αφέντη, να προσκαλέσω τον παλιο μου αφέντη τον Οθριο να φάει με τον καινούριο μου αφέντη το Χριστιανο.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ (κρυφα δινοντάς του χρήματα)

Στάσου και πάρε αφο. Πες της γλυκιας μου Γέτσικας πως δε θαν τη γελάσω. Κρυφα ναν της μιλήσεις... Πήγαινε. (Φέβγει ο Σαχλότος). Φίλοι, λοιπον εμπρος να ετοιμαστούτε για τη μασκαράδα μας απόψε. Βρήκα εγω λαμπαδοφόρο.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Πολυ καλα, πηγαίνω εφτους.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Κι' εγω το ιδιο.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Θα μας βρείτε, εμένα και το Γρατιανο, στου Γρατιανου το σπίτι: σε μια ώρα.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Καλα, θάρθούμε.

Φέγει ο ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ κι' ο ΣΟΛΑΝΗΣ

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Δεν είτανε το γράμμα απ'την ωραία Γέτοικα;

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Πρέπει όλα δίχως άλλο να σ'τα πω. Μου γράφει με πόν τρόπο ναν τη πάρω απ'του πατέρα της, με τί πετράδια 'ναι εφοδιασμένη και με τί χρηματικό, τί φορεσα ακολούθου θα ντυθει. Αν πάει ποτες του στον παράδεισο ο πατέρας της, θαν το χρωστάει της αγαθής του κόρης: κι'αφτη, ποτες κακοτυχια δε θα τολμήσει να βρεθει μπροστα της, εξον αν απο τέτια πρόφαση, πως είναι: θρέμμα Οθριου με δίχως πίστη. Έλα, πηγαίνουμε μαζί: διάβασ' το αφτο στο δρόμο. Η τρυφέρη μου Γέτοικα λαμπαδοφόρος θα μου γίνει εμένα.

ΣΚΗΝΗ Ε

Βενετια. Μπροστα στου Σάηλοκ

ΣΑΗΛΟΚ, ΣΑΧΛΟΤΟΣ

ΣΑΗΛΟΚ

Καλα, θα δεις, τα μάτια σου θα κρύνουνε, το τ'ναι ο γέρο-Σάηλοκ και το τί ο Βασάνης — Ε Γέτοικα! — δε θα περιδρομιάζεις όπως έκανες σ'εμένα — μα πού'σαι, Γέτοικα! — να μου το στρώνεις και να ροχαλίζεις και να κουρελιάζεις φορεσες... Ε Γέτοικα, μα δεν ακους;

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Γέτοικα, ε!

ΣΑΗΛΟΚ

Πιός σούπε να φωνάζεις; Έγω δε σούπα να φωνάζεις.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Η αφεντια σου άλλοτες παραπονίσουνα πως δεν έκανα τίποτα χωρις να μου το πεις.

Έρχεται η ΓΕΤΣΙΚΑ

ΓΕΤΣΙΚΑ

Με φώναξες, πατέρα, τί με θέλεις;

ΣΑΗΛΟΚ

Είμαι καλεσμένος έξω σε τραπέζι, Γέτοικα: νά τα κλειδια μου... Μα γιατί να πάω; Δε με προσκάλεσαν απο φιλία, μόνε να με καλοπιίσουν: όμως θα πάω, έτσι απο μίσος να χορτάσω απας στον άσωτο το Χριστιανό. Παιδι μου, Γέτοικά μου, έχει στο σπιτικό το μάτι. Δε μου τραβάει η καρδια να πάω καθόλου: κάτι κακο μου μαγερέβεται, γιατι ονειρέφτηκα πουγγια στον ύπνο μου τη νύχτα.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Να πας, αφέντη, να χαρεις τα μάτια σου. Τ'αφεντικο μου πεθαίνει να σε δει.

ΣΑΗΛΟΚ

Κι'εγω το ίδιο αφτον.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Και τα κρυφομιλήσαν όλοι τους... δε λέω πως θα δεις μασκαράδα: όμως α δεις, τότες είχε το λόγο του που ίσα ίσα έπεσε ν'ανοίξει η μύτη μου πέρου τη μεγάλη Παρασκευη στις έξη το πρωι, που ίσα ίσα έπεσε εκείνο το χρόνο την τετάρτη της τυρινης, τέσσερα χρόνια πριν, το βράδυ βράδυ.

ΣΑΗΛΟΚ

Τί; βγαίνουν μασκαράδες; Άκουσέ με, Γέτοικα. Σφάλα με τα κλειδια τις πόρτες. Και σαν ακους τα ντέφια ή τις βρωμοφωνες των στραβολαιμισμένων των ζουρνάδων, μη σκαρφαλώνεις στα παράθυρα, μήτε να ρήχνεις έξω το κεφάλι: σου για να μου δεις τους ζουρλοχριστιανους με τα πασσαλειμένα μούτρα: μον σφάλα τα του σπιτικού τ'αφτια, τα παραθύρια δηλαδη, κι'αφτων των ντιστεγκέδων των αχεροκέφαλων να μπουν δε θέλω γω οι φωνες τους μες στο φρόνιμο νοικοκυριο μου. Στου Ιακωβ τα γένια ορκίζουμαι, δεν έχω απέψι κέφια για τραπέζι: όμως θα πάω. Πήγγαινε ομπρος εου, μωρε! και πες πως έρχουμαι.

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

Πηγαίνω ομπρος, αφέντη.

(Κρυφα της Γέτοικας)

Κοκόνια, έχει το νου σου απ' το παράθυρο κι'ας λέει.

Νάρθει να νιο θα δει η ματια σου π'αξίζει την καρδια σου.

Φέγει ο ΣΑΧΛΟΤΟΣ

ΣΑΗΛΟΚ

Τί λέει αφτο το παλαβο τ'Αγαροπαίδι;

ΣΑΧΛΟΤΟΣ

ΓΕΤΣΙΚΑ

Είπε, έχει για κοκόνια, τίποτις άλλο.

Έρχεται ο ΣΑΧΛΟΤΟΣ

ΣΑΗΛΟΚ

Κακή καρδια δεν έχει ο κουρελιάρης: μα τρώει σα Λάμια, και δουλια του βγάζεις όσο και του σάλιαγκα, και σου κοιμάται την ημέρα σαν τον αγριόγατο κι'ακόμα παραπάνου. Για τεμπελόσκυλα δεχ'έχω τόπο, για αφτο τον διώχνω τον διώχνω και τον στέλω σ'έναντε, που, ολπίζω, θα βοηθήσει να του το αρμάξει το ξενοδανεισμένο του πουγγι. Είπα, Γέτοικα, έμπα μέσα... Τως γυρίσω αμέσως. Ή κάποις βείπα, σφάληξε τις πόρτες απο μέσα. Κλείνεις σφιχτα βρίσκεις σωστα, νά παροτμία πάντα ζωοπαση μες σε κεφάλια νοικοκυρεμένα (Φέγει) ομπρος.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Έχε για!

Τύχη αν έχω αφτη τη μέρα
κέρη θα χάσεις, κι'εγω πατερα.

ΣΚΗΝΗ 5

Τα ίδια

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ και ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ με μουτσούνες

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Να το μπροστέγι, όπου ο Λορέντζος είπε ναν
τον περιμένουμε απο κάτω.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Σα νάσαι περασμένη η ώρα του.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Περίεργο ν'αργει, τι όπου αγαπάει την προσ-
περνάει την ώρα.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Ω, δέκα φορές πιο γλήγορα πετούν της Αφρο-
δίτης τα πουλια για να σφραγίσουν της αγάπης
νέα σμόλογα παρα για να μην παραβουν ταγ-
μένη πίστη!

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Έτσι είναι πάντα. Τι πώς κφίνει το τραπέζι
μ'άρεξη σαν όταν πάει να κάτσει ζωντανη; Πού
είδες άτι να ξετρέχει πίσω κειπιασμένο δρόμο του
με την ανέσθυστη φωτια που πρώτα τότε διάθηκε;
Στον κόσμο όλα τα πράματα με πιο πολλη καρ-
δια τα κυνηγουν παρα τα χαίρουνται. Και πώς
σαν άσωτος κορδελοστόλιστο το πλοίο φέβγει απ'το
λιμένα της πατριδας του, ενω έλο τον φιλάει, τον
σφιγγει το πορνάκι αγέρι! πώς σαν τον άσωτο
όμως πίσω και γυρνάει μ'ανεμοφάγωτα παγίδια,
με τα πανια κουρέλι, τσακισμένο, ισχυο, ζητια-
νεμένο απ'το πορνάκι αγέρι!

Έρχεται ο ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Νά, έρχεται ο Λορέντζος. Αφτα άλλοτε τα ξα-
ναλέμε πάλι.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Καλοι μου φίλοι, μη θυμώστε αν άργησα. Δεν
είμαι εγω, μον οι δουλιες μου που σας έκαναν και
περιμένετε. Όταν σας μπει κι'εσας να κάντε τους
γυναικοκλέφτες, τότε κι'εγω όσο ήέτε θα φυλάξω.
Νά, εδω το σπίτι του Οδριου του παθερου μου,
πάμετε κοντα. Ε, είναι εδω κανεις;

Βγάνει η ΓΕΤΣΙΚΑ απο πάνω, ντυμένη σαν αγόρι

ΓΕΤΣΙΚΑ

Πιός είσαι; Ορκίζουμαι πως τη φωνη σου τη
γνωρίζω, μα πες μου το για ασφάλια πιο πολλή.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Είμαι ο Λορέντζος κι'η αγάπη σου.

Α' παράρτημα του "ΝΟΥΜΑ", - Δριθ. φύλλου 408

ΓΕΤΣΙΚΑ

Ναι ο Λορέντζος, βέβαια, κι'αληθινα η αγάπη
μου, γιατί πión αγαπω τόσο πολυ: Και τώρα
πιός το ξέρει εξον εσυ, Λορέντζο, αν είμαι κι'η
δικη σου εγώ:

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Ο ουρανός κι'οι στοχασμοι σου μάρτυρες πως
είσαι.

ΓΕΤΣΙΚΑ (ρήχνοντας ένα κουτι)

Να, πιός'το ετούτο το κουτι, αξίζει τον κόπο.
Αχ τί καλα πώναι έτσι σικτεινα και δε με βλέ-
πεις, τι ντρέπουμε μ'αφτη την αλλαγη. Μα η
αγάπη 'ναι τυφλη, κι'όσοι αγαπουν, οι ίδιοι δε
μπορουν να δουν τα νόστιμα τρελλοκαμώματά τους:
γιατι αν μπορούσαν, τότε θα κοκκίνιζε κι'ο Έρω-
τας, να μ'έβλεπε έτσι σαν αγόρι στολισμένη.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Κατέβα, θα σε κάνω το λαμπαδοφόρο μου.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Τί, εγω η ίδια να κρατήσω στις πομπες μου το
κερι; Και μόνες τους πολυ 'ναι φαναρες, αληθινα
πάρα πολυ. Καλε ξανόγει, αγάπη μου, αφτη η
δουλια, κι'εγω 'χω ανάγκη να κρυφτω.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Λοιπον σε κρύβει, φως μου, αφτη η χαριτωμένη
η παιδιακήσα φορεσα σου. Μα έλα αμέσως, γιατί
τόβαλε στα πόδια η νύχτα η μυστικια, κι'εμας
μας περιμένουν στου Βασάνη.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Θα κλεισω πριν τις πόρτες και θα χρυσωθω
μ'ακόμα μερικα φλουρια, κι'όστερα αμέσως έρ-
χουμαι (Φέβγει απο πάνω).

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Μα την ψυχη μου, αφτη 'ναι χριστιανο που-
λάκι, αφτη δεν είναι Οθραισπούλα.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Έτσι να δω καλο, με την καρδια μου τη λα-
τρέβω γιατί 'ναι γνωστικια αν μπορω να κρίνω,
κι'είναι έμορφη αν τα μάτια μου μου λεν αλήθια.
κι'αληθινη 'ναι όπως μου τ'απόδειξε. Λοιπον έτσι
όπως είναι:—αληθινη, χαριτωμένη, φρόνιμη. Στη
σταθερη καρδια μου θα τη, στήσω μέσα.

Έρχεται η ΓΕΤΣΙΚΑ κάτω

Έρθεσ λοιπον; Εμπρος, αδέρφια, τώρα. Η συν-
τροφια μας περιμένει τόσοην ώρα.

Φέβγει με τη ΓΕΤΣΙΚΑ και το ΣΑΛΑΡΙΝΟ

Έρχεται ο ΓΕΝΑΡΟΣ

ΓΕΝΑΡΟΣ

Πιός έρχεται;

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Στινιορ Γενάρο;

ΓΕΝΑΡΟΣ

Για σου, μα για σου, Γρατιανέ! Πού'ναι όλοι οι άλλοι; Έννια 'ναι η ώρα και σας καρτερούν οι φίλοι. Δεν έχει μασκαράδα απέψι. Ο αγέρας γύρισε· τώρα ο Βασάνης πάει αμέσως να μπαρκαριστει. Είκοσι ανθρώπους έστειλα και σας ζητούν.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Χαίρουμαι. Απόψε τίποτα
εγώ δε λαχταρίζω
όσο ανοιχτό να δω πανί
και να γλυκαρμενίζω
φέβγουν.

ΣΚΗΝΗ Ζ

Μπελμόντο. Κάμαρη στις Πόρσιες
Σαλιόματα. Έρχεται η ΠΟΡΣΙΑ με τον ΑΦΕΝΤΗ ΤΟΥ
ΜΟΡΟΚΟΥ. κι' οι δύο με τους ακόλουθούς τους

ΠΟΡΣΙΑ

Έμπρος ανοίξτε τους μπερντέδες, φανερώστε
τα κουτσια στον πρίγκιπα. Διάλεξε τώρα.

Ο ΑΦΕΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΡΟΚΟΥ

Το πρώτο απο χρυσάφι με την επιγραφή
«Όπιος διαλέξει εμένα
κερδίζει ότι ποθούν πολλοί ολοένα».

Το δεύτερο ασημένιο και τάζει αφτο το τάξιμο
«Όπιος εμένα με προτιμήσει
όσο τ'αξίζει θαν τ'αποχτήσει».

Το τρίτο απο θολο μολύβι μ'άξεστη σαν κι'
εκείνο διδαχά

«Όπιος εμένα με προκρίνει
ότι κι' αν έχει παίζει και δίνει».

(Στην Πόρσια)

Και πώς θα καταλάβω αν βρήκα το καλο;

ΠΟΡΣΙΑ

Ένα τους έχει μέσα την εικόνα μου· αν βρεις
αφτο, είμαι κι' εγώ δικη σου, πρίγκιπα.

Ο ΑΦΕΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΡΟΚΟΥ

Θεός το νου μου ας τον φωτίσει! Ας δω. Θαν
τις κοιτάξω πάλι τις επιγραφές. Τί λέει το μολυ-
θένιο το κουτι; «Όπιος εμένα με προκρίνει ότι
κι' αν έχει παίζει και δίνει». Δίνει... για τί; για
το μολύβι; να παίζω για μολύβι; Αφτο με φοβε-
ρίζει το κουτι. Όσοι τα πάντα παίζουν, παίζουνε
με την ελπίδα κέρδους ανάλογου. Το φρόνημα
τ'ολόχρυσος δε σκύθει ως στις σκουρίας την όψη.
Λοιπόν δε δίνω για μολύβι εγώ, δεν παίζω τίποτα.
Τί λέει τ'ασήμι· εδω με την παρθενικια θωρία;
«Όπιος εμένα με προτιμήσει, όσο τ'αξίζει θαν
τ'αποχτήσει». Όσο τ'αξίζει... Στάσου, Μορόκο,
εδω και ζιάσε την αξία σου με δικιο χέρι. Με το
δικο σου ζύγισμα αν ζισοτεις, αξίζεις όχι λίγο·
κι' ωστόσο τ'όχι λίγο ίσως δεν πάει ως στην αρ-
χοντοπούλα. Και πάλι: τί μ'αξίζει αν είχα διαταγ-

μους, θα παραλούσα ανίκανα τον εαφτο μου ο
ιδιος. Όσο μ'αξίζει... Μπα, αφτη είναι η αρχον-
τοπούλα; Μ'αξίζει κι' απο γένος, κι' απο χάρες,
χρήματα, κι' απ'τα προσόντα της ανατροφης· μα
απ'όλα πιο πολυ μ'αξίζει να απ'αγάπη. Τί τάχα,
αν διάλεγα τ'ασήμι δίχως παρακει να τρέχω;
Μα ας δω και πάλι μια φορά τα λόγια αφτα τα
χαραγμένα μες στο μάλαμα. «Όπιος διαλέξει
εμένα, κερδίζει ότι ποθούν πολλοί ολοένα». Δεν
είναι αφτη η αρχοντοπούλα; Όλος ο κόσμος την
ποθει. Δεν έρχονται απ'τα τετραπέρατα της γης
αφτο ναν τ'ασπαστούν το κόνισμα, αφτο το θνη-
τοθώρητο αγγελούδι; Της Γριανιας οι ερημιες, οι
άπειρες της κολοσοαίας Αραβίας λαγγαδιες, είναι
σα δημοσες που τις διαβαίνουν τ'αρχοντόπουλα
να δουν την ξακουσμένη κόρη. Και το βασιλιο του
γιαλου, που φτει στον ουρανο μπροστα η φιλό-
δοξή του κεφαλή, δεν είναι αμπόδιο μήτε σταμα-
τάει τα ξένα παλικάρια, μόνε σα ρεματάκι το
περνούνε κι' έρχονται να δουν την ξακουσμένη
κόρη. Ένα απ'τα τρία τους τη ζουγραφια της έχει
μέσα την αγγελικια. Λες πάει μολύβι ναν την
έχει; Κολάζει και μονάχα ιδέα τέτια ταπεινή·
καχότεχνο πολυ θενά'ταν να σφαλίσαις μες σε
τάφο τόσο ασήμαντο το σάβανό της. Η θες να πω
πως είναι μες σ'ασήμι σφαλισμένη, που θένα 'ναι:
φορες χειρότερο απ'τον καθαρο χρυσο; Ω στοχα-
σμος αμαρτωλος! Τέτιο πετράδι λαμπερο δε δέ-
θηκε σε τίποτα χειρότερο απο μάλαμα. Έχουνε
στην Αγγλία νόμιμα μ'αγγέλου τυπωμένη στο
χρυσο μορφη· μα αφτη 'ναι σφαλισμένη απάνου·
όμως ένα αγγελούδι εδω μες σε μάλαματένια κού-
νια 'ναι όλο απιθωμένο μέσα. Φέρτε μου το κλειδι·
αφτο διαλέγω εγώ, κι' ας τύχει ότι κι' αν τύχει!

ΠΟΡΣΙΑ

Να, πάρ'το πρίγκιπα. Κι' αν βρεις τη ζουγρα-
φια μου μέσα και, μ'έχεις δικη σου τέτια.

Ο ΑΦΕΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΡΟΚΟΥ ξεκλειδώνει το κουτι

Ο ΑΦΕΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΡΟΚΟΥ

Κατάρα! τί 'ναι εδω; Μια ψόφια κάρα κι' έχει
μέσα στο άδιο μάτι ένα χαρτι γραμένο. Ας δω
το γράψιμο.

Χρυσος δε λέγεται ότι κι' α γιαλιζει.

ο κόσμος όλος το γνωρίζει.

Τόσοι και τόσοι τη ζωη θυσιάζουν.

τι μον τ'απόξω μου κοιτάζουν.

Σκουλήκια και σε μνήματα χρυσα φαλιάζουν.

Αν είχες όσο θάρρος, φρονιμάδα τόση,

α νιου κορμι και γέρον αν είχες γνώση,

απάντηση δε θάβρισαις εδω γραμένη.

Σύρε! είναι η ζήτησή σου κρύα, πεθαμένη.

Αχ! κρύα ναι, κι' ο κόπος μου χαμένος·
ήρθα φωτια γιαμάτος, φέβγω παγωμένος.

Πέρσια, σ'αφίνω για! Καρδια
δεν έχω να μιλήσω
έτσι όπως όσοι χάνουνε,
βουβος θενα σ'αφήσω.

(Φέβγες.)

ΠΟΡΣΙΑ

Γλυκο ξεγλύτωμα! Κι'εσεις
σκεπάστε τα κουτια,
έτσι ας μ'εκλέγουν οι γαμπροι
με μελαψη θωρια.

ΣΚΗΝΗ Η

Βενετια. Δρόμος

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ και ΣΟΛΑΝΗΣ

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Ναι, εγω τον ειδα το Βασάνη όταν αρμένιζε
μαζί του πήγαινε κι'ο Γρατιανος, μα δίχως άλλο
στο καράβι τους δεν ήταν ο Λορέντζος μέσα.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Ο σκυλο-Θεραίος σήκωσε με τις φωνές το
Δόγη, και πήγανε μαζί να φάξουν το καράβι.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Φτάσανε αργα, τάχε πρυμίσει το καράβι. Και
κάποιος είπε εκει του Δόγη πως τον ειδε το Λορέν-
τζο σε μια γόντολα μαζί με την ερωτικια του
Γέτσινα. Έπειτα κι'ο Γενάρος τον βεθαίωσε το
Δόγη πως αφτοι δεν ήτανε με το Βασάνη.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Ποτες μου εγω δεν ειδα λύσσα τόσο σαστι-
σμένη, τόσο αλλόκοτη, τόσο ανακατωμένη κι'αχα-
λίνωτη, όπως ο σκυλο-Θεραίος φώναζε στους δρό-
μους μέσα «Η κόρη μου! αχ τα φλουρια μου! αχ
» η κόρη μου! Μου ξέκοψε με Χριστιανος! Ω χρι-
» στιανα φλουράκια μου! Δικιοσύνη! ο νόμος!
» τα φλουρια μου και την κόρη μου! Ένα σακ-
» κούλι βουλωμένο, διο σακκούλια βουλωμένα με
» φλουρια, ντούπιες φλουρια, που τάκλεψε απο
» μένα η κόρη μου! Και τζοθαίρινα, διο πέτρες,
» διο πολύτιμα πετράδια, μου τα πήρε η κόρη
» μου! Δικιοσύνη! Πιάστε το κορίτσι! απάνου
» της θα βρείτε τα πετράδια, μαζί της τάχει τα
» φλουριά!»

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Κι'όλες της Βενετιας οι μάγκες τρέχουν απο
πίσω του και κρίζουν «Τα πετράδια του, την κόρη
του, τις ντούπιες του!»

ΣΟΛΑΝΗΣ

Μα ας προσέχει ο φίλος ο Γενάρος μην περά-
σει η διορία, γιατι όλα αφτα θαν τα πλερώσει
εκείνος.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Α ναι, καλα που μου το θύμισες. Μιλούσα μ'ένα
Γάλλο εχτες και μούλεγε πως στα στενα — τα

ξέρεις — που χωρίζουνε τους Γάλλους κι'Αγγλους,
πως εκει τσακίστηκε κάπιο καράβι των μερων
μας με σπουδαίο φόρτωμα. Μούρθε στο νου ο Γε-
νάρος σα μου τόπε αφτο, κι'είπα απο μέσα μου,
άμποτες μην είταν το δικο του!

ΣΟΛΑΝΗΣ

Καλύτερα ναν του το πεις τί άκουσες· όχι όμως
άξαφνα, γιατι ίσως τον πληγώσει.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Άνθρωπος αγαθότερος δεν περπατάει στον
κόσμο. Τον έβλεπα σαν αποχαιρετούσε το Βασάνη.
Τούπε ο Βασάνης πως θα συντομέφει όσο μπορεί
το γυρισμο του, και τότε εκείνος απαντα «Όχι,
» όχι, μη χαλάσεις τις δουλιες σου για χατίρι μου,
» Βασάνη, παρα μείνε ως που σωστα να δέσει η
» ώρα κι'όσο για τον Θεραίο και τ'ομόλογο που
» μου κρατει, να μη στήγνε ζαλίζει την ερωτε-
» μένη σου καρδια. Μη βάζεις συλλογες, μον
» φρόντιζε τον έρωτά σου πρώτα πρώτα, κι'έτσι
» όπως σου βολει να δείξεις την αγάπη σου με
» τρόπο τεριαστο εκει κάτω». Κι'έπειτα με τα
μάτια καταδουρκωμένα γύρισε το πρόσωπο, και
βάζοντας το χέρι πίσω σφίγγει μ'άπειρη συγκι-
νηση απ'το βάθος της καρδιας το χέρι του Βα-
σάνη, κι'έτσι πια χωρίστηκαν.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Αες αγαπάει τον κόσμο για χατίρι του μονάχα.
Ας πάμε, αν θέλεις, ναν τον βρούμε, κι'ίσως με
κανένα λόγο μας καλο αλαφρήνουμε την πίκρα
που τον τρώει.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Ας πάμε ναι.

Φέβγουν

ΣΚΗΝΗ Θ

Μπελμόντο. Κάμαρη στις Πόρσιες

ΝΕΡΙΤΣΑ κι'έννας ΔΟΥΛΟΣ

ΝΕΡΙΤΣΑ

Γλήγγρα γλήγγρα, έλα, τους μπερντέδες άνοιξέ
τους εφτυς. Πήρε τον όρκο ο πρίγκιπας της Αρα-
γώνας, κι'έρχεται αμέσως να διαλέξει.

Σαλπίσματα. Έρχεται ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΤΗΣ ΑΡΑΓΩΝΑΣ,
η ΠΟΡΣΙΑ κι'οι ακόλουθοι τους

ΠΟΡΣΙΑ

Κοίταζε, εκεί'ναι τα κουτια, μεγάλε πρίγκιπα.
Αν βρεις εκείνο οπού'μαι εγω κλεισμένη, αμέσως
τα στεφάνια μας θα βλογηθουν· μα αν αποτύχεις,
τότε δίχως άλλο λόγο, πρίγκιπα, πρέπει να φύ-
γεις στη στιγμή.

Ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΤΗΣ ΑΡΑΓΩΝΑΣ

Ο όρκος μ'αναγκάζει να φυλάξω τρία πράματα.
Πρώτα, να μην το φανερώσω κανενος πιό κουτι.

εγώ διαλέξα' έπειτα, αν δε διαλέξω το καλο κουτι, να μη ζητήσω πια ποτε όσο ζω γυναίκα· τρίτο, αν η τύχη με κατοδηγήσει, να φύγω αμέσως και για πάντα να σ'αφήνω.

ΠΟΡΣΙΑ

Αφτες τις συμφωνίες όλοι θαν τις ορκιστούν, όσοι έρχονται το παν να παίξουν για τ'ασήμαντό μου εγω.

Ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΤΗΣ ΑΡΑΓΩΝΑΣ

Το πήρα απόφαση. Και τώρα ας έρθει η τύχη στην καρδιας μου τις ελπίδες!— Χρυσάφι, ασήμι, και μολύβι πρόστουχο. «Όποιος εμένα με προκρίνει, » ότι κι'αν έχει παίξει και δίνει». Πιο όμορφη κάνε τη θωρια σου, κι' ύστερα παίζω εγω και δίνω. Τί λέει και το χρυσο κουτι; Να δούμε. «Όποιος διαλέξει εμένα, κερδίζει ότι ποθούν πολλοι ολοένα». Ότι ολοένα ποθούν πολλοι. Πολλούς μπορεί να λέει τον παλαβο σωρο που παν με την επιδειξη, και δε μαθαίνουν πιο πολυ παρ'ότι θε τους πει του πόθου τους το μάτι, μάτι που δε βαθύνει, μόνε σαν πετροχελιδονο κάνει φωλια στον όξω τείχο απάνου, μέσα στη φουρτούνα, απάνου στην ορμη, στο δρόμο του κιντύνου. Δε θα διαλέξω ότι πολλοι ζητουν, τι δε θα τρέξω με τα πλήθη τα κοινα, και με βαρβάρους ίσος δε θα γίνω. Λαιπον σ'εσένανε, ασημένια θησαυρε! Για πες μου ακόμα μια φορα τον τίτλο σου. «Όποιος εμένα με προτιμήσει, ότι τ'αξίζει θαν τ'αποχτήσει». Ναι, κι'επιωμένο αλήθεια. Γιατι πός καταδέχεται να κλέθει τύχη κι'έτσι να σφαντάει, σαν είναι ακύρωτος απο σφραγίδα προκοπης; Κανεις ας μην τολμάει με μεγαλεία να στολίζεται που δεν τ'αξίζουν. Γιατί, γιατί οι βαθμοι, τα υπουργγήματα, κι' οι θέσες να μην αποχτούνται με τιμη, και να μην αγοράζονται άδοξα παράσημα με την αξία αφτου που τα φορει; Πόσοι όρθιοι: τότε δε θα στέκονται που σκύθουν τώρα και: που προσκυνουν! και: πόσοι δε θα πρόσταζαν που τους προστάζουν τώρα! τί σκύθαλα που θα πετούσαν μέσα απ' τον αληθινο καρπο του μεγαλείου, και πόσο μεγαλείο, διαλεγμένο μέσα απ' τ' άχερα κι' απ' τα σκουπίδια του καιρου, δε θα ξάστραφτε στον κόσμο! Πάλι όμως στο διάλεγμα μου. «Όποιος εμένα με προτιμήσει, όσο τ' αξίζει θαν τ' αποχτήσει». Ναι, την αξία προτιμω. Δώστε μου το κλειδι, κι' εφτυς θ' ανοίξω εδω τη μοίρα μου.

Ανοίγει και μένει συλλογισμένος

ΠΟΡΣΙΑ

Αφτο που βρήκες δεν αξίζει τόσο συλλογη.

Ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΤΗΣ ΑΡΑΓΩΝΑΣ

Τί βλέπω εδω; Τη ζουγραφια ενος παλαβου με δίχως μάτια και: μου δίνει ένα χαρτι. Θαν το διαβάσω. Αχ πόσο δικφορετικο είσαι εσυ απ' την Πόρσια! «Όποιος εμένα με προτιμήσει, ότι τ'αξι-

»ζει θαν τ'αποχτήσει. — Τί! πιο πολυ δε μ'αξίζει παρα τρελλου κεφάλι: Τόσο μου πρέπει: πιο καλος δεν είμαι;

ΠΟΡΣΙΑ

Φταίξε και δίκασε είναι χωριστα, κι'αντίθετο το είδος τους.

Ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΤΗΣ ΑΡΑΓΩΝΑΣ

Τί λέει εδω;

Έφτα φορες μες στη φωτια δοκιμασμένο εγω, κι'εφτα φορες δοκιμασμένο το μυαλο που δε γνωρίζει λάθος τί θα πει. Ήσκιους φιλον μονάχα μερικου, κι' ήσκιος η εφτυχία τους θα βγει. Αωλοι πολλοι στον κόσμο ασημωμένοι, λωλος κι' αφτος παρόμιος βγαίνει. Κι' όπια αν χαιρει γυναίκα η αγκαλια σου. κεφάλι δε θ' αλλάξει η αφεντια σου. Και τώρα κατεβόδιο! πήγαινε καλια σου.

Και πιο λωλο κορμι θα γίνω, εδω αν ακόμα μείνω.

Αχ ήρθα μ'ένα παλαβου κεφάλι.

με διο όμως φέβγω πάλι.

Φέβγω, τον όρκο μου δε θα χαλάσω, σιωπώντας θα ξεσκάσω.

Φέβγει

ΠΟΡΣΙΑ

Έτσι κι' η μυίγα καίγεται απ' το φως.

Α αφτοι οι ξυπνοι: χωρις μυαλο!

Απόφαση, σαν κάνουν.

έχουν τη γνώση απ' την ξυπνάδα τους να χάνουν.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Δεν έχει λάθος τον παλιων η παροιμία. Γυναίκα και κρεμάλα απ' το γραφτο κι' οι διο.

ΠΟΡΣΙΑ

Έλα, Νερίτσα, κλείσε τους μπερντέδες.

Έρχεται Δούλος

ΔΟΥΛΟΣ

Πού'ναι η κυρα;

ΠΟΡΣΙΑ

Εδω, τί θέλεις;

ΔΟΥΛΟΣ

Κυρα, στην πόρτα καρτερα να παλικάρι είναι απ' τη Βενετια κι'έρχεται να μηνήσει πριν τον ερχομο τ' αφέντη του. Μαζι του φέρνει προσκυνήματα χεροπιαστα: όχι μονάχα χαριετίσματα και λόγια εβγενικα, μόνε και δώρα πλούσια. Ως τώρα εγω δεν είδα τόσο τεριαστο μαντατοφόρο αγάπης: ημέρα τ' Απριλιου τόσο γλυκια ποτες δεν ήρθε να μηνήσει πόσο φτάνει λαμπροστόλιστο το καλοκαιρι, όπως αφτος ο πρόδρομος πριν φτάνει απ' τον αφέντη του.

ΠΟΡΣΙΑ

Σώνει, παρακαλω. Να να φοβούμαι τώρα θα μας πεις πως είναι κάποιος συγγενής σου με τέτια σκελιανη ξυπνάδα μας τις λες τις χάρες του. Έλα, Νερίτσα, πάμε λαχταρω να δω το γλή-

γορο του Έρωτα μαντατοφόρο που μας φτάνει τόσο εθγενικός.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Αφέντρα Αγάπη, ας είταν να μας φέρνεις το Βασάνη!

ΜΕΡΟΣ Γ

ΣΚΗΝΗ Α

Βενετία. Δρόμος
ΣΟΛΑΝΗΣ και ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

ΣΟΛΑΝΗΣ

Και τί καινούρια απ' το Ριάλτο;

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Η ειδήση τρέχει ακόμα εκεί ανεμπόδιστη πως του Γενάρου του χάθηκε ένα καράβι με πλούσιο φορτίο στο στενο απάνου — Γοδοβίνους, θαρρω, το λεν το μέρος — κάτι φοβερα ρηχα κι' ελεύθρια, όπου πολλων καραβιων και μεγάλων τα κουφάρια βρίσκονται θαμένα, όπως λένε, αν η λογου μου η Φήμη έχει αληθινής γυναίκας γλώσσα.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Άμποτες νάταν σ'αφτο πιο ψέφτρα πάρα κάθε άλλη λογου που σφίγγει το ροκάκι της ή που για τις γειτόνισσες καμώνετα: πως κλαίει τον τρίτο άντρα της. Είναι όμως αλήθεια — δίχως παραστρατήματα μωρολογίας ή να βγω απ' τον ίσο δρόμο του λόγου — πως ο καλός μας ο Γενάρος, ο Γενάρος μας ο τίμιος... Αχ ας έβρισκα κανένα επίθετο άξιο να σμίξει τ' όνομά του!

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Έλα έλα, την τελεία.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Ε, τί είπες; Νά, το τέλος είναι, έχασε ένα καράβι.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Ας τελειωναν καν μ'αφτο οι ζημιες του!

ΣΟΛΑΝΗΣ

Ας πω γλήγγορα αμην, μήπως μου κόψει ο Σατανας την προσεφκη, τι νά! τον βλέπω έρχεται με μορφη Οθριου.

Έρχεται ο ΣΑΗΛΟΚ

Λοιπον, Σάηλοκ, τί καινούρια εκεί απ' τους εμπόρους;

ΣΑΗΛΟΚ

Το ξέρατε εσεις... απ' όλους πιο καλα, απ' όλους πιο καλα... το ξέκομα της κόρης μου.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Αφτο, δε θα σου πω όχι. Εγω τουλάχιστο γνώριζα τ'όραφτη που της έκανε τα φτερα να φύγει.

Α' παράστημα του "ΝΟΥΜΑ", — Άριθ. φύλλον 409

ΣΟΛΑΝΗΣ

Κι' ο Σάηλοκ το γνώριζε, το πουλι είχε βγαλμένα τα φτερα, και τότε τόχουν έλα τους ν'αφίνουν τη φωλια τους πίσω.

ΣΑΗΛΟΚ

Η πίσσα θαν την φάει!

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Δίχως άλλο αν περνάει απο του Σατανα το χέρι.

ΣΑΗΛΟΚ

Το αίμα μου κι' η σάρκα μου κεφάλι να σηκώσει!

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Ού να χαθει το παλιοψοφίμι! Ακουσ σ'αφτη την ηλικία!

ΣΑΗΛΟΚ

Η κόρη μου, είπα, είναι: αίμα μου και σάρκα μου.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Πιο διαφέρει η σάρκα σου απο τη δικη της παρα κάρδευνο απο ψιλντισσι, και το δικο της αίμα απ' το δικο σου παρα κρασι του Ρήνου απο μάδρο κρασι. Μα πες μας, τ' άκουσες κ' εσυ πως έχασε ένα καράβι ο Γενάρος;

ΣΑΗΛΟΚ

Νά εκεί άλλος μουστερης! Χρειωκόπος, σουρτούκης, που δεν κοτάει να ξεμυτίσει στο Ριάλτο ζητιάνος, πούδγαινε στην αγορα σα νύφη στολισμένος... για ας μην ξεχνάει τ'ομόλογο! Μ' έλεγε εμένα τοκογλύφο... για ας μην ξεχνάει τ'ομόλογο! Δάνειζε κιόλας για την ψυχη της μάννας του... για ας μην ξεχνάει τ'ομόλογο!

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Ε τί, κ' αν δεν πληρώσει, δε θαν του πάρεις δα το κρέας του; τί θαν το κάνεις;

ΣΑΗΛΟΚ

Δόλωμα στ' αγκύστρι μου. Και τίποτα άλλο να μη θρέψει, θα θρέψει την ξεδίκησή μου. Με ντρόπιασε, με ζήμωσε μισο μιλλιούνη: χάρουνταν με τις ζημιες μου, περγέλαε τα κέρδη μου, το έθνος μου καταφρονούσε, χαλούσε τις δουλιες μου, κρύωνε τους φίλους μου, άναθε τους οχτρους μου, κι' όλα αφτα γιατί; Γιατι είμαι Οθριος. Κι' ο Οθριος μάτια δεν έχει; δεν έχει ο Οθριος χέρια,

όργανα, μάκρος, φάρδος, μυρουδία, χαρά, λύπη, πάθος; τρώει ή όχι το ίδιο ψωμί; λαβώνεται ή όχι με τα ίδια τ'άρματα; παθαίνει τις ίδιες αρρώστιες, γιατρέβεται με τα ίδια γιατρικά, κρύνει, ζεσταίνεται απ' τον ίδιο χειμώνα κι' απ' το ίδιο καλοκαίρι όπως ο Χριστιανός ή όχι; Σα μας τρυπάτε, δε ματώνουμε; σα μας γαργαλάτε, δε γελούμε; σα μας φαρμακώνετε, δεν πεθαίνουμε; και σα μας αδικάτε, να μην ξεδικηθούμε; Σας μιάζουμε στ' άλλα, να σας μιάσουμε κι' αφτού. Σαν αδικάει Οθραίος Χριστιανός, πώς δείχνει την ταπεινοσύνη του; με ξεδίκηση σαν αδικιέται Οθραίος απ' το Χριστιανό, τί πρέπει νάναι η ανσχρη του κατα το παράδειγμά σας; τί άλλο; ξεδίκηση. Την κακουργία που με μαθαίνετε θαν την κάνω κι' ο διάολος θα σκάσει, μα θαν την καλύτερέψω εγώ τη διδαχή!

Έρχεται Δούλος

ΔΟΥΛΟΣ

Κύριοι, ο αφέντης μας ο Γενάρος είναι σπίτι, και θέλει να σας μιλήσει και των δυο.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Γυρίσαμε τον κόσμο ναν τον βρούμε.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Νά, κι' ένας άλλος της παρέας έρχεται: τρίτο δε βρίσκεις τέρι, εξον αν γίνει Οθραίος κι' ο Βεελζεβουλ. (Φέβγουν)

Έρχεται ο ΤΟΥΒΑΛ

ΣΑΗΛΟΚ

Λοιπόν, Τουβαλ, τί φέρνεις απ' τη Νάπολη; Την κόρη μου τη βρήκες;

ΤΟΥΒΑΛ

Πήγα όπου κι' αν την άκουσα, μα δεν τήνε βρήκα πουθενά.

ΣΑΗΛΟΚ

Νά τα λοιπόν, νά τα, νά τα, νά τα! Πάει το διαμάντι που μου κόστισε δυο χιλιάδες τάλαρα στο Φραγκοπούργο. Ποτες δεν έπεσε η κατάρα απας στη φυλή μας άλλοτες... δεν την ένιωσα άλλοτες εγώ. Δυο χιλιάδες τάλαρα μ' αφτό, κι' άλλα πολύτιμα πολύτιμα πετράδια. Αχ ας είταν η κόρη μου εδω μπροστα μου πεθαμένη με τα πετράδια μου στα αφτία της: σαθανωμένη εδω μπροστα μου με τα φλουρια μου μες στην κάσα της! Δεν τους είδες πουθενά... έτσι λοιπόν... Και δεν ξέρω και τί παράδες πήγανε ζητώντας τη. Ζημια κι' όλο ζημια, π' ανάθεμά την! Ο κλέφτης πάει με τόσα, και τόσα για να βρουν τον κλέφτη... Και γλύκα καμια, ξεδίκηση καμια... Κι' αν τύχει να προβάλλει καμια συφορά, στη ράχη τη δικη μου κάθεται: α στεναγμοί, εγώ τους βγάζω α δάκρια, εγώ τα χύνω. (Κλαίει)

ΤΟΥΒΑΛ

Όμως έχει κι' ο άλλος κόσμος συφορες. Νά, ο Γενάρος, όπως μούλεγαν στη Νάπολη...

ΣΑΗΛΟΚ

Τί τί τί; συφορά, συφορά;

ΤΟΥΒΑΛ

Έχασε ένα καράβι πουβρχουντου απ' την Τρίπολη.

ΣΑΗΛΟΚ

Δόξα σοι ο Θεός, δόξα σοι ο Θεός!... Αλήθια, αλήθια;

ΤΟΥΒΑΛ

Μου τόπαν κάτι νάφτες που γλυτώσανε απο το χαμο.

ΣΑΗΛΟΚ

Νάχεις την εφκη μου, Τουβαλ. Καλα μαντάτα, καλα μαντάτα... Α, α! πού; στη Νάπολη;

ΤΟΥΒΑΛ

Η κόρη σου, άκουσα, χάλασε στη Νάπολη μες σε μια νυχτια καμια ογδονταρια τάλαρα.

ΣΑΗΛΟΚ

Μαχαίρι μπήγεις στην καρδια μου μέσα! Πάει, δε θα δω πια τον παρα μου... Ογδόντα τάλαρα μια κοπανια, ογδόντα τάλαρα!

ΤΟΥΒΑΛ

Μαζι μου ήρθαν ως στη Βενετια μερικοι πιστωτάδες του Γενάρου, και λέγανε πως δε μπορεί, θα πέσει.

ΣΑΗΛΟΚ

Καλο αφτό... Θαν τότε σπαράζω, θαν τότε φήσω!... Καλο αφτό.

ΤΟΥΒΑΛ

Ένας τους μούδειξε ένα δαχτυλίδι που του τόδωκε η κόρη σου για μια μαίμου.

ΣΑΗΛΟΚ

Α την αναθεματισμένη! Αχ με σπαράξεις, Τουβαλ!... Ο περεζες μου είτανε, γι Λαία μου τον έδωκε πριν παντρεφτούμε: δε θαν τον έδινε και να μου χάριζαν ολόκληρη λαγαδια μαίμουδες.

ΤΟΥΒΑΛ

Όμως ο Γενάρος είναι αφανισμένος. δεν έχει λόγο.

ΣΑΗΛΟΚ

Α, ναι, αφτό ναι αλήθια. αφτό ναι δίχως άλλο αλήθια. Σύρε, Τουβαλ, πλέρωσέ μου ένα δικηγόρο, καπάρωσ' τον ένα μήνα πριν. Την καρδια του θαν του πάρω αν περάσει τη διορία: γιαι να βγει απο τη Βενετια, ότι εμπόριο θέλω κάνω. Σύρε, σύρε, Τουβαλ, κι' έλα να με βρεις στη χάβρα... σύρε, καλε μου Τουβαλ... στη χάβρα μας, Τουβαλ.

Φέβγει

ΣΚΗΝΗ Β

Μπελμόντο. Κάμαρη στις Πόρσιαις

Έρχεται ο ΒΑΣΑΝΗΣ, η ΠΟΡΣΙΑ,
ο ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ, η ΝΕΡΙΤΣΑ, κι' οι ακόλουθοι
Τα κουτσια ξεσκεπασμένα

ΠΟΡΣΙΑ

Στάσου, παρακαλώ, περίμενε μια μέρα ή διο πριν δοκιμάσεις· γιατί αν διαλέξεις λάθος, χάνω εγώ τη συντροφια σου. Λοιπον, ανάβαλε λιγάκι. Κάτι μου λέει — όμως δεν είναι αγάπη — πως δε θέλω να σε χάσω, και το ξέρεις πως το μίσος δε θα μας δίνει τέτια συμβουλή· όμως μήπως τυχόν δε με καλονήσεις — κι' ωστόσο οι κόρες έχουν στοχασμούς μονάχα κι' όχι γλώσσα — θέλω να σε κρατήσω εδώ ένα μήνα ή διο πριν δοκιμάσεις. Μπορούσα να σ' το πω πώς να διαλέξεις δίχως λάθος· όμως θα γίνω ψέφτορική, και ψέφτορική ποτες μου δε θα γίνω. Έτσι μπορεί να μη με βρεις, και τότε θα με κάνεις νάθελα αμαρτία, νάχα ψεφτορικήσει. Α, αφα τα μάτια σου πώς μ' έχουν ματιασμένη και με χώρισαν σε διο· το ένα το μισο μου είναι δικο σου, και τ' άλλο το μισο δικο σου, δικο μου δηλαδή· όμως αφου δικο μου, και δικο σου, κι' έτσι δικο σου τ' όλο. Ω ετούτοι οι άταχτοι καιροί! Χωρίζουν τους κατόχους απ' τα δικαιώματά τους, κι' έτσι όχι εγω δικη σου, και δικη σου ας είμαι· αφο αν φανει, η Τύχη πρέπει, κι' όχι εγω να κολαστω. Πολλα μιλω, όμως την ώρα θέλω να κρατήσω· ναν την ανοίξω θέλω, ναν την ξετυλίξω, και να σ' εμποδίσω να διαλέξεις.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Άφισε να διαλέξω· γιατί όπως είμαι, απάνου στο βασανιστήρι ζω.

ΠΟΡΣΙΑ

Απάνου στο βασανιστήρι λες; Τότε ομολόγησε τί προδοσια να βρίσκεται· σμιγμένη με τον έρωτά σου.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Καμια, παρα η κακη της δυσπιστίας προδοσια, που κάνει κι' έτσι τρέμω μήπως την αγάπη μου δεν τη χαρω. Όσο μπορεί με τη φωτια νάχει το χιόνι· ομόνια και ζωη, τόσο κι' η προδοσια με την αγάπη μου.

ΠΟΡΣΙΑ

Μάλιστα, μα μιλεις, φοβούμαι, στο βασανιστήρι απάνου, όπου τους αναγκάζουν τους ανθρώπους κι' ότι θέλεις λένε.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Τάξε μου τη ζωη, και θα σου ομολογήσω την αλήθεια.

ΠΟΡΣΙΑ

Καλα, ομολόγησε και ζήσε.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Όχι, ομολόγησε κι' αγάπησε, νά τί θάταν όλη της ομολογίας μου η ουσια. Ω βλογημένο βάσανο που ο ίδιος ο βασανιστης μου με μαθαίνει τί να πω για να γλυτώσω. Τώρα άφισέ με πια να πάω στην τύχη μου και στα κουτσια.

ΠΟΡΣΙΑ

Εμπρος λοιπον! Είμαι κλεισμένη μέσα σ' ένα απ' τα κουτσια· αν μ' αγαπας αλήθεια, θα με βρεις. Νερίτσα κι' όλοι οι άλλοι εσεις, παραμερίστε. Ας παίζει η μουσικη την ώρα που διαλέγει. Αν χάσει, τότες σαν το κύκνο θα τελιώσει, μαζι θα σβύσει με τη μουσικη· και για να γίνει πιο σωστη η παραβολη, το μάτι μου θα γίνει το ποτάμι κι' υγρο για αφτον θανάτου στρώμα. Μπορει και να κερδίσει, και τότες τί' ναι η μουσικη; Τότε είναι σαν το σάλπισμα, όταν πιστος λαος μονάρχη χαιρετάει νεοστεμένο· είναι σαν τους ολόγλυκους τους ήχους την αβγη που σιγακούει γαμπρος μες στο όνειρό του και που στις χαρες τον κράζουν. Τώρα πηγαίνει μ' όχι λεβεντια λιγότερη, όμως μ' αγάπη, μεγαλύτερη πολυ, απ' το γενναίονε Ηρακληη, σαν έσδυσε το φόρο τον παρθενικο που πλήρωνε στο τέρας του γιαλου βαριστενάζοντας η Τροία· εγω το θάνατο προσμένω, οι άλλες απο κει είναι οι Τρώισσες με τις κλαμένες όφες κι' ήρθανε να δουν το τέλος του πολέμου. Σύρε, Ηρακληη μου· αν ζήσεις, ζω.

Αχ πιο πολυ φοβούμαι γω τον πόλεμο θωρώντας παρ' όσο εσυ φοβάσαι· πολεμώντας!

Μουσικη, ενόσω ο ΒΑΣΑΝΗΣ σχολιάζει τα κουτσια απο μέσα του
Τραγούδι

Πέστε, η αγάπη πού ριζώνει;
μες στην καρδια ή στην κεφαλη;
πώς θρέφεται, πώς μεγαλώνει;
Κανεις σας δε μιλει;

Μέσα απο μάτια λεν πως βγαίνει,
ματιες τη θρέφουν, και πεθαίνει
στην κούνια απάνου που κοιμάται.
Παιδια, μοιρολογάτε!

Κι' όλοι σας ψάλτε, Κύριε ελέησον!

ΟΛΟΙ

Κύριε ελέησον! Κύριε ελέησον!

ΒΑΣΑΝΗΣ

Έτσι ίσως είναι απ' όξω τὰ σημάδια το πιο λίγο σαν κι' αφα. Τον κόσμο πάντα τον γελουνε τα στολιδια. Αν πεις το νόμο, υπάρχει· λόγος όσο θες βλαμένος, όσο σάπιος, που βαλσαμώνοντάς τον με φωνη χαριτωμένη να μην τη θολώνει του κακου την όψη; Και στη θρησκεία, υπάρχει· αφορισμένη πλάνη που δε θα βρεθει και στόμα σοβαρο ναν τη βλογήσει και ναν τη κυρώσει μέσα απ' τις Γραφες, σκεπάζοντας την ασκημια της μ' όμορφα στολιδια;

Κακία τόσο απόλυτη δεν έχει, μόνη θα κρεμάσει απ'όξω κι'αρετης κάπιο σημάδι. Πόσοι ζορμπάδες με καρδιες σαν κάστρα απ'άμμο φέφτικες, στα πρόσωπά τους όμως έχουν γένια σαν τον Ηρακλή και σαν τον αγριοπρόσωπο Άρη, που μέσα αν φάξεις, βρίσκεις σπλάχνα σαν το γάλα κάτασπρα με της παλικαρίας μονάχα απ'όξω ουρες για να φανούνε φοβεροί! Κοίτα την ομορφια και με το βάρος θαν τη δεις αγορασμένη, αλλόκοτο στη φύση θάμα, που τις κάνει πιο αλαφριες όσες σηκώνουν πιο πολυ ομορφια. Παρόμια, φημισμένων τάχα καλλονων τα φειδωπα κατάχρυσα σγουρα, σγουρα που γλυκοπαίζουν με τ'αγέρι, γνωρίζονται συχνά πως είναι: προίκα μια άλλης κεφαλής, της κάρας μες στον τάφο. Έτσι είναι το στολίδι σάμπως θάλασσας κακής απατηλο ακρογιαλί: σαν πλουμιστο μαντήλι που σκεπάζει πρόσωπο απ'την Αραπια και: μ'ένα λόγο, αλήθεια φαινομενικη που τη φορουν οι πονηροι καιροι μας για να πιάσουν και τους πιο σοφους. Για αφτο, φανταχτερε χρυσε, σκληρη θροφη του Μίδα, δε σε θέλω μήτε κι'εσένα, αγνε και τιποτένιε δούλε ανθρώπου μεταξυ κι'αθρώπου. Όμως εσένα, εσένα ισχυνο μολύδι, που φοβερίζεις πιο πολυ παρ'ότι: τάξεις, με συγκινάει τ'απλο σου υφος πιο πολυ παρα ρητορικη, και νά! σ'εκλέγω εσένα. Ας είναι σε καλο μου η εκλογη!

ΠΟΡΣΙΑ

Πώς σβύνουν άξαφνα όλα τ'άλλα πάθη; οι δισταγμοι κι'η βιαστικη η απελπισια, του φόβου τ'ανατρίχιασμα, η πρασινομάτα ζούλια! Ω εσυ αγάπη, μετριάσου και μαλάκωσε την έξτασή σου, με μέτρο χύσε τη χαρα σου, κι'αφτη σου την υπερβολη περιόρισέ την. Παρα πολυ το χάρισμά σου με γλυκαίνει, αχ λιγότεψέ το, φοβούμαι μήπως λιγωθω.

ΒΑΣΑΝΗΣ (ανοίγοντας το μολυβένιο κουτι.)

Τι βλέπω εδω; Της όμορφής μου Πόρσιας την εικόνα. Και πώς μισόθεος ποτε έφτασε τόσο κοντα την πλάση; Σαλεύουνε τα μάτια; ή μήπως καθισμένα στα δικα μου απάνου φαίνονται σα να σαλεύουν; Και νά! χειλάκια εδω ανοιχτα που ζαχαρένιος τα χωρίζει ανασασμος: φίλους τόσο γλυκους τόσο γλυκο και χώρισμα πρέπει ναν τους χωρίζει. Κι'εδω μες στα μαλλάκια της πράχνα έγινε ο ζουγράφος, και δίχτυ εχει πλεμένο ολόχρυσο για να τσακώνει τις καρδιες. Όμως τα μάτια της πώς μπόρεσε να δει και ναν τα κάνει; Το ένα σαν έγινε, έπρεπε θαρρω νάχει τη δύναμη να κλέψει απ'το ζουγράφο και τα διο, κι'αφτο να μείνει δίχως τέρι. Μα δεσ! όσο η ουσία των επαίνων μου υποτιμώντας αδικει τον ήσκιο αφτο, ως τόσο πίσω απ'την ουσία παίρνεται κι'αφτος ο ήσκιος. Μα εδω'ναι το δελτάρι, της τύχης μου ταμείο και περιληψη.

Λαβάζει

Εσυ που με την όψη μοναχα δεν πας, καλη να δεις την τύχη κι'άλαθη εκλογη. Αφου καλοτυχια παρόμια σε βλαγει, δόξασε το Θεο σου και πια άλλη μη ζητας. Αφτη αν σ'αρέσει και σ'αρκει, κι'αν μέσα χαρωπη η καρδια σου, πήγαινε εκει που καρτερα η κυρα σου και μ'ενα αγάπης ζήτησ'την φιλι.

Καλο δελτάρι. Με την άδια σου, αγάπη μου, κατα τ'ομόλογο έρχουμαι να δώκω και να πάρω (τη φιλαί). Σαν ένας απο διο που πολεμάει σ'αγώνα και θαρρει καλα πως αγωνίστηκε, κι'ακούοντας χειροκροτήματα και γενικη φωνη, σα σαστισμένος στέκει και διατάζει, είναι δικα του ή όχι τα παινέματα κι'οι κρότσι, έτσι κι'εγω, πεντάμορφή μου κόρη, βρίσκουμαι, απaráλλαχτα: δεν ξέρω αν είναι αλήθεια αφτο που βλέπω, ως να βεδαιωθεί, να βουλωθει, να κυρωθει απο σένα.

ΠΟΡΣΙΑ

Σινιορ Βασάνη, εδω που στέκουμαι με βλέπεις τέτια καθως είμαι. Για μένα μοναχα φιλόδοξος ο πόθος μου δεν είναι, πολυ δε θα ζητούσα πιο καλύτερη να γίνω για σένανε όμως ήθελα είκοσι φορες να τριπλασιασω, χίλιες φορες πιο πλούσια, δέκα χιλιάδες πιο όμορφη: μόνο και μόνο για να στέκουμαι πολύτιμη στα μάτια σου, ήθελα νάχω αρετη ανεχτίμητη και κάλλη, φίλους, χτήματα. Όμως το σύνολό μου τί'ναι; Σύνολο απο τίποτα: πες τόσο, κόρη αμάθητη άπραχτη αδασκάλεψη: καλότυχη σ'αφτο π'ακόμα τόσο θα δε γέρασα π'αδύνατο να μάθω, ακόμα πιο καλότυχη που δε γεννήθηκα τόσο ζαθη παρα μπορω να μάθω κι'απδ όλα πιο καλότυχη πως η καλόγνωμη ψυχη μου αφίνεται σ'εσένα ναν την οδηγήσεις, σα σε κύριό της, βασιλια, αρχηγο. Εγω και τα δικα μου εσυ θα γίνουν τώρα και δικα σου. Αφτο τον πύργο εγω τον ειχα τώρα, των δούλων ειμουν ρήγισσα, βασίλισσα του εαφτου μου και πάλι: τώρα, τώρα δα, κι'ο πύργος μου κι'οι δούλοι, η ίδια εγω, είναι δικα σου, αφέντη μου, σ'τα δίνω με το δαχτυλίδι αφτο, π'αν το χαρίσεις, αν το χάσεις, αν ποτες σου τ'αποχωριστες, για σένα θα μηνάει πως έσβυσε η αγάπη σου, θάνα: αφορμη για μένα να σου παραπονεθω.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Κυρα μου, μούκλεψες τα λόγια μου, το αίμα μες στις φλέβες μου μονάχα σου μιλει. Κι'εχω στο νου μου μέσα τέτια σύγχυση, όπως στερνα απο λόγο καλομιλητο που βγάλει αγαπημένο βασιλόπουλο τη βλέπεις μες στο χαρωπο το πλήθος που βουήζει: όπου το κάθε κάτι, σα σμιχτει μαζί, θεριέθει ως ένα τίποτα παρα χαρα, χαρα φανερωμένη κι'αφανέρωτη. Όμως σα φύγει απο το δαχτυλό

μου αφτο το δαχτυλίδι, τότε απο δω πηγαίνει κι' η ζωη· ω τότε πες με θάρρος, πέθανε ο Βασάνης!

ΝΕΡΙΤΣΑ

Αφέντη και Κυρία, τον πόθο σας προσμέναμε ως να δούμε να προκόψει πριν, και τότες να σας πούμε το με για σας με χαρα σας. Με για σας με χαρα σας, αφέντη και κυρία!

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Σινιορ Βασάνη και καλη κυρία, σας έφρχουμαι όλη τη χαρα π'αποθυμάτε, γιατι καμια απο μένα, ξέρω, δεν αποθυμάτε. Και σα γιορτάστε τις χαρες σας, παρακαλω κι'εγω να παντρεφτω την ιδια ώρα με την άδια σας.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Μ'όλη μου την καρδια, πρώτα αν βρεις τη νύφη.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Εφχαριστω μου βρήκες μια του λόγου σου. Τα μάτια μου, άρχοντά μου, βλέπουνε γοργα σαν τα δικα σου. Εσυ είδες την κυρα, κι'εγω την παρακόρη· αγάπησες κι'αγάπησα, γιατι η άργγητα δε μου βολει: καθως μήτε κι'εσένα. Η τύχη σου εκει κρέμουνταν απ'τα κουτια, το ίδιο κι'η δικη μου, καθως έρχονται τα πράματα. Γιατι ζητώντας την εδω όσο πούδρωσα, κι'αμώνοντας ως που ξεράθηκε το στόμα μου απ'αγάπης έρκους, στο τέλος — αν θα κι'ως στο τέλος μείνει ο λόγος της — έκαμα εδω την ομορφούλα κι'έταξε πως θα με πάρει, ανίσως η δικη σου η τύχη καταφέρει την κυρα.

ΠΟΡΣΙΑ

Νερίτσα, αλήθια;

ΝΕΡΙΤΣΑ

Κυρία, αλήθια, αν δε σε μέλει.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Κοίταξε, Γρατιανε, μην παραβεις το λόγο σου.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Όχι, σινιόρε μου, το λόγο μου σου δίνω.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Πολυ θα μας τιμήστε με το γάμο σας, κι'εμας και τις χαρες μας.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Τί λες; τους βάζουμε χιλια φλουρια πιός πρωτοκάνει αγόρι;

ΝΕΡΙΤΣΑ

Τί, μετρητα;

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Όχι, σ'ετούτο το παιχινιδι να κερδίζεις, πιο καλα τ'αμέτρητα. Όμως πιός έρχεται; Μπα, ο Λορέντζος κι'η Αλάδωτή του. Νά κι'ο καλος μου φίλος απ'τη Βενετια, ο Σολάνης.

Έρχεται ο ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ, η ΓΕΤΣΙΚΑ, κι'ο ΣΟΛΑΝΗΣ

ΒΑΣΑΝΗΣ

Λορέντζο και Σολάνη, καλως ήρθατε, αν η συμμετοχη μου εδω η τόσο νωπη μου δίνει εδω

Α' παράρτημα του "ΝΟΥΜΑ",..-Αριθ. φύλλον 410

δικαιώμα να σας δεχτω. Γλυκια μου Πόρσια, με την άδια σου, τους συμπατριώτες και πιστους μου φίλους τους λέω το καλως ήρθατε.

ΠΟΡΣΙΑ

Κι'εγω μαζί σου. Καλως έρισαν.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Σπολλάτη, αρχόντισσά μου. Επίτηδες εγω, άρχοντά μου, δεν ερχόμουν προς τα εδω· μα σμίγοντας στο δρόμο το Σολάνη, με παρακάλια του πολλα, που δε χωρούσαν όχι, μ'έκανε ναν τον ακολουθήσω.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Αληθινα, σινιόρε, κι'είχα λόγους. Σου φέρνω χαιρετίσματα απο το Γενάρο.

Του δίνει γράμμα

ΒΑΣΑΝΗΣ

Πριν τ'ανοίξω, πες μου, σε παρακαλω, για τον καλο μου φιλο τί μου κάνει.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Όχι άσκημα εξον αν απ'το ηθικιο του· μήτε καλα εξον αν και το ηθικιο του. Αφτο το γράμμα θα σου δείξει την κατάστασή του.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Νερίτσα μου, περιποιήσου εκει την ξένη· πες της το καλως έρισες. Το χέρι σου, Σολάνη. Και τί καινούργια απο τη Βενετια; Πώς πάει ο μεγαλέμπορός μας, ο σινιορ Γενάρος; Το ξέρω, θα χαιρει με την επιτυχία μας. Είμαστε οι Γιάσωνες, και το χρυσο το δέρμα το κερδίσαμε.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Άμποτες να κερδίζατε όμως και το δέρμα πούχασε!

ΠΟΡΣΙΑ

Κάτι άσκημα έχει μέσα εκείνο το χαρτι, που κλέβει δες το χρώμα απ'του Βασάνη μου τα μάγουλα. Πέθανε κάποιος φίλος του πολύτιμος· στον κόσμο τίποτ'άλλο έτσι· δε θ'άλλαζε την όψη ανθρωπου τόσο με καρδια. Τί, πιο χειρότερα και πιο χειρότερα; Παρακαλω, Βασάνη. Είμαι ο μισος εσυ, και πρέπει λέφτερα να μάθω τα μισα που λείει αφτο το γράμμα.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αχ Πόρσια αγαπητη, εδω'ναι μερικα απ'τα πιο δυσάρεστα τα λόγια που μελάνωσαν ποτες χαρτι. Γλυκια μου κόρη, σα σ'τον πρωτοφανέρωσα τον έρωτά μου, σ'τόπα ανοιχτα, όλο το βιος μου πούχω τρέχει μες στις φλέβες μου· είμαι αρχοντάθρωπος, και σούπα την αλήθια. Κι'ωστόσο, αγαπητη μου, σα λογάριαζα τον εαφτο μου τίποτα, θα δεις πόσο πολυ είμουν παινεσιάρης. Σαν είπα πως δεν έχω τίποτα, έπρεπε να σου πω πως είμωνα χειρότερα απο τίποτα· γιατι η αλήθια είνε πως χρεώθηκα σ'αγαπημένο φιλο, κι'εκείνος πάλι στο θανάσιμό του εχτρο, εμένα για να μ'εφκολύνει. Κοίτα τε

γράμμα, Πόρσια: το χαρτί σαν το κορμί του φίλου μου, και κάθε λέξη μια ανοιχτή πληγή που χύνει της ζωής το αίμα. Μα αλήθεια 'ναι όλα αυτά, Σολάνη; Πάνε όλες του οι δουλιές; τί, καμία δεν πέτυχε; Από την Αγγλία, απ' τη Λισβόνα, από τη Μπαρμπάρια: από την Ίντια, απ' την Τρίπολη, απ' το Μεξικό; Δε γλύτωσε μήτ' ένα πλοίο του απ' τα λυσσασμένα δόντια των εμποροφάγων βράχων;

ΣΟΛΑΝΗΣ

Κανένα του, Σινιόρε. Έπειτα, φαίνεται, κι' αν είχε τώρα το ποσό έτοιμο για να ξεφλήσει τον Οθραίο, δε θαν τόπαιρνε. Δε γνώρισα ποτες μου πλάσμα μ' έτοιμ' ανθρώπινη μορφή, μα τόσο λαίμαργο και λιμασμένο να καταχωνιάσει πλάσμα ανθρώπινο. Στενοχωρεί το Δόγη το πρωί, τη νύχτα, και μας κατηγορεί το σύνταγμα, αν δε βρει το δίκιο του. Είκοσι εμπόροι, ο Δόγης μάλιστα, κι' οι πιο σημαντικοί μας προεστοί, του μίλησαν: όμως κανείς δεν τον γυρίζει απ' το σκυλήσο ισχυρισμό του για παράβαση, τ'ομολόγη, και για δικαιοσύνη.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Σαν είμουν σπίτι, εγώ τον άκουσα π' ορκίζονταν του Χους και του Τουβαλ πως προτιμάει τη σάρκα του Γενάρου παρα εκατοντάδες ότι του χρωστάει. Και ξέρω εγώ, αν αφήνει η εξουσία, ο νόμος, κι' η αρχή, καλά δε θα ξεμπλέξει ο δύστυχος Γενάρος.

ΠΟΡΣΙΑ

Είναι ακριβός σου φίλος, πες μου, αφτός που κιντυνέθει;

ΒΑΣΑΝΗΣ

Ο πιο ακριβός μου φίλος, το πιο αγαπητό κορμί, η πιο αγαθόγνωμη κι' ακούραστη ψυχή να κάνει: το καλό: άντρας που σαν κι' αφτόν κανένα δε στολίζει εδώ στην Ιταλία η παλαιά Ρωμαϊκή τιμή.

ΠΟΡΣΙΑ

Πόσα δανείστημε απ' το Σάηλοκ;

ΒΑΣΑΝΗΣ

Για μένα τρεις χιλιάδες τάλαρα.

ΠΟΡΣΙΑ

Τί, τόσο μοναχά; Έξη χιλιάδες δωσ' του, κι' αν σκιστεί τ'ομολόγη: τις έξη καν' τες δώδεκα, και τριδιπλές κατόπι, μα πέτιος φίλος τρίχα να μη χάσει από δικό σου φταίξιμο. Πρώτα έλα πάμε εφτός να με στεφανωθείς, κατόπι δρόμο για τη Βενετία, στο φίλο σου: γιατί ποτες σου εσύ μ' ανήσυχη ψυχή δε θα πλαγιάσεις στο πλεβρο της Πόρσιας. Θάχεις χρυσο για να πληρώσεις κι' είκοσι φορές αφτό το παλιοχρέος: σαν πληρωθεί, μαζί σου φέρε μας και τον πιστό σου φίλο: ως τότε εγώ με τη Νερτίσα θα περάσουμε σα χήρες και κορίτσα. Έλα πάμε, τι θα φύγεις μόλις παντρευτούμε.

Δέξου καλά τους φίλους σου και με χαρούμενη όψη. Αφού 'σαι ακριβαγορασμένος, θα σ' έχω ακριβαγαπημένο. Όμως ν' ακούσω και του φίλου σου το γράμμα.

ΒΑΣΑΝΗΣ (διαβάζει)

« Αγαπητέ Βασάνη, όλα μου τα καράβια πάνε, » οι δανειστές μου με στενοχωρούν, η κατάστασή μου αφανισμένη, τ'ομολόγη μου με τον Οθραίο » διαμαρτυρημένο. Κι' αφού, σαν το πληρώσω, θα » πάψω και να ζω, όλα τα χρέη μεταξύ μας σβύ- » νουνται, μονάχα να σε δω στο θάνατό μου. Όμως » κάνε όπως σου βολεί: κι' αν δε σου λείει η αγάπη » σου ναρθείς, μην έρθεις απ' το γράμμα μου. »

ΠΟΡΣΙΑ

Ω γλήγορα κάθε δουλιά σου, αγάπη μου, και φέβγα!

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αφού πηγαίνω με το θέλημά σου, θα τρέξω, κι' όσο να γυρίσω, σε στρώμα δε θα πέσω εγώ μακριά σου, ανάπαψη δε θα γνωρίσω.

ΣΚΗΝΗ Γ

ΒΕΝΕΤΙΑ. Δρόμος

ΣΑΗΛΟΚ, ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ, ΓΕΝΑΡΟΣ, ΔΕΣΜΟΦΥΛΑΚΑΣ

ΣΑΗΛΟΚ

Φύλακα, πρόσεχε τον... Για σπλαχνίες μη μου μιλάς... Αφτός είναι ο κουτσόβλακας που μου δανείζει: χάρισμα... Φύλακα, πρόσεχε τον.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Κυρ Σάηλοκ, άκου με, ένα λόγος κιόμα.

ΣΑΗΛΟΚ

Τ'ομολόγη μου θέλω, μη μου λες να ν' αθετήσω. Όρκο έχω κανωμένο να ν' λάβω εγώ τ'ομολόγη μου. Δε μ' έλεγες σκυλι με δίχως να σου φταίξω; Είμαι λοιπόν σκυλι και πρόσεχε τα δόντια μου. Το δίκιο μου θα μου το δώσει ο Δόγης. Εγώ απορω μ' εσένα, ανάξιε φύλακα, που έτσι έφικελα τον βγάξεις όξω μόλις σ' το γυρέψει.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Μα να μ' ακούσεις, σε παρακαλώ.

ΣΑΗΛΟΚ

Τ'ομολόγη μου θέλω, και δε θέλω να σ' ακούσω. Τ'ομολόγη μου θέλω, και τα λόγια περιττα. Εγώ δε θα σου γίνω σαν κι' εκείνους τους ξεκουτιασμένους τσιμπλομάτηδες, και μην προσμένεις να κουνήσω το κεφάλι και να μαλακώσω και ν' αναστενάξω και ν' ακούσω χριστιανούς μεσάζοντες. Να μη με κυνηγας: λόγια δε θέλω γω, τ'ομολόγη μου θέλω. (Φέβγει.)

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Είναι το πιο αδιαπέραστο σκυλι που πήγε μ' όντα ανθρώπινα ποτες.

ΓΕΝΑΡΟΣ

‘Αφισέ τον ήσυχο· δεν τρέχω πια κατόπι του ναν τον παρακαλω του κάκου. Γυρέβει τη ζωη μου· το λόγο τον γνωρίζω· γιατί λεφτέρωσα απ’τα πρόστιμά του ένα σωρο που μούχανε κλαφτει κατα καιρους. Για τούτο με μισει.

ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ

Ο Δόγης είμαι βέβαιος πως τέτιο πρόστιμο δεν το επικυρώνει.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Ο Δόγης δε μπορεί το νόμος ναν τον σταματήσει, γιατί έχουμε συμφέροντα εδώ στη Βενετια με ξένους. Αν τόκανε, θα πουν κακο για τη δικαιοσύνη μας παντου στον κόσμο, κι’η χώρα μας πλουτίζεται απο τους εμπόρους όλων των εθνων. Σύρε λοιπον. Αφτες οι λύπες κι’οι ζημιες τόσο με καταβάλανε, που μόλις άβριο θα μου περισσέβει μια μου λίτρα κρέας για το σαρκοφάγο πιστωτη μου. Φύλακα, εμπρος λοιπον! Μον το Θεο παρακαλω ναρθει ο Βασάνης και να δει πως το ξοφλω το χρέος του, και τότε δε με μέλει!

ΣΚΗΝΗ Δ

Μπελμόντο. Κάμιαρη στις Πόρσιαις

ΠΟΡΣΙΑ. ΝΕΡΙΤΣΑ, ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ, ΓΕΤΣΙΚΑ
και ΒΑΛΘΑΖΑΡ

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Κυρία, αν και το λέω εμπρος σου, έχεις αληθινή κι’ωραία ιδέα αγγελικής αγαθοσύνης, και ξάστερα το δείχνεις που χωρις παράπονα υπομένεις το χωρισμο του αντρος σου. Μα αν ήξερες και πión έτσι τιμας, σε πión αληθινο αρχοντάνθρωπο στέλνεις βοήθεια, τί ακριβαγάπητο τ’αντρος σου φίλο, θενάσουνα, το ξέρω, πιο περήφανη γιαφτο που κάνεις παρ’όσο μια συνηθισμένη αναγκάζει καλοσύνη.

ΠΟΡΣΙΑ

Ποτες μου δε μετάνιωσα σαν έκανα καλο, και μητε δε θα μετανιώσω τώρα. Τι σε συντρόφους που μαζί περνούνε τη ζωη κι’εσα σηκώνουν οι ψυχες τους της αγάπης το ζυγο, θα βρίσκειται με δίχως άλλο η ίδια αναλογία τρόπων και χαρακτηριστικων και γνώμης· για αφτο θαρρω πως ο Γενάρος, σα στενος τ’αντρος μου φίλος, πρέπει και ναν του μιάζει, δε μπορεί. Και τότε τί μικρο το έξοδο που μ’αγοράζει την εικόνα της ψυχούλας μου μες απο τα νύχια ασπλαχνιας σατανικης! Μα τούτο φαίνεται πάρα πολυ σα να παινιέμαι η ίδια. Λοιπον τ’αφίνω και κάτι άλλο θα σου πω. Λορέντζο, αφίνω μες στα χέρια σου το σπιτικό μου ως να γυρίσει ο άντρας μου. Γιατι εγω κρυφτόαξα στον ουρανο να ζήσω με την προσεφκη και τη μελέτη, συντροφεμένη μόνο απ’τη Νερίτσα εδώ, ως να γυρίσουν ο δικος της άντρας κι’ ο δικος μου. Διο μι-

λια παρακει είναι μοναστήρι, κι’εκει θα μείνουμε. Παρακαλω, μην αρνηθεις αφτο το βάρος, γιατί η αγάπη μου, και κάπως η ανάγκη, σ’το ζητούνε.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Κάθε σου προσταγη που με τιμας, μ’όλη μου την καρδια, Κυρία, θα την υπακούσω.

ΠΟΡΣΙΑ

Τη θέλησή μου τη γνωρίζουν οι ανθράπτοι μου, και θα σας ακουν, τη Γέτσικα κι’εσένα, αντισ εμένα και τον άντρα μου. Έχετε για λοιπον, και να ξαναδωθούμε με καλο!

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

‘Ωρα καλη, Κυρία, κι’ο Θεος μαζί σου!

ΓΕΤΣΙΚΑ

Κι’έτσι να δεις ότι ζητα η καρδια σου!

ΠΟΡΣΙΑ

Κι’εσυ το ίδιο, Γέτσικα. Σ’αφίνω για.

Φέβγει η ΓΕΤΣΙΚΑ κι’ο ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Και τώρα, Βαλθαζαρ, όπως σε βρήμα τίμιο πάντα και πιστο, τέτιος να μου φανεις και πάλι. Πάρ’το αφτο το γράμμα, κι’όσο μπορείς, να τρέξεις γλήγορα στην Πάδοβα, και κοίτα να δοθει στα χέρια του καθηγητη Βελάρη, του ξαδέρφου μου. Και πρόσεξε, ότι φορεσιες κι’ότι χαρτια σου δώκει, με γληγοράδα αφάνταστη να μου τα φέρεις μέσα στο καϊκι που κάτου πάει στη Βενετια. Μη χάνεις τον καιρο με λόγια, μόνε φύγε αμέσως. Θα φτάσω εκει προτούτερά σου.

ΒΑΛΘΑΖΑΡ

Κυρα, πηγαίνω αμέσως. (Φέβγει)

ΠΟΡΣΙΑ

Έλα, Νερίτσα. Έχω δουλια στο χέρι π’ακόμα δεν τη ξέρεις. Θα δούμε εμεις τους άντρας μας πριν μας συλλογιστουν εκείνοι.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Και θα μας δουν κι’αφτοι;

ΠΟΡΣΙΑ

Ναι, θα μας δουν, Νερίτσα, όμως έτσι φορεμένες που θα νομίσουν δε μας λείπει ότι: δεν έχουμε. Σου βάζω στοίχημα ότι θες, πως σα ντυθούμε σαν παλικαράκια, εγω θα φαίνουμαι το πιο έμορφο απ’ τις δις, και πικ λεβέντικα θα σου φορω το στυλετάκι, και θα μιλω κατάμεσα της αλλαγης απο τ’αγόρι σ’άντρα, με μια φωνη σαν καραμούντζα· και κάθε διο μικρούλια βήματάκια μου μια θα γενουν αντρίκια δρασκελιά· και για καθγάδες θα μιλω σαν παινεσιάρης έτσι ομορφονιος· και θαραδιάζω κούρες άλλες των άλλων, πως την αγάπη μου ήθελαν τρανες κυρίες, κι’εγω μη θέλοντας αρρώστησαν και πέθαναν, μα εγω δεν έφταιγα· και τότες θα σου μετανιώνω και θα λέω, ωστόσο τις καημένες αχ να μην τις σκότωνα! Και χλιες διο ψευτίτσες τέτιες θαραδιάζω, π’όρκο θα παίρ-

νει ο κόσμος, μόλις βγήκα απ'το σχολιο κάπου ένα χρόνο. Έχω στο νου μου ένα σωρο παιχνίδια αφτων των παινεσιάρηδων Μανολιων, και θαν τα παίζω μια χαρα κι'εγω.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Τί, άντρες θα γίνουμε;

ΠΟΡΣΙΑ

Ντροπης, τί ρώτημα! Αν σ'άκουγε καμια παράλυτη ξηγήτρα! Μον έλα πάμε· σου ξηγω όλους τους σκοπους μου όταν μπορούμε μες στ'αμάξι μου, που μας προσμένει στου περιβολιου την πόρτα.

Λοιπον καιρο μη χάνεις,
μίλια έχεις σήμερα είκοσι να κάνεις.

ΣΚΗΝΗ Ε

Το ίδιο μέρος. Περιβόλι

ΣΑΧΑΟΤΟΣ, ΓΕΤΣΙΚΑ

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Ναι, αλήθεια. Γιατι βλέπεις, αμαρτίες γονέων παιδέδουσι τέκνα. Λοιπον μα την ψυχη μου σε φοβάμαι. Πάντα σου μίλησα γω ξάστερα, κι'έτσι και τώρα σου λέω τη διατίμησή μου αφτης της υπόθεσης. Λοιπον κάνε καρδια, γιατι σα να μου φαίνεται, αλήθεια θα πας στην Κόλαση. Μοναχα μια ορπίδα μπορεί ίσως να σε γλυτώσει, κι'αφτη πάλι είναι ως ειδος νόθα ορπίδα.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Και τί 'ναι αφτη η ελπίδα, παρακαλω;

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Νά, μπορεί να μισορπίζεις πως δε σ'έκανε ο πατέρας σου, πως δεν είσαι κόρη του Τσιφούτη.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Αφτη είναι αληθινα σα νόθα ελπίδα. Αμ'έτσι εγω θα πλήρωνά τα κρίματα της μάνας μου.

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Τότες να σου πω, θα πας στην Κόλαση απο μάνα και πατέρα, έτσι φοβάμαι. Έτσι σα φέβγω απο τη Σκύλα τον πατέρα σου, πέφτω στη Χάβανη τη, μάνα σου. Είσαι χαμένη κι'απ'τις δυο μεριες.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Ναι, μα θα με σώσει ο άντρας μου· μ'έκανε χριστιανη.

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Κακα και φυχρα έκανε. Αρκετοι χριστιανοι είμαστε πριν, όσο να φυχοζούμε ο ένας με τον άλλο. Αφτο το να φτιάνεις χριστιανους θ'ανεβάσει τα γουρούνια. Αν καταντήσουμε όλοι χαιρνοφάγοι, σουντζούκι πια δε θα μπορείς να βρεις για την κοιλια σου.

Έρχεται ο ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

ΓΕΤΣΙΚΑ

Θαν το πω τ'άντρας μου τί λες, Σαχλότο. Νά τος, έρχεται.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Σε λίγο θα με κάνεις να ζουλέβω, Σαχλότο. Χώνεσαι έτσι στις γωνιες με τη γυναίκα μου μ

ΓΕΤΣΙΚΑ

Όχι, Λορέντζο, μη φοβάσαι· ο Σαχλότος κι'ε δεν τάχουμε καλα. Μου λείει καθαρα, για μι έλεος στον ουρανο δεν έχει γιατι είμαι κι Οθραίου, και πως εσυ δεν είσαι καλος πατριώτη γιατι κατηχώντας τους Οθραίους ανεβάξεις τ αξία του χαιρνου.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Πις έφκολα θα δώσω λόγο εγω στην πατρί παρα εσυ που φούσκωσες την κοιλια της Αραπίνα Σαχλότο, η Μάβρη βρέθηκε γκαστρωμένη απο σέν

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Θα δεις, αφέντη, η Αραπίνα που θα βγει η μό βρη ασπροπρόσωπη απο'φτη τη δουλια.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Πώς τώρα κάθε τενεκες κυνηγάει τα λογοπαί για! Θαρρω, σε λίγο η πιο μεγάλη χάρη της νο στιμιας θα γίνει η σιωπη, και θ'αγαπουν την ομι λια μόνο στους παπαγάλους. Πήγαινε μέσα τώρα και πες τους να είναι έτοιμοι για το τραπέζι.

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Αφτο έγινε, αφεντικο· όλοι έχουν κοιλιες.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Μπρε τί νόστιμος που είσαι! Πες τους λοιπον να ετοιμάσουν το τραπέζι.

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Κι'αφτο έγινε, αφεντικο· μόνο στρώσουν είναι η λέξη.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Ε λοιπον, να στρώσουν.

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Βιάσεε έχεις για το στρώμα, αφέντη, και κάνεις την κυρα εδω και ξεροκοκκινίζει.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Νά άλλες πάλι νοστιμιες, εφκαιρια δε χάνεις! Δε μας δείχνεις όλο το θησαυρο της εξυπνάδας σου μονομιας να τελιώνουμε; Κάνε να καταλάβεις ένα ίσο άνθρωπο και το ίσο του το νόημα· σύρε στους συντρόφους σου, πες τους να στρώσουν τραπέζι, να κενώσουν το φαί, κι'ερχόμαστε εμεις να φάμε.

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Όσο για το τραπέζι, αφέντη, θα κενωθεί, για το φαί θενα στρωθει, όσο για νάρβετε να φάτε, αφεντικο, ας γίνει όπως θέλει η φαντασία και το κέφι σας. (Φέβγει)

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Ω λογικη καημένη, κοίτα πώς σου τέριασε τα λόγια του! Ο κούτσας έχει φουτεμένα μες στο νου ένα στρατο απο νοστιμιες, και ξέρω 'να σωρο άλλους κουτεντέδες που σούναι αρματωμένοι σαν κι

αφτον, και για μια νοστιμια σκοτώνουν την ουσία. Γέτσινα, πώς τα καλοπας σου; Και τώρα, φως μου, πες μου και τη γνώμη σου για τη γυναίκα του Βασάνη· πες μου, σ'αρέσει;

ΓΕΤΣΙΚΑ

Δε μπορείς να φανταστείς. Τίμια ζωή πρέπει να ζήσει ο φίλος μας· γιατί τέτια γυναίκα 'ναι εβλογία, κι'όλες του παραδείσου τις χαρες τις φέρνει εδω στη γη· κι'αν τις καταφρονήσει εδω στη γη, τότε σωστο δεν είναι μήτε στον παράδεισο ναν τις χαρει. Νά, αν διο θεοι αγωνίζονταν κάποιον ουράνιο αγώνα και στοίχημα είχαν διο γυναίκες απ'τη γη κι'είταν η Πόρσια η μια, κάτι άλλο ενέχυρο πρέπει να λάθει ο άλλος· τι αφτος ο άξεστος φτωχόκοσμος το τέρι της δεν τόχει.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Κι'εγω ίσα ίσα τέτιος άντρας σούμαι εσένα, όπως εκείνη 'ναι ως γυναίκα.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Στάσου δα πρώτα, ρώτησε τη γνώμη μου.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Κατόπι· ας πάμε τώρα στο τραπέζι.

ΓΕΤΣΙΚΑ

'Όχι, θα σε παινέσω τώρα πούχω κάπως όρεξη.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

'Όχι, παρακαλω, να μείνει αφτο για το τραπέζι να μιλήσουμε· και τότε ότι κι'αν πεις, θαν το χωνέψω εγω με τ'άλλα πράματα μαζί.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Ας είναι, θα σε ζουγραφίσω εγω να δεις.

ΜΕΡΟΣ Δ

ΣΚΗΝΗ Α

Βενετία. Δικαστήριο

Έρχεται ο ΔΟΥΓΗΣ, οι ΠΡΟΕΣΤΟΙ, ο ΓΕΝΑΡΟΣ, ο ΒΑΣΑΝΗΣ, ο ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ, ο ΣΑΛΑΡΙΝΟΣ, ο ΣΟΛΑΝΗΣ κι' άλλοι.

ΔΟΥΓΗΣ

Λοιπον πού'ναι ο Γενάρος;

ΓΕΝΑΡΟΣ

Έτοιμος, Εξοχότατε, στους ορισμους σου.

ΔΟΥΓΗΣ

Σε συμπωνω. Έρχεσαι ένα αντιδικο απο πέτρα ν'αντικρύσεις, σκυλι άκαρδο που δε γνωρίζει τί θα πει σπλαχνια, άδιο κατάγυμνο απο έλεος.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Τ'άκουσα πως η Εξοχότη σου έκανες τα πάντα για να μετριάσεις τη σκληρη, του απόφαση. Αφου όμως μένει αλύγιστος και τρόπος δεν υπάρχει με το νόμο να γλυτώσω απ' τα μοχθηρα του δόντια, έτσι αντιτάζω την απομνη μου στη μανία του, κι'αρματωμένος είμαι να υποφέρω ατάραχος κι' αφτη τη λύσσα και την τυραννία του.

ΔΟΥΓΗΣ

Σύρτε και κράξτε τον Οθραίο στο Κριτήριο.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Είναι έτοιμος στην πόρτα. Έρχεται, Εξοχότατε.

'Έρχεται ο ΣΑΒΑΟΚ

ΔΟΥΓΗΣ

Παραμερίστε, κι'ας σταθει μπροστα μου κατα πρόσωπο. Σάηλοκ, νομίζει ο κόσμος, και θαρρω

Α' παράστημα του "ΝΟΥΜΑ",—'Αριθ. φύλλον 411

κι'εγω το ίδιο, πως έτσι μοναχα τραβας αφτο τον τρόπο της κακίας σου ως ίσαμε την ώρα τη στερνη του έργου· και τότε, λεν, θα δείξεις τη σπλαχνια σου και τη συγκατάβαση πιο αλλόκοτη παρ'ότι στο φαινόμενό 'ναι η απονια σου αλλόκοτη. Κι'εκει που τώρα θέλεις και καλα το πρόστιμο, — πούναι μια λίτρα κρέας του δυστυχιμένου αφτου εμπόρου — έχι μονάχα αφτο θα παραβλέψεις, μον νιώθοντας μες στην ψυχη σου αγάπη ανθρωπινή και καλοσύνη, πως θα χαρίσεις το μισο κι' απ' το κεφάλιο, τηρώντας τις ζημιες του με πονετικη ματια, ζημιες που τελεφταία τόσες τον πλακώσανε, άξιες να γονατίσουν βασιλέμπορο και λυπημο να βγάλουν για τη θέση του απο σκληρα και σιδερένια σπλάχνα κι'απο πέτρινες καρδιες, απο πεισματωμένους Τούρκους και Τζαρτάρους αδασοκάλεφτους στα έργα τρυφερης καλογνωμιας. Οθρια, εδω όλοι καρτερούμε απάντηση, αγαθη.

ΣΑΒΑΟΚ

Το τί σκοπέθω, το φανέρωσα της αφεντιας σου εγω. Και σ'άγιο μας ορκίστηκα Σαβάτο ναν το πάρω εγω το χρέος και το πρόστιμο του συμφωνητικού μου. Ταρνιέστε; Ας όψεται το σύνταγμα κι'η λεφτερια της πολιτείας σας! Θα με ρωτήστε, πώς να προτιμω μια στάλα ψόφιο κρέας κι'όχι τις τρεις χιλιάδες τάλαρα να λάθω πίσω. Σ'αφτο δε θ'απαντήσω, εξον πως έτσι 'ναι το κέφι μου. Σας φτάνει αφτη η απάντηση; Τί τάχα, αν μου πειράζει πόντικας το σπίτι μου κι'εμένα μου καπνίσει δώδεκα χιλιάδες· να πλερώσω και ναν τον φαρμακώσω; Τί; δε σας φτάνει μήτ'αφτη η απάντηση; Ανθρώποι μερικοι δεν αγαπούνε τις στριγ-

γλες των χοίρων, άλλοι τρελλαίνονται: άμα δούνε γάτα, κι' άλλοι αν ακούσουν μόνο γκάνιντα που μυτολαλει, το κάτουρο τους φέβγει· γιατί το αίστημα, του πάθους ο αφέντης, το γυρνάει κατα την όρεξη του ότι αγαπα ή σιχαίνεται. Και τώρα νά η απάντησή σας. Όπως δεν έχετε λόγο δυνατο να δώκει, γιατί τάχα αφτος δεν υποφέρει χοίρο σα στριγγλίζει, γιατί εκείνος πάλι απείραχτο και χρήσιμο γατι, γιατί κι' ο άλλος γκάνιντα φουσκωμένη, μον στανικως ενδίδει: σε ντροπη τέτια αναπόφεβγη, και πρέπει να πειράξει όπως πειράχτηκε κι' αφτος, έτσι κι' εγω κανένα λόγο δε μπορω να δώκω, κι' ούτε δε θα δώκω, παρα μονάχα κάπιο μίσος καρφωμένο, κάπια απαστροφη που τούχω του Γενάρου, κι' έτσι με ζημια μου τούφερα τη δίκη αφτη. Έχετε τώρα την απάντησή;

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αφτη δεν είναι απάντηση, άκαρδο κορμι, που σου δικιώνει αφτη τη μπόρα της απανθρωπιας σου.

ΣΑΗΛΟΚ

Δεν είμαι αναγκασμένος να σου δώκω απάντηση που να σ' αρέσει.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Πες μου, σκοτώνουν οι ανθρωποι ότι δεν αγαπουν;

ΣΑΗΛΟΚ

Γιά πες μου, πιάς μισει ότι δε θα σκότωνε;

ΒΑΣΑΝΗΣ

Το κάθε φταίξιμο δεν είναι απ' την αρχή και μίσος.

ΣΑΗΛΟΚ

Τί λες; αφίνεις διο φορές να σε δαγκάσει φίδι;

ΓΕΝΑΡΟΣ

Παρακαλω, μ' Οθραίο συζητάτε, μην ξεχνάτε. Σύρε καλύτερα και στάσου απ' την ακρογιαλια και πες της θάλασσας να χαλαρώσει το συνηθιστο της ύψος· σύρε καλύτερα και μιλα με το λυκο, το γιατί την έκανε την προδατίνα ναν το πικροκλαίει· τ' αρι της· σύρε και πες στους πέφκους του ζουνου να μη σαλέθουν τις θεώρατες κορφες, να μη βουήζουν σαν τους δέρνουν οι ανέμοι· σύρε και κάνε ότι θες, το πιο σκληρο, μα μη ζητας να μαλακώσεις πράμα—π' άλλο τ' είναι πιο σκληρο;—ετούτη την Οθραϊκή καρδια. Λοιπον αφίστε πια παρακαλω τις προσφορες, μη βάζετε άλλα μέσα, μόνε όσο αρμόζει: γλήγγωρα κι' απλα, ας λάβω εγω την καταδίκη μου, κι' ο Οθριος το θέλημά του.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αντις τις τρεις χιλιάδες τάλαρά σου, νά έξη εδω!

ΣΑΗΛΟΚ

Έξη κομάτια αν γίνει κάθε τάλαρο απ' τις έξη αφτες χιλιάδες σου, κάθε κομάτι κι' ένα τάλαρο, δε θαν τ' αγγίξω, τ' ομόλογό μου θα ζητάω.

ΔΟΥΗΣ

Και πώς ελπίζεις έλεος μην ελεώντας;

ΣΑΗΛΟΚ

Τί κρίσιμο θα φοβηθω μην αδικώντας; Έχετε σεεις στα σπίτια σας πολλους αγορασμένους σκλάβους, που σαν τους σκύλους, τα γομάρια, τα μουλάρια σας, τους βάζετε σε ταπεινες και σκλάβικες δουλιες, γιατί τους αγοράσατε να πω κι' εγω σ' εσας, χαρίστε τους τη λεφτερια, παντρέψτε τους με τα παιδια σας, γιατί να δρώνουν βαριοφορτωμένοι; κάντε τους στρώματα σαν τα δικα σας μαλακα, γλυκάντε τους τα χειλια με τα ίδια τα φαγια. Θα πείτε, οι σκλάβοι είναι δικοι μας· αφτος σας λέω κι' εγω. Η λίτρα κρέας που ζητω απο 'φτον, την εχω ακριβαγορασμένη· είναι δικη μου και τη θέλω. Μου την αρνιέστε; Τότες ντροπη στο νόμο σας! τίποτα δεν αξίζουνε της Βενετιας οι νόμοι. Το δικιο μου προσμένω· πέστε, θαν το λάβω;

ΔΟΥΗΣ

Το παίρνω απάνου μου και θα διαλύσω εγω το δικαστήριο, εξον αν φτάσει σήμερα ο Βελάρης, ο σοφος καθηγητης, που του παράγγειλα ναρθει κι' αφτος ν' αποφασίσει αφτη τη δίκη.

ΣΟΛΑΝΗΣ

Εδω, Εξοχότατε, όξω καρτεράει ένας μαντατοφόρος με γράμματα απο τον καθηγητη, νεοφτασμένος απ' την Πάδοδα.

ΔΟΥΗΣ

Να δω τα γράμματα· φωνάζτε το μαντατοφόρο.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Καρδια, Γενάρο! Έλα, βρε παιδι, κουράγιο ακόμα! Ο Οθριος θα πάρει τη δικη μου σάρκα— αίμα, κόκκαλα, όλα μου—πριν χάσεις μια σταλαματια για μένα απ' το δικο σου αίμα εσυ.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Εγώμαι το βλαμένο πρόβατο της στάνης, το πιο καλο για σφάξιμο· το μήλο το πιο αδύνατο πέφτει απ' το δέντρο πρώτο, κι' έτσι θα πάω κι' εγω. Για σένα, η πιο καλύτερη δουλια, Βασάνη, είναι να ζήσεις, φίλε, ακόμα, και να μου γράψεις την ταφόπετρα.

Έρχεται η ΝΕΡΙΤΣΑ ντυμένη σα γραμματικος δικηγόρου

ΔΟΥΗΣ

Έρχεσαι απ' το Βελάρη, απο την Πάδοδα;

ΝΕΡΙΤΣΑ

Μάλιστα. Κι' ο Βελάρης, Εξοχότατε, σου στέλνει χαιρετίσματα.

Του δίνει ένα γράμμα

ΒΑΣΑΝΗΣ

Γιατί ακονίζεις το μαχαίρι σου με τέτιο πείσμα;

ΣΑΗΛΟΚ

Το πρόστιμο να κόψω απο το χρεωκόπο αφτόνε
 έχει.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Όχι απας στο πετσι σου, παρα στην ψυχη σου
 απάνου, εσυ σκληρε Τσιφούτη, τ'ακονίζεις το μα-
 χαίρι σου! Μα δε μπορεί κανένα μέταλλο, όχι,
 μήτε κι'ο μπαλτας του μπόγια, να σηκώσει το
 μισο τ'ακόνισμα του κοφτερου σου μίσους. Τα
 παρακάλια δε σε διαπερναν εσένα;

ΣΑΗΛΟΚ

Όχι, όχι τέτια που μπορεί να κόψει το μιαλο σου.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Ω πήγγαινε στ'ανάθεμα, θεοκατάρατο σκυλι!
 Κατάρατη κι'η δικισούνη που σ'αφίνει ζωντανο!
 Με μισοκάνεις να κρυώνω με την πίστη μου και
 να πιστέβω με τον Πυθαγόρα ότι οι ψυχες των
 ζώων χύνονται μέσα στ'ανθρώπινα κορμια. Τα
 μούργικιά σου σπλάχνα λύκο θενα ορίζανε, που
 σαν τον κρέμασαν για ανθρώπου φόνο, εφτυς απ'
 την κρεμάλα χοίμηξε η σκληρη ψυχη του κι'εκειδα
 που κοίττουσαν μες στην αλάδωτή σου μάννα,
 αμέσως χύθηκε σ'εσένα μέσα: γι'ατι οι αποθυμίες
 σου είναι λυκίστικες, είναι αιματόδιφες, κι'αχόρ-
 ταγες, και λιμασμένες.

ΣΑΗΛΟΚ

Όσο δεν ξεπεργελάσεις απ'τ'ομόλογο τη βούλα,
 μόνο τα πλεμόνια σου χαλας με τα σκουξίματά σου.
 Μπάλωσ' το το μιαλο σου, ζηλεφτο μου παλικάρι!
 αλλιως, θα καταντήσσει αδιόρθωτο κουρέλλι. Περι-
 μένω εδω το νόμο!

ΔΟΓΗΣ

Αφτο το γράμμα απ'το Βελάρη μας συσταίνει
 ένα σοφο και νέο καθηγητη. Πού βρίσκεται;

ΝΕΡΙΤΣΑ

Εδω κοντα προσμένει την απάντηση, Εξοχό-
 τατε, αν θαν τον δεχτεις.

ΔΟΓΗΣ

Μ'όλη μου την καρδια. Τρεις απο σας ή τέσ-
 σερεις πηγαίνετε, και συνοδέψτε τον ως εδω μέσα
 με τιμη. Στο μεταξυ, ας ακούσουμε το γράμμα
 του Βελάρη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ (διαβάζει)

«Ας μάθει η Εθγενία σου πως έλαθα το γράμμα
 σου, μα είμαι πολυ άρρωστος. Μα τη στιγμή σαν
 έφτασε ο άνθρωπός σου, είχα την αγαπητη συν-
 τροφια ενος νέου καθηγητη απο τη Ρώμη. Τ'ό-
 νομά του είναι Βαλθαζαρ. Του φανέρωσα τότες
 τη διαφορα του Οθριου και του Γενάρου του
 εμπόρου. Φυλλομετρήσαμε πολλα βιβλία μαζί.
 Έχει τη γνώμη μου, και καλυτερεμένη απ'τη
 δικη του τη σοφία (που το μέγεθός της, δεν

» ξέρω πώς ναν το παινέσω όσο τ'αξίζει), έρχεται
 » κι'αφτη μαζί του, για να κάνει τους ορισμους της
 » Εθγενίας σου αντισ εμένα. Σε θερμοπαρακαλω,
 » το πως του λείπουν χρόνια ας μην του λείψει
 » σεβασμος κι'υπόβληψη: γι'ατι ποτε δεν είδα τόσο
 » νιο κορμι με τόσο γεροντικο κεφάλι. Τον αφίνω
 » στην καλοσύνη σου, Εξοχότατε, που απο τη δοκι-
 » μη σου, ξέρω, θα ξακουστει καλύτερα η αξία του.»

ΔΟΓΗΣ

Ακούτε το σοφο Βελάρη τί μας γράφει. Τώρα
 του λόγου του θάναυ, θαρρω, ο καθηγητης που
 μπαίνει.

Μπαίνει η ΠΟΡΣΙΑ ντυμένη δικηγορικα

Δώσε μου το χέρι σου. Έρχεσαι απο το γέρο-Βε-
 λάρη;

ΠΟΡΣΙΑ

Μάλιστα, Εξοχότατε.

ΔΟΓΗΣ

Κάθησε, καλως όρισε. Γνωρίζεις τί ναι η δια-
 φορα που συζητούμε τώρα μες στο δικαστήριο;

ΠΟΡΣΙΑ

Την ξέρω κατα βάθος την υπόθεση. Πιός είναι
 ο έμπορος εδω και πιός είναι ο Οθραίος;

ΔΟΓΗΣ

Σάηλοκ, Γενάρο, ελάτε εδω μπροστα κι'οι διο.

ΠΟΡΣΙΑ

Λεν τ'όνομά σου Σάηλοκ;

ΣΑΗΛΟΚ

Σάηλοκ το λένε τ'όνομά μου.

ΠΟΡΣΙΑ

Αλλόκοτή ναι, γ, δίκη που ζητας, μα τόσο νό-
 μιμη που δε μπορεί της Βενετίας ο νόμος να σε
 πολεμήσει όπως ενάγεις.

Στο Γενάρο

Σ'έχει στο χέρι του, δεν είναι αλήθεια;

ΓΕΝΑΡΟΣ

Μάλιστα, έτσι λέει.

ΠΟΡΣΙΑ

Το παραδέχεται τ'ομόλογο;

ΓΕΝΑΡΟΣ

Το παραδέχουμα.

ΠΟΡΣΙΑ

Τότε ο Οθραίος πρέπει να σε σπλαχνιστει.

ΣΑΗΛΟΚ

Πώς πρέπει; τί με βιάζει; Για ν'ακούσω.

ΠΟΡΣΙΑ

Σάηλοκ, δε θέλει βίασμα η σπλαχνια. Πέφτει
 σαν τη γλυκια βροχη που πέφτει απ'τα ουράνια

στο μέρος αποκάτου. Διπλα 'ναι βλογγημένη. Κι' αφτον που δίνει τον βλογα, κι' αφτον βλογα που παίρνει. Ναι, δυνατότατή 'ναι μες στα πιο δυνατα. Καλύτερα απο στέμμα σε βασιλεια τεριάζει. Το σκήφτρο του αν τη δύναμη της κοσμικης δείχνει εξουσίας, προσόντο σεβασμου και μεγαλείου, όπου των βασιλιάδων μας ο φόβος κάθεται κι' ο τρόμος, όμως πιο πάνου ακόμα στέκεται η σπλαχνια απο εξουσία και σκήφτρο. Μες στην καρδια των βασιλιάδων έχει θρόνο, είναι κι' αφτου προσόντο ακόμα του Θεου. Και γης τότε εξουσία φαίνεται πιο ναν τη μιάζει του Θεου, όταν σπλαχνια κολάζει τη δικαιοσύνη. Σάηλοκ, λοιπον, δικαιοσύνη αν είναι ο λόγος σου, μα συλλογίσου αφτο, πως μόνο απο δικαιοσύνη δε θα βλέπαμε κανεις μας σωτηρία. Σπλαχνια γυρέβουμε στην προσεφκη μας: κι' η ίδια αφτη μας προσεφκη μας λέει σπλαχνιας κι' εμεις να πράττουμε έργα. Μίλησα αφτα τα λόγια, έτσι: να μαλακώσω τη δικαιοσύνη που ζητας: μα αν επιμένεις, τότε πρέπει τ' αφστηρο Κριτήριο εδω τον έμπορο να τον καταδικάσει.

ΣΑΗΛΟΚ

Τα έργατά μου στο κεφάλι μου! Το νόμο, σας παρακαλω, το πρόστιμο, την πλερωμη του ομόλογού μου!

ΠΟΡΣΙΑ

Δεν έχει το ποσο ναν το πληρώσει;

ΒΑΣΑΝΗΣ

Ναι, εγω για αφτον το καταθέτω εδω στο δικαστήριο. Και το διπλώνω μάλιστα. Αφτο αν δε φτάνει, το κεφάλι μου, τα χέρια, την καρδια σας βάζω ενέχυρο δέκα φορες ναν το πληρώσω. Αφτο αν δε φτάνει, τότε θα φανει πως πνίγεται το δικιο απ' την κακία. Και σε θερμοπαρακαλω, το νόμο ξέσπασ' τον και πάρ' τον μια φορα στην εξουσία σου — κάνε μεγάλο δικιο, κι' ασ κανεις άδικο μικρο — και μην αφίσεις να χarei τον άναρδο αφτο Σατανα.

ΠΟΡΣΙΑ

Δε γίνεται. Δεν έχει μες στη Βενετια εξουσία για ν' αλλάξει νόμονε αναγνωρισμένο. Ως προηγούμενο θ' αναγραφεται κι' άπειρα λάθη μ' αφτο το παράδειγμα μέσα στο κράτος θα χυθουν. Δε γίνεται.

ΣΑΗΛΟΚ

Ο Δανιηλ ήρθε να κρίνει! ναίσκε, ο Δανιηλ! Ω προκομένε νιε μου δικαστη, πώς σε τιμω!

ΠΟΡΣΙΑ

Παρακαλω, να δω τ' ομόλογο.

ΣΑΗΛΟΚ

Νά το, σεβασμιότατε καθηγητη μου, νά το!

ΠΟΡΣΙΑ

Σάηλοκ, νά τριδιπλα σου τα προσφέρνευ τα φλουρια.

ΣΑΗΛΟΚ

'Ορκο, όρκο, έχω όρκονε στον ουρανο! Μα θέτε ψεφτορκια να βάλω στην ψυχη μου απανου; 'Οχι! όχι μήτε για τη Βενετια!

ΠΟΡΣΙΑ

Τ' ομόλογό 'ναι αλήθια ληξιπρόθεσμο, κι' έτσι μπορεί μ' αφτο ο Οθραίος ν' απαιτήζει νόμιμα μια λίτρα κρέας, στην καρδια σιμα σιμα κομένο. Κάνε έλεος: πάρ' τα τάλαρά σου τριδιπλα: πες μου να σκίσω το χαρτι.

ΣΑΗΛΟΚ

Σαν πλερωθει κατα τη ρήτρα. Το βλέπω, εσυ 'σαι δικαστης με νου: το νόμο τον γνωρίζεις και σωστότατα τον ξήγησες. Στο νόμο σε ξορκίζω — που τούσαι στήριγμά του, όπως σ' αξίζει — έλα πια στην απόφαση. Βάζω έρκο την ψυχη μου, ανθρώπου γλώσσα δε μπορεί να με γυρίσει. Τ' ομόλογό μου θέλω.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Μ' όλη μου την καρδια, παρακαλω, να βγάλτε την απόφαση.

ΠΟΡΣΙΑ

Καλα λοιπον, έτσι είναι: ετοιμάσε για το μαχαίρι του τον κόρφο.

ΣΑΗΛΟΚ

Ω ξακουσμένε δικαστη! ω εξοχότατό μου παλικάρι!

ΠΟΡΣΙΑ

Γιατι: ο σκοπος του νόμου και το νήμα σωστα τεριάζουν με το πρόστιμο που ορίζει εδω τ' ομόλογο.

ΣΑΗΛΟΚ

Σωστο! σωστο! Ω γνωστικε και τίμιε δικαστη! Πόσο πιο γέρος είσαι απ' ότι φαίνεσαι!

ΠΟΡΣΙΑ

Λοιπον τώρα άνοιξε τον κόρφο σου.

ΣΑΗΛΟΚ

'Ετσι το στήθος: έτσι λέει τ' ομόλογο... δεν είναι αλήθια, ξακουσμένε δικαστη;... κατάκοντα εκει στην καρδια... έτσι απαράλλαχτα το λέει.

ΠΟΡΣΙΑ

'Ετσι είναι. Έχει εδω τη ζυγαρια να ζιάσουμε το κρέας;

ΣΑΗΛΟΚ

Την έχω εγω έτοιμη.

ΠΟΡΣΙΑ

Και, Σάηλοκ, ένα γιατρο κράξε μ' έξοδό σου να σταματήσει τις πληγες, μήπως πεθάνει απο το αίμα.

ΣΑΗΛΟΚ

Τα γράφει αφτα τ'ομόλογο;

ΠΟΡΣΙΑ

Όχι· ορισμένα, μα και τί μ'άφτο; Καλο 'ναι ναν το κάνεις καν απο φιλανθρωπια.

ΣΑΗΛΟΚ

Δε βρίσκω τίποτα· δεν είναι μες στ'ομόλογο.

ΠΟΡΣΙΑ

Έλα, εου έμπορε, έχεις τίποτα να πεις;

ΓΕΝΑΡΟΣ

Σα λίγο πράμα· αρματωμένος είμαι κι' έτοιμος. Δώσ'μου το χέρ· σου, Βασάνη, κι' έχε για! Καημο μην τόχεις πως κατάντησα ως εδω για σένα. Τι σ' ένα πράμα η μοίρα μου μου φάνηκε έτσι πιο καλη παρ' ότι συνηθίζει· τι τόχει· πάντα σύστημα να θέλει τους κακότυχους ναν τα επιζουν τα πλούτη τους, κι' έτσι με λακωμένο μάτι και με σουφρωμένο κούτελο να βλέπουν γερατια γιομάτα φτώχεια· τώρα απο τέτιας δυστυχίας το σιγανο το βάζατο εμένα με θερίζει πριν. Δώσε τα χαιρετίσματα μου στην καλη σου τη γυναίκα. Δηγήσου της πώς τέλιωσε ο Γενάρος, πες της πόσο σ' αγαπούσα, μ'έναν καλο για μένα λόγο σαν πεθάνω· και σαν την αποπαις την ιστορία, πες της να κρίνει αν ο Βασάνης είχε μια φορα ένα φίλο. Το φίλο σου πως χάνεις μην πικραίνεσαι, κι' εκείνος δεν πικραίνεται το χρέος σου πως σου πληρώνει· γιατί μονάχα αν χώσει το μαχαίρι του βαθια ο Οθραίος, εγω σε μια στιγμή μ'όλη μου τότε την καρδια θα σ'το πληρώσω.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Γενάρο, έχω γυναίκα που την αγαπω σαν τη ζωη την ίδια· όμως ζωη, γυναίκα, κι' όλονε μαζί τον κόσμο εγω καλύτερα δεν τάχω απ'τη ζωη σου. Όλα τα χάνω, ναι τα κάνω όλα θυσία εφτους σ'αφτον εδω το Σατανα για να σε λεφτερώσω εσένα.

ΠΟΡΣΙΑ

Πολλα σπολλάτ'η δε θα σούλεγε η γυναίκα σου αν είταν κάπου εδω και σ'άκουγε την προσφορα.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Έχω κι'εγω γυναίκα που τήνε λατρέβω, ένας Θεος το ξέρει. Άμποτε νάτανε στον ουρανο, μα να παρακαλούσε κάποιον άγιο για ν'αλλάξει αφτο το σκυλοβρις.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Καλα που το προσφέρνεις πίσω της· γιατί η, αποθυμα σου αλλιως θα σούκανε το σπίτι σου κουδάρια.

ΣΑΗΛΟΚ. (απο μέσα του)

Κοίτα τους χριστιανους τους άντρες τί 'ναι! Έχω κι'εγω μια κόρη· αγ άντρα ας είχε αφτη απ'του Βαραβα τη φύτρα μα όχι χριστιανο! (Αφα)

Α' παράρτημα του "ΝΟΥΜΑ",—'Αριθ. φύλλον 412

Χασομερούμε· δώσε, σε παρακαλω, ένα τέλος στην απόφαση.

ΠΟΡΣΙΑ

Μια λίτρα απ'του εμπόρου εδω τη σάρκα είναι δικη σου. Την απονέμει το Κριτήριο, ο νόμος σου τη δίνει.

ΣΑΗΛΟΚ

Ω δίκιε δίκιε μου κριτη!

ΠΟΡΣΙΑ

Και πρέπει ναν την κόψεις απ'τα στήθια του. Δίνει την άδια ο νόμος, το Κριτήριο τ'απονέμει.

ΣΑΗΛΟΚ

Ω μυριοπροκομένη δικαστη! Αποφασίστηκε· έλα ετοιμάσου.

ΠΟΡΣΙΑ

Καρτέρα μια στιγμή, έχει κάτι άλλο ακόμα. Τ'ομόλογο αίμα δε σου δίνει μήτε μια σταλια· τα λόγια 'ναι ρητα, μια λίτρα κρέας. Νά το λοιπον τ'ομόλόγό σου, παρ' τη λίτρα σου το κρέας. Μα κόβοντας μια στάλα αν χύσεις αίμα χριστιανου, το βιος σου, κινητο κι'ακίνητο, κτα της Βενετίας το νόμο σου δημέβεται απ'το κράτος.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Ω τίμει δικαστη!—μωρ'άκουσ' τα, Τσιφούτη—ω προκομένη δικαστη!

ΣΑΗΛΟΚ

Έτσι είναι ο νόμος;

ΠΟΡΣΙΑ

Δες τ'άρθρο μοναχος σου. Τι αφου δικαιοσύνη μας ζητας, θα βρεις δικαιοσύνη, μη φοδάσαι, πιο παρ' όσο θέλεις.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Ω προκομένη δικαστη!—τ' ακουε, Τσιφούτη μου—νά προκομένος δικαστης!

ΣΑΗΛΟΚ

Παίρνω την προσφορα λοιπον· πλερώστε τριδιπλο τ'ομόλογο, κι'ας πάει ο χριστιανος δουλια του.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Νά τα τάλαρα.

ΠΟΡΣΙΑ

Σιγα. Κάθε δικαιοσύνη θαν τη λάβει. Αγάλια... μη βιασίματα... το πρόστιμο και τίποτα άλλο δε θα λάβει.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Όχου, Τσιφούτη μου, νά τίμιος δικαστης, νά διαδασμένος δικαστης.

ΠΟΡΣΙΑ

Έτσι λοιπον τοιμάσου ναν το κόψεις. Μη χύσεις αίμα· μήτε και να κόψεις λίγο ή πιο πολυ, παρασωστα μια λίτρα. Αν πάρεις πιο πολυ ή πιο λίγο

απο σωστα μια λίτρα, νά τόσο όσο το κάνει πιο αλαφρυ ή βαρυ κι'ένα φτωχο σταρόπορο ή και το εικοστο του ακόμα μέρος, τί λέω; η ζυγαρια σου αν γύρει και μιας μόνης τρίχας βάρος, τελιώνεις χάθηκες, κι'όλο το βιος σου σου δημέβεται.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Δέφτερος Δανιηλ. Οβριε, ο Δανιηλ! Τώρα, Τσιφούτη, σε βαστω απ'τα διο σου!

ΠΟΡΣΙΑ

Τί στέκεται ο Οβραίος; Πάρ' το πρόστιμό σου.

ΣΑΗΛΟΚ

Δώστε μου το κεφάλαιο κι'αφίστε με να φύγω.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Έτοιμο τόχω' νά το.

ΠΟΡΣΙΑ

Τ' απόρριψε μπροστα στο δικαστήριο. Θα λάβει απόλυτη δικαιοσύνη και τ'ομόλογό του.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Ο Δανιηλ, και πάλι εγω σας λέω, ο Δανιηλ! Τσιφούτη μου, έχε την εφη που μούμαθες αφτη τη λέξη.

ΣΑΗΛΟΚ

Δε θαν το λάδω μήτε το κεφάλαιο;

ΠΟΡΣΙΑ

Τίποτα δε θα λάβεις, μοναχα το πρόστιμο κι'αφτο με κίντυνό σου.

ΣΑΗΛΟΚ

Τότες λοιπον χαλάλι ας του το κάνει ο διάολος! Φέβγω, άλλα λόγια πια δε θέλω.

ΠΟΡΣΙΑ

Καρτέρα, Οβραίε. Ο νόμος σε τσακώνει κι' απ'αλλου. Είναι γραμένο μες στις Βενετιας τους νόμους, αν εναντίον ξένου αποδειχτει πως μ'ίσια μέσα ή πλάγια θέλει ν'αφανίσει Βενετο, αφτος του παίρνει το μισο του βιος' τ'άλλο μισο, το κράτος, κι'η ζωη του αφίνεται στο έλεος του Δόγη δίχως έφεση. Σ'αφτη τη θέση βρισκεσαι κι'εου. Τι φαίνεται φως φανερα πως μ'ίσια μέσα και με πλάγια θέλησες ως και να θανατώσεις τον αντιδικο, κι'ένοχος είσαι της ποινης που απάγγειλα. Στα γόνατα λοιπον και ζήτησε σπλαχνια απο το Δόγη!

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Ζήτα την άδια του να πας να κρεμαστείς! Οσοόσο, αφου το βιος σου πάει στο κράτος, δε θα σου μείνει μήτε ενος σκοινιου καν η αξία' πρέπει λοιπον να σε κρεμάσουν μ'έξοδα του κράτους.

ΔΟΓΗΣ

Μα για να δεις τη διαφορά της γνώμης μας, πριν το ζητήσεις, σου χαρίζω τη ζωη. Όσο για το μισο σου βιος, αφτο 'ναι του Γενάρου' τ'άλλο

μισο που πάει στο κράτος, ίσως σε πρόστιμο τ'αλλάξω αν μετανιώσεις.

ΠΟΡΣΙΑ

Του κράτους ναι, όχι όμως του Γενάρου.

ΣΑΗΛΟΚ

Όχι όχι, πάρε τη ζωη μου κι'όλα μου, μη μου χαρίζεις τίποτα! Το σπíti μου μου παίρνεις, σα μου πάρεις τ'αντιστύλι του μου παίρνεις τη ζωη, τα μέσα σα μου πάρεις που με ζούνε.

ΠΟΡΣΙΑ

Γενάρο, δε μπορείς εσυ να κάνεις κάπια συγκατάβαση;

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Χάρισμα την τριχια και τίποτα άλλο, για όνομα Θεου!

ΓΕΝΑΡΟΝ

Παρακαλω το Δόγη κι'όλο το Κριτήριο να μην του το δημέψτε το μισο του βιος. Με σώνει εμένα αν μοναχα μ'αφίσει τ'άλλο το μισο στα χέρια μου, και σαν πεθάνει ναν το δώσω πίσω εφτους στο νιο που τις προάλλες τούκλεψε την κόρη του, όμως με διο όρους' πρώτα για αφτη τη χάρη πως θα γίνει αμέσως χριστιανος, κι'έπειτα πως μες στο Κριτήριο εδω θα γράφει του γαμπρου του του Δορέντζου και της κόρης του όλο το βιος π'αφίσει σαν πεθάνει.

ΔΟΓΗΣ

Να γίνει ει' δ'αλλιως ξελέω τη χάρη που τ'απόνειμα.

ΠΟΡΣΙΑ

Σάηλοκ, τί λες; το δέχεσαι;

ΣΑΗΛΟΚ

Το δέχουμαι.

ΔΟΓΗΣ

Κάνε το έγγραφο, γραμματικε, της δωρεας.

ΣΑΗΛΟΚ

Παρακαλω σας, να πηγαίνω αν δε σας μέλει. Καλα δεν είμαι. Στείλτε μου το έγγραφο, κι'εγω το υπογράφω.

ΔΟΓΗΣ

Σύρε, μα ναν το κάνεις.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Σα σε βαφτίζουν, ο παπας θα σε σταβρώσει μα αν είμουνα κριτης εγω, όχι παπας, μον μπόγιας θα σε σταβρώνε.

Φέβγει ο ΣΑΗΛΟΚ

ΔΟΓΗΣ (στην Πόρσια)

Κύριε, παρακαλω ναρθεις μαζί να φάμε.

ΠΟΡΣΙΑ

Παρακαλω την Εξοχότητά σου να με συμπαθήσεις. Πρέπει να φύγω απόψε για την Πάδοβα, κι'είναι καλύτερα να ξεκινήσω αμέσως.

ΔΟΓΗΣ

Λυπούμαι που δεν εφκαιρεις. Γενάρο, αντάμειψε τον Κύριο εδώ τι του χρωστας πολλά κατα τη γνώμη μου.

Φέβγουν ο ΔΟΓΗΣ, οι ΠΡΟΕΣΤΟΙ κι' οι ΑΚΟΛΟΥΘΟΙ

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αγαπητε μου Κύριε, εμένα και το φίλο μου μας γλύτωσε η σοφία σου απο φριχτες τρομάρες σήμερα. Μ'όλο το θάρρος το λοιπον για τους εβγενικούς σου κόπους σου προσφέρουμε τις τρεις χιλιάδες του Οβραίου.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Κι' ακόμα η αφοσίωσή μας κι' η αγάπη μας είναι δικη σου δια βίου.

ΠΟΡΣΙΑ

Σε σώνει, σε πληρώνει. Με σώνει εμένα που σας γλύτωσα, κι' έτσι θαρρω καλοπληρώθηκα. Καρδια πιο φιλοχρήματη απο 'φτο ποτες δεν είχα. Ελπίζω θα με θυμηθείτε, ανίως ξανανταμωθούμε. Και τώρα έχετε για, γιατί πηγαίνω.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αγαπητε μου Κύριε, δε μπορω, μον πρέπει να σε προσπαθήσω ακόμα. Κάτι να μας θυμάσαι δέξου, ως δώρο κι' όχι πληρωμη. Παρακαλω, διο χάρες κάνε μου, όχι να μη μου πεις και να με συμπαθήσεις.

ΠΟΡΣΙΑ

Σαν επιμένεις και καλα, λοιπον ας είναι.

(Στο ΓΕΝΑΡΟ)

Δώσ' μου σινιορ Γενάρο, τα χειρόχτια σου, θαν' τα φρω να σε θυμάμαι.

(Στο ΒΑΣΑΝΗ)

Κι' έτσι για αγάπη σου παίρνω απο σένα αφτο το δαχτυλίδι... Μην το τραβας το χέρι πίσω δε θα σου πάρω τίποτα άλλο, κι' απ' αγάπη μήτε εσυ δε θα μου τ'αρνηθεις αφτο.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αχ τί 'ναι αφτο το δαχτυλίδι, αγαπητε μου Κύριε, τίποτα δεν είναι ντροπης να σου το δώκω.

ΠΟΡΣΙΑ

Δε θέλω τίποτα άλλο, παρ' αφτο. Και τώρα μάλιστα, θαρρω, σα να μου το τραβα η καρδια.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Έχει άλλη πιο μεγάλη σημασία αφτο, δεν είναι ο λόγος της αξίας. Το δαχτυλίδι εγω της Βενετίας το πιο πολύτιμο με το ντελάλη να σου βρω και να σ' το δώκω μα αφτο, μην το γυρέθεις, σε παρακαλω.

ΠΟΡΣΙΑ

Είσαι, σινιόρε, ανοιχτοχέρης με τις προσφορες, το βλέπω. Να ζητιανέθω πρώτα μ' εμάθες και

τώρα πάλι με μαθαίνεις, φαίνεται, πως απαντούνε στους ζητιάνους.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αφτο το δαχτυλίδι τόχω απ' τη γυναίκα μου. Και σα μου το φορούσε, μούπε και της έταξα να μην το χάσω, να μην το πουλήσω, και να μην το δώκω σ' άλλον.

ΠΟΡΣΙΑ

Με τέτια πρόφαση κι' άλλοι πολλοι οικονόμησαν τα δώρα τους. Αν η γυναίκα σου έχει μια σταλια μυαλο και μάθει εγω ποσο πολυ τ' αξίζω αφτο το δαχτυλίδι, και τόσο θα γιατι μου τόδωκες δε θα βαστάξει: κάκια. Σ' αφίνω για λοιπον!

Φέβγει η ΠΟΡΣΙΑ κι' η ΝΕΡΙΤΣΑ

ΓΕΝΑΡΟΣ

Βασάνη, φίλε, δώσ' του το το δαχτυλίδι. Η δουλεψή του κι' η αγάπη μου μαζί, πες πως αξίζουν όσο και της γυναικός σου η προσταγή.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Πήγαινε, Γρατιανε μου, τρέχα, πρόφτασέ τον. Δώσ' του το δαχτυλίδι, κι' αν μπορεις, να μας τον φέρεις στου Γενάρου.

Φέβγει ο ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Έλα, να πάμε εμεις αμέσως σπίτι. Και το πρωί νωρίς κι' οι διο πετούμε κατ' το Μπελμόντο. Έλα λοιπον, Γενάρο.

Φέβγουν

ΣΚΗΝΗ Β

Βενετια. Δρόμος

Έρχεται η ΠΟΡΣΙΑ κι' η ΝΕΡΙΤΣΑ

ΠΟΡΣΙΑ

Ρώτα να βρεις πού'ναι το σπίτι του Οβραίου: ανέβα δώσ' του το χαρτι να υπογράψει. Φέβγουμε απόψε για ναν τους προκάνουμε μια μέρα πριν τους άντρες μας στο σπίτι. Ετούτο το χαρτι θαν τον καλοκαρδίσει το Λορέντζο.

Έρχεται ο ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Καλα, άρχοντά μου, που σε πρόφτασα. Γιατι το ξανασυλλογίστηκε ο σινιορ Βασάνης, και σου στέλνει νά το δαχτυλίδι, και παρακαλει τη συντροφια σου στο τραπέζι.

ΠΟΡΣΙΑ

Αφτο, λυπούμαι, δε μπορω. Όμως το δαχτυλίδι του το δέχομαι μετα χαρας, και ναν του πεις, παρακαλω, πως τον εφχαριστω. Κάνε μου και τη χάρη, δέξε του γραμματικου μου μια στιγμή του γέρο-Σάηλοκ πού'ναι εδώ το σπίτι.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Μετα χαρας σου.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Κύριε, διο λόγια, σε παρακαλω.

(Στην ΠΟΡΣΙΑ)

Θα δω αν μπορω να πάρω και το δαχτυλίδι μου απ' τον άντρα το δικό μου, που μ'ορκίστηκε ναν το φυλάξει όσο που να πεθάνει.

ΠΟΡΣΙΑ

Σ'το εγγυούμαι, θαν το πάρεις. Όρκους και παραόρκους θα μας κάνουν πως τα δώκανε τα δαχτυλίδια σ'άντρες· μα το σκοπο μας πάντα εμεις· κι' όσο εκείνοι όρκους, πιο πολλους εμεις. Εμπρος· καιρο μη χάνεις. Ξέρεις πού θα προσμένω.

ΤΕΡΙΤΣΑ

Λοιπον το σπίτι μου το δείχνεις, παλικάρι:

ΜΕΡΟΣ Ε

ΣΚΗΝΗ Α

Μπελμόντο. Δεντροστοιχία μπροστα στις

Πόρσιαι τον πύργο

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ και ΓΕΤΣΙΚΑ

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Δες το φεγγάρι· ολόφωτο πώς λάμπει! Τέτια νύχτα όταν τ'αγέρι τα δεντρα φιλούσε αγάλια αγάλια δίχως κανένα φίθυρο να κάνουν, τέτια νύχτα στης Τριας λεν τον καστρότοιχο ανέθηκε ο Τρωίλος και την ψυχη του στέναζε προς τ'αντικρυ καλύδια, έπου έμενέ του η άπιστη Χρυσούλα.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Τέτια νύχτα δειλα δειλα απας στη δροσια νυχοπατούσε η Θίσθη, και το λιοντάρι πριν το δει, τον ήσκιο του ειδη πρώτα και τρομασμένγ γύρισε να φύγει.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Τέτια νύχτα απάνου στάθηκε η Διδω στο περιγιαλί τ'άγριο κι' έγενεφε με κλωνάρι ιτίας στο φιλο της καρδιας της πίσω να πάει να σμιζουνε και πάλλι.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Τέτια νύχτα μάζεθε ρίζες μαγικες η Μήδια για να δώσει του γέρο - Αίσονα ζωη καινούργια.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Τέτια νύχτα ξέκοψε η Γέτσικα κρυφα απο του πλούσιου Οθραίου, και μ'άσφατο αγαπητικό παραίτησε τη χώρα της Βενετίας για τ'όμορφο Μπελμόντο.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Τέτια νύχτα ο νιος Λορέντζος άμωσε πως τη γλυκαγαπούσε, και την ψυχη της έκλεψε μ'όρκους πολλους αγάπης, πολλους όμως αληθινο κανέναν.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Τέτια νύχτα κακολογούσε η Γέτσικα, σαν όμορφη στριγγλίτσα, το φιλο που τη λάτρεβε, κι' αφτος τη συμπαθούσε.

ΓΕΤΣΙΚΑ

Θα σε ξεπαρανύχτιζα, αν δεν ερχόταν κάποιος. Μον στάσου! ακούω πάτημα.

Έρχεται ο ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Πιός έρχεται έτσι γλήγορα μέσα στη σιγαλια της νύχτας;

ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Φίλος.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Φίλος; τί φίλος; Τ'όνομά σου, φίλε, σε παρακαλω.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Στέφανο λένε τ'όνομά μου. Και φέρνω μήνημα πως η κυρα μου θάναι· εδω πριν ξημερώσει. Μεσ σ'έξωκλήσα τώρα αργοπορει, και γονατίζει και προσέφκεται ναν της βλογήσει ο Ίψιστος το γάμο της.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Πιός έρχεται μαζί της;

ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Κανεις, μον ένας άγιος ερημίτης με την παρακώρη της. Παρακαλω, μου λέτε αν γύρισε ο αφέντης μου;

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Όχι, δε γύρισε, μήτ' έχουμε ειδησή του. Μα πάμε μέσα, Γέτσικα, επίσημα να τοιμαστούμε για το καλως όρισες της νοικοκυροπούλας του σπιτιου.

Έρχεται ο ΣΑΧΑΛΟΤΟΣ

ΣΑΧΑΛΟΤΟΣ

Γουγου γουγου, γουρουγουγου γουγου! (κάνει σα να παίζει βούκινο).

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Πιός θορυβει;

ΣΑΧΑΛΟΤΟΣ

Γουγου! Μην είδατε τον κυρ Λορέντζο και την κυρα Λορέντζαινα; Γουγου γουγου!

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Μη σκούζεις έτσι, βρε παιδι! Εδω.

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Γουγου! Πού πού;

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Εδώ.

ΣΑΧΑΟΤΟΣ

Πες του, έφτασε ένας ταχυδρόμος απο τον αφέντη μου με το ντορβα του γιομάτο νέα πρώτης. Ο αφέντης φτάνει εδω πριν ξημερώσει.

Φέβγει ο ΣΑΧΑΟΤΟΣ

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Χρυσή μου αγάπη, ας μπορούμε μέσα να προσμένουμε ως να φτάσουν. Ωστόσο δεν πειράζει τί να μπορούμε μέσα; Στέφανε φίλε, πες τους μες στο σπίτι, σε παρακαλώ, πως έρχεται η νοικοκυρα. Και στείλε τα βιολια σας όξω εδω στον ανοιχτόνε αέρα.

Φέβγει ο ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Γλυκα στον όχτο αφο το φως του φεγγαριου κοιμάται. Εδω ας καθήσουμε, και των βιολιων ο ήχος μες στην ακουη μας ας κρυφογλυστρα. Η νύχτα, η καλοσύνη, η σιγαλια τεριάζουν με τους τόνους της γλυκις της αρμονίας. Κάθησε, Γέτρικα. Κοίτα το θόλο τ' ουρανου πώς είναι πυκνοκέντητος με δίσκους απ' ολόλαμπρο χρυσάφι. Και τ' άστρο που θωρας το πιο μικρο σαν αγγελοόδι τραγουδάει στην κίνησή του, αγάλια αγάλια συνδέθοντας τ' αθωσθλέφαρα τα Χερουβεϊμ. Τέτια αρμονία ζει μες στις αθάνατες ψυχες· μα εμεις δεν την ακούμε, ενόσω έτσι κακότεχνα την κλείνει μέσα ο χωματόπλαστος αφοτος του μαρασμου μαντάας.

Έρχονται οι ΜΟΥΣΙΚΟΙ

Ελάτε εσεις ξυπνήστε μ' έναν ύμνο την Αθγουόλα. Οι τόνοι σας οι πιο γλυκοι ας διαβούνε ως στην αφέντρας σας την ακουη, και σπίτι ας την τραβήξει η μουσικη.

Παίζουν οι ΜΟΥΣΙΚΟΙ

ΓΕΤΣΙΚΑ

Εγω χαρούμενη, ποτες δεν είμαι σαν ακούω μουσικη.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Ο λόγος είναι πως προσέχει ο νους σου. Είδες ποτε κάνα άγριο κι' εθελόκακο κοπάδι ή νια πουλάρια κι' αχαλίνωτα που τρέχουν με τρελλα πηδήματα, που χλιμιντρίζουν και μουγκρίζουν δυνατα, γιατι έχουν αναμένο μες στις φλέβες αίμα; Μόλις τυχον ακούσουν σάλπιγγα και παίζει ή κάναν ήχο μουσικο, και τότε ίσως τα δεις να σταματήσουν όλα μονομας, κι' η αγριάδα των ματιων τους να μερώσει απ' τη γλυκια τη δύναμη της μουσικης. Για αφο κι' ο ποιητης παράστησε πως ο Ορφείας έσαιρνε λιθάρια, δέντρα, ρέματα· γιατι δεν έχει τίποτα στον κόσμο—θες σκληρο, θες απελέκητο ή γιομάτο λύσσα—που τη φύση η μουσικη

Α παράρτημα του "ΝΟΥΜΑ", — Αριθ. φύλλου 413

να μην του αλλάζει εκείνη τη στιγμή. Άνθρωπος με γυμνη καρδια απο μουσικη, που δεν τον συγκινάει η μαγικια αρμονία, αφοτος για απάτες είναι κανωμένος, για αρπαγες και προδοσίες· θολα της κεφαλής του τα νοήματα σα νύχτα, μάβρη σαν Κόλασή· ναι η γνώμη του. Άνθρωπο τέτιο μην τον πιστεφτεις ποτες σου. Άκου τη μουσικη.

Έρχεται η ΠΟΡΣΙΑ κι' η ΝΕΡΙΤΣΑ απ' αλάργα

ΠΟΡΣΙΑ

Το φως που βλέπεις καίει μες στο χαγιάτι μου. Δες τί μακρια που στέλνει αφο το λυχναράκι τις αχτίδες του! Παρόμια λάμπει έργο καλο μέσα στον πλάνο κόσμο.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Σαν έφεγγε η σελήνη, δεν το βλέπαμε το φως του.

ΠΟΡΣΙΑ

Έτσι θολώνει η πιο μεγάλη δόξα τη μικρη. Φεγγοβολάει σα βασιλιας ο υπουργος ως να προβάλει εκείνος· αδιάζει τότε η δόξα του σάμπως μεσόχωρο νερο μες στου ωκεανου την καταβόθρα. Άκουσ; Η μουσικη.

ΝΕΣΙΤΣΑ

Η μουσικη σου, του σπιτιου, κυρία.

ΠΟΡΣΙΑ

Βλέπω πως τίποτα δεν έχει αξία απόλυτη· ακούγεται, νομίζω, πιο γλυκια πολυ παρ' ότι την ημέρα.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Η σιγαλια της δίνει αψη τη χάρη.

ΠΟΡΣΙΑ

Ο κόρακας λαλει όσο κι' ο σκορδαλος γλυκα σα δεν ακούγονται μαζί, κι' ίσως τ' αχθόνι αν κελαιδούσε την αθγη, σα σκούζει κάθε χήνα, ο κόσμος δε θαν τόχε έτσι τραγουδιση καλλίτερο απ' τον τρυποφράχτη. Στον κόσμο πόσα πράματα δε γίνονται μόνο στην ώρα τους ωραία ή τέλεια, δε βρίσκουν μόνο τότε το σωστο τους έπαινο! (Στους μουσικους) Σωπάστε τώρα! Η σελήνη με το τέρι της κοιμάται και δε θέλει να ξυπνήσει.

Πάθει η μουσικη

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Της Πόρσιας είναι αψη η φωνη, σου βάζω ότι κι' αν πεις.

ΠΟΡΣΙΑ

Με γνώρισε όπως ο τυφλος τον κούκκο, απ' τη φωνη την άσκημη.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Αγαπητη κυρία, κάλως όρισες στον πύργο σου.

ΠΟΡΣΙΑ

Πήγαμε να προσεφκηθούμε για τους άντρες μας, κι' άμποτε οι προσεφκες μας ναν τους έφεραν καλο! Γύρισαν σπίτι;

ΛΟΡΕΝΤΖΟ*

Δε γύρισαν ακόμα όμως έστειλαν να πουν πως έρχονται.

ΠΟΡΣΙΑ

Νερίτσα, σύρε μέσα, και να πεις των δούλων μου να κάνουν πως δε λείψαμε απο δω. Κί'εσου, Λορέντζο. Γέτοιμα, κί'εσου το ίδιο.

Ακούγεται βούκινο

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Ο άντρας σου νά! φτάνει· ακούω το βούκινό του. Κυρία, μη φοβάσαι, εμεις δε μαρτυράμε.

ΠΟΡΣΙΑ

Η νύχτα αφτη είναι λες αρρωστημένη μέρα μοναχα· φαίνεται λίγο πιο χλωμη· μέρα σαν όταν είναι ο ήλιος μες στα σύγνερα.

Έρχονται ο ΒΑΣΑΝΗΣ, ο ΓΕΝΑΡΟΣ κι' ο ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ με τους ακόλουθούς τους

ΒΑΣΑΝΗΣ

Θάχαμε μέρα εμεις με τους Αντίποδες μαζί, αν έβγαίνες εσυ σα λείπει ο ήλιος.

ΠΟΡΣΙΑ

Ας φέρνω φως κι'αλάφρωση, μα κι'αλαφρια ας μην είμαι· γιατί η γυναίκα η αλαφρια κάνει βαρύνκαρδο τον άντρα, κί'έτσι ποτε ο Βασάνης μου μη γίνει απ'αφορμη μου. Ωστόσο, όλα δεξα ας τα φέρει ο Ύψιστος! Άντρα μου, καλως ήρθες σπιτί.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αγάπη μου, σ'εφχαριστω. Δέξου καλα το φιλο μου. Αφτος είναι ο Γενάρης, είναι αφτος ο άνθρωπος, που τόσες τόσες χάρες του χρωστω.

ΠΟΡΣΙΑ

Πρέπει πολλα ναν του χρωστας με κάθε δίκιο, τι καθως άκουσα, κί'αφτος πολλα για σένανε χρωστούσε.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Χρωστούσα ή όχι, όλα ξεπλερώθηκαν.

ΠΟΡΣΙΑ

Μετα χαρας σε βλέπουμε στον πύργο μας. Άλλως αφτο τεριάζει να φανει κί'όχι με λόγια· για αφτο ας αφήνω τ'αδιανα φιλοφρονήματα.

Ο ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ κι'η ΝΕΡΙΤΣΑ φαίνονται πως μιλουν χάρια

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Μα το φεγγάρι εκει, σ'ορκίζουμαι πως μ'αδικας. Τόδωκα αλήθεια στο βοηθο του δικαστη, που έτσι ναν τούχαν κόψει και τα διο του—αδιάφορο—αφου το παίρνεις έτσι, αγάπη μου, κατάκαρδα.

ΠΟΡΣΙΑ

Πώς; μάλωμα απο τώρα σας; τί τρέχει;

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Νά, για μια λώθρα μάλαμα, ένα φωροδαχτυλίδι που μου χάρισε μ'ένα ρητο γραμμένο απά-

νου για τον κόσμο ολόκληρο, καθως το στίχο του μαχαιροφτιάστη, στο μαχαίρι απάνου. «Αγάπα με και μη μ'αφίνεις».

ΝΕΡΙΤΣΑ

Τώρα τί λες για αξία και ρητα; Μου ορκίστηκες, σα σ'τόδωκα, ναν το φορας ως να πεθάνεις, κί' ακόμα και στον τάφο ναν το πάρεις. Αν όχι εμένα, μα τους όρκους σου έπρεπε να σεβαστεις και να μην το ξεκάνεις. Το πήρε, μάλιστα, ο βοηθος του δικαστη· όμως το ξέρω εγω πως ο βοηθος που τόλαβε, ποτες το μάγουλό του δε θα βγάλει τρίχα.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Θα βγάλει, αν ζήσει κί'ανθρωθει.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Μάλιστα, αν οι γυναίκες ζουν κί'αντρώνονται.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Μάρτυρας ο Θεος σου λέω, το χάρισα σ'ένα παλικαράκι, σ'ένα να πεις παιδι, μικράκι κατσιασμένο, όχι αφηλότερο απο σένα, το βοηθο του δικαστη· ναι, σ'ένα φαφλατόπαιδο που το ζητούσε για τον κόπο του. Αδύνατο όχι ναν του πω, κί'αν έπεφτα νεκρος.

ΠΟΡΣΙΑ

Δεν έκανες καλα, πρέπει ίσα να σ'το πω, ν'αφήκεις έτσι αδιάφορα το πρώτο δώρο της γυναίκας σου· δώρο που μ'όρκους κέλλησες στο δάχτυλο, που ως μες στη σάρκα σου το σφήνωσες με πίστη. Τούδωκα εγω ένα δαχτυλίδι· του καλου μου, κί'όρκο του πήρα πως ποτε δε θαν τ'αφήκει· νά τος εδω, παίρνω για αφτον εγω ότι θέλεις όρκο, δε θαν τ'άφινε, δε θαν το σάλεβε απ'το δάχτυλο, κί'όλους τους θησαβρους ναν τούδιναν του κόσμου. Σου λέω, αλήθεια, Γρατιανε, πάρα πολυ σκληρη αφορμη της δίνεις να πικραίνεται· νάμουν εγω, μα θάχανα το νου μου!

ΒΑΣΑΝΗΣ

Μωρε καλύτερα, νάθε το κόψω το ζερβου μου χέρι και να ορκίζουμουν πως διαφετέβοντάς το τέχασα το δαχτυλίδι.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Μα κί'ο σινιερ Βασάνης τόδωκε το δαχτυλίδι του στο δικαστη που το ζητούσε και καλα, και που μα την ψυχη μου τ'άξιζε. Και τότες το παιδι, ο γραμματικός, πούκανε τα γραφίματα, με παρακάλεσε ναν του χάρισω το δικο μου. Και μήτε ο δικαστης μήτε ο βοηθος δε θέλανε άλλο τίποτα παρα τα διο τα δαχτυλίδια.

ΠΟΡΣΙΑ

Τί δαχτυλίδι χάρισες, Βασάνη μου; Όχι, ελπίζω, το δικο μου.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αν μούταν δυνατο σιμα στο φταιξιμο να πω και μια ψεφτιά, θα σούλεγα πως όχι· μα βλέπεις, πάσι, δεν τόχω πια στο δάχτυλό.

ΠΟΡΣΙΑ

Το ίδιο λείπει η πίστη, κι' απ' την ψέφτρα σου καρδια. Παίρνω όρκο το Θεο, δε θα με δεις στο στρώμα σου ως που να δω κι' εγω το δαχτυλίδι.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Και μήτε στο δικο μου εσυ, ως να ξανάδω το δικο μου.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Αχ φως μου, αν ήξερες σε πιόν το χάρισα το δαχτυλίδι, αν ήξερες για πιόν το χάρισα το δαχτυλίδι, αν ένιωθες για τί το χάρισα το δαχτυλίδι, πως άθελα χωρίστηκα το δαχτυλίδι, που τίποτα δεν ήθελαν παρα το δαχτυλίδι, δε θα βαστούσες, φως μου, τέτια νάκια για το δαχτυλίδι.

ΠΟΡΣΙΑ

Αν ήξερες τη χάρη του δαχτυλιδιου, ή τη μιση της την αξία αφτης που σουδωκε το δαχτυλίδι, ή πόσο σ'ατιμάζει που δε φύλαξες το δαχτυλίδι, τότες δε θα χωρίζουσον το δαχτυλίδι. Και βρίσκεται τόσο παράλογη ψυχη, π' αν σ' έμελε με ζήλο κάπως ναν το διαφεντέψεις, θάχε τη χωριαιτα να θέλει και καλα το πράμα που εσυ είχες ιερο; Εδω η Νερίτσα μ' άνοιξε τα μάτια: κάπια γυναίκα σου το πήρε, βάζω το κεφάλι μου.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Όχι, όχι στην τιμη μου, φως μου, όχι μα την πίστη μου, γυναίκα δεν το πήρε, μόνε ο καθηγητης π' απόρριψε ως τρεις χιλιάδες τάλαρα κι' ήθελε το δαχτυλίδι. Και τούπα εγω πως δεν το δίνω και τον άφηκα να φύγει: δυσαρεστημένος: αφτον σου λέω πούχε γλυτώσει τη ζωη την ίδια του πιστου μου φίλου. Και τί ήθελες, ψυχη μου, ναν του πω; Έτσι αναγκάστηκα ναν του το στείλω πίσω του: ντροπη κι' εδγένια με στενοχωρούσε: δεν ήθελα η τιμη μου απ' αχαριστια και τόσο να μελανωθεί. Συμπάθα με, ψυχη μου: μα τ' άγια αφτα τα φώτα της νυχτος, αν είσουν, εκειπέρα, η ίδια θα μου το ζητούσες ναν το δώκεις του καθηγητη.

ΠΟΡΣΙΑ

Πρόσεχε τον καθηγητη καμια φορα μην έρθει εδω κοντα στο σπίτι μου. Σαν έχει το πετράδι: π' αγαπούσα, αφτο που ορκίστηκες να μου φυλάξεις, θα γίνω ανοιχτοχέρα σαν κι' εσένα. Σε τίποτα δε θαν του πω όχι, ότι κι' αν έχω ναι μήτε αν θέλει το κορμι μου, και τ' αντρος μου ακόμα το κρεβάτι. Πως θαν τον μάθω, θαν τον μάθω, κι' ένια σου για αφτο. Μην κοιμηθεις έξω απ' το σπίτι μήτε μια νυχτια, μον σαν τον Άργο φύλα με: γιατι αν δε με φυλάξεις, αν μ' αφήκεις μοναχη, μα την τιμη μου ορκίζουμαι, π' ακόμα είναι δικη μου, θα πάρω τον καθηγητη στην αγκαλια μου.

ΝΕΡΙΤΣΑ

(στο Γρατιανο)

Κι' εγω θα πάρω το βοηθο του. Σκέψου λοιπον, κι' αν θέλεις αφήσέ με να προσέχουμαι μονάχη.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Καλα, όπως αγαπας. Μον να μην τον τσακώσω εγω, γιατι του τρίβω το κοντύλι: του στη μούρη.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Αφτες οι δυσαρέσκεις, εγω'μαι η δύστυχη αφορμη και γίνονται.

ΠΟΡΣΙΑ

Εσυ, σινιόρε, μη στενοχωριέσαι: καλως μας ήρθες κι' έτσι.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Πόρσια, παράβλεψε τ' αθέλητό μου τ' άδικο, κι' εδω μπροστα σε τόσους φίλους σου ορκίζουμαι: μα τα γλυκα σου τα ματάκια όπου θωρω τα πρόσωπό μου μέσα...

ΠΟΡΣΙΑ

Άκουσ' τον, άκουσ' τον! Στα διο μου μάτια μέσα βλέπει και διπλο το πρόσωπό του, ένα μέσα στο καθένα: ορκίσου μα το διπλοπρόσωπό σου εγω, και νά δα όρκος πιστεφτος!

ΒΑΣΑΝΗΣ

Μα όχι δα, άκουσέ με. Συμπάθησέ μου αφτο το φταίξιμο, κι' αληθινα σου λέω μα την ψυχη μου πως δε θ' αθετήσω πια ποτε τους όρκους μου σ' εσένα.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Για το καλο του μια φορα εγω δάνεισα το σώμα μου, π' αφτος αν έλειπε που ζήτησε το δαχτυλίδι, θάταν ναθαγισμένο τώρα: μα πάλι είμαι έτοιμος να τάξω και να βάλω την ψυχη μου εγγύηση, πως πια δε θ' αθετήζει: επίτηδες το λόγο του.

ΠΟΡΣΙΑ

Λοιπον είσαι εγγυτης του. Δώσε του αφτο, και πες του πιο καλα ναν το φυλάξει: απ' τ' άλλο.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Πάρ' τε Βασάνη: ορκίσου πως θαν το φυλάξεις...

ΒΑΣΑΝΗΣ

Χριστέ, τί βλέπω; Αφτο' ναι: εκεινο πούδωκα του δικαστη.

ΠΟΡΣΙΑ

Ναι, εκεινος μου το χάρισε. Συμπάθα με, Βασάνη: τι μ' αφτο το δαχτυλίδι ο δικαστης με χάρηκε στην αγκαλια του.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Κι' εμένα να με συμπαθήσεις, Γρατιανε μου: μα το ίδιο εκεινο το παιδι το κατσιασμένο, του κριτη ο βοηθος, εχτες τη νύχτα με το δαχτυλίδι: αφτο με χάρηκε κι' εμένα.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Αφτο μωρε είναι σαν το φτιάξιμο της δημοσιας το καλοκαίρι, όταν οι δρόμοι' ναι καλοι: μωρε κερατωθήκαμε πριν μας αξίζει ακόμα;

ΠΟΡΣΙΑ

Α! μη μιλάς τόσο χωριάτικα. Όλοι είστε σ'απορία. Νά, εδώ'να γράμμα, διάβασ'το άμα βρεις καιρο· είναι απ'την Πάδοβα, απο το Βελάρη. Θα δεις αφτου πως ο καθηγητης είταν η Πόρσια, κι'η Νερίτσα εδώ πως είταν ο βοηθος της. Είναι ο Λορέντζος μάρτυρας πως, μόλις φύγατε, ξεκίνησα κι'εγω κι'έφτασα πίσω μόλις τώρα· ακόμα καν δε μπήκα μες στο σπίτι μου. Γενάρο, καλως ήρθες· έχω για σένα νέα πιο καλα παρ'ότι περιμένεις. Αφτο το γράμμα ναν το ξεβουλώσεις γλήγορα, κι'εκει θα βρεις πως τρία απ'τα καράβια σου άξαφνα άραξαν μες στο λιμένα, πλούσια φορτωμένα· δε θα σου πω απο τί παράξενη περίσταση το βρήκα αφτο το γράμμα.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Απίστεφτα!

ΒΑΣΑΝΗΣ

Εσυ είσουν ο καθηγητης και δε σε γνώρισα;

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Εσυ είσουν ο βοηθος που θα με κερατώσεις;

ΝΕΡΙΤΣΑ

Ναι, μα που δε σκοπέθει ναν το κάνει εξον αν ζήσει κι'αντρωθει.

ΒΑΣΑΝΗΣ

Γλυκιε μου δικαστη, θα σ'έχω σύντροφο του κρεβατιου μου· σα λείπω, παίρνε τη γυναίκα μου.

ΓΕΝΑΡΟΣ

Καλη Κυρία, μούδωκες ζωη και βιος. Τι εδώ το γράφει θετικά πως τα καράβια μου άραξαν με το καλο.

ΠΟΡΣΙΑ

Λορέντζο, τώρα και για σένα έχει ο βοηθος μου μερικά παρήγορα μαντάτα.

ΝΕΡΙΤΣΑ

Ναι, κι'έτσι θα σ'τα δώκω, δίχως πλερωμη. Νά, εδώ κρατω για σένα και τη Γέτσικα απ'το Σάηλοκ ένα έγγραφο, και κληρονόμους του σας κάνει σ'ότι κι'αν αφίσει σαν πεθάνει.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ

Κυρίες, μάννα ρίχνετε στο δρόμο πεινασμένων.

ΠΟΡΣΙΑ

Είναι κοντα πρωϊ, κι'ακόμα δεν καλοπιστέβετε ίσως αφτα τα περιστατικά. Ας πάμε τώρα μέσα, κι'ανακρίνατέ μας σ'ότι θέτε εκει, κι'εμεις τα πάντα θα σας πούμε μ'όλη την αλήθεια.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Ας κάνουμε έτσι. Η πρώτη ερώτηση που μ'όρκω εγω θα βάλω στη Νερίτσα μου είναι αφτη· Ως τ'άλλο βράδυ προτιμα να περιμένει, ή τώρα θέλει να πάει στο στρώμα εφτους, γιατι είναι: τρεις η ώρα

Μ'αν είταν μέρα, θάθελα τη νύχτα εγω να φτάσει ως που του δικαστη ο βοηθος σιμα μου να πλαγιάσει. Και στη ζωη μου συλλογη δε θάχω τώρα πια άλλον μον πώς το δαχτυλίδι της να μη μου πάρουν πάλι.